

Prognoza oddziaływania na środowisko
dla
„Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec
na lata 2021-2026”

Wykonawca: Pracownia 3E

Aneta Szarfenberg

www.pracownia3e.pl

Zamawiający:

Gmina Biskupiec

Biskupiec, kwiecień 2021

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	5
1.1	Podstawy prawne	5
1.2	Cel sporządzania prognozy	5
1.3	Zakres merytoryczny, stopień szczegółowości i metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	5
1.3.1	Zakres i stopień szczegółowości prognozy	5
1.3.2	Metody i materiały zastosowane przy sporządzeniu prognozy.....	7
1.3.3	Metody i częstotliwość analizy skutków realizacji postanowień ocenianej <i>Strategii</i>	9
2	Zawartość i główne cele Strategii oraz powiązanie z dokumentami wyższego rzędu	10
2.1	Zawartość Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026.....	10
2.2	Cele ochrony środowiska w dokumentach nadrzędnych.....	13
3	Diagnoza istniejącego stanu środowiska	30
3.1	Charakterystyka Gminy Biskupiec	30
3.1.1	Informacje ogólne i położenie	30
3.1.2	Struktura demograficzna mieszkańców	32
3.1.3	Podmioty gospodarcze i rynek pracy	33
3.1.4	Oświata	36
3.1.5	Pomoc społeczna i ochrona zdrowia.....	39
3.1.6	Kultura	41
3.1.7	Organizacje pozarządowe	43
3.1.8	Turystyka.....	44
3.1.9	Rolnictwo i leśnictwo	46
3.1.10	Infrastruktura techniczna.....	47
3.1.11	Zasoby mieszkaniowe	53
3.1.12	Bezpieczeństwo publiczne	55
3.2	Uwarunkowania ochrony środowiska	55
3.2.1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	55
3.2.2	Zagrożenie hałasem	58
3.2.3	Pola elektromagnetyczne.....	59
3.2.4	Gospodarowanie wodami	60
3.2.5	Gospodarka wodno – ściekowa	65
3.2.6	Zasoby geologiczne	68
3.2.7	Gleby.....	68
3.2.8	Gospodarka odpadami.....	69
3.2.9	Zasoby przyrodnicze i formy ochrony przyrody	73
3.2.10	Poważne awarie	82
3.2.11	Zabytki i dobra materialne	83
4	Istotne cele i problemy ochrony środowiska z perspektywy realizacji Strategii	84
4.1	Cele ochrony środowiska wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	84
4.2	Problemy ochrony środowiska z perspektywy realizacji Strategii	85
4.3	Potencjalne zmiany środowiska przy zaniechaniu realizacji Strategii	87
5	Oddziaływania na środowisko.....	88
5.1	Oddziaływanie na różne komponenty to środowiska	89
5.1.1	Oddziaływanie na obszary Natura 2000.....	99
5.1.2	Oddziaływanie na Brodnicki Park Krajobrazowy	100

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

5.1.3	Oddziaływanie na rezerwy przyrody	100
5.2	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	101
6	Rozwiązania	102
6.1	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	102
6.2	Rozwiązania alternatywne.....	103
7	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	104
	Spis tabel	110
	Spis map	111

1. Wprowadzenie

1.1 Podstawy prawne

Prognoza została wykonana w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko uregulowanej ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247). Celem tej procedury jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu opracowanego dokumentu. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie pismem z dnia 27 listopada 2020 roku (sygnatura pisma 411.158.2020.AD uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu dokumentu „Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026”, wskazując tym samym na konieczność przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko. Wójt Gminy Biskupiec niezwłocznie przystąpił do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym do opracowania prognozy oddziaływania na środowisko. Podstawę prawną procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko określa art. 46 i 47 ustawy ooś.

1.2 Cel sporządzania prognozy

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) stanowi formalny proces oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy oraz jego zmian. W ramach procedury SOOŚ określany jest prognozowany wpływ realizacji zapisów analizowanego dokumentu na środowisko. Należy przy tym mieć na uwadze, że SOOŚ nie oznacza wyłącznie przygotowania odrębnego dokumentu, ale jest procedurą, w trakcie której powstają ściśle określone dokumenty, w tym prognoza oddziaływania na środowisko.

1.3 Zakres merytoryczny, stopień szczegółowości i metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

1.3.1 Zakres i stopień szczegółowości prognozy

Zakres Prognozy jest zgodny z art. 51 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2021 poz. 247.) oraz z wymaganiami nałożonymi przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie ze wskazanymi wymaganiami przygotowana Prognoza powinna:

- zawierać:
 - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) odniesienia do wszystkich dokumentów opracowanych na potrzeby gminy, mających charakter dokumentów strategicznych uwzględniających sferę przestrzenną, ekonomiczną i społeczną, oraz wszystkich dokumentów istotnych

- z punktu widzenia ochrony środowiska, opracowanych na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym,
 - c) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - d) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - e) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - f) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- określać, analizować i oceniać:
 - a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - d) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- przedstawiać:
 - a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.3.2 Metody i materiały zastosowane przy sporządzeniu prognozy

Informacje o metodach i materiałach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy oraz o metodach analizy skutków realizacji ocenianego dokumentu. W poniższej prognozie przeanalizowano oddziaływanie przedsięwzięć zaproponowanych w „*Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026*” (*Strategii*) na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Adekwatnie do zapisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2020 poz. 283) informacje zawarte w *Strategii* zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych.

Zakres i szczegółowość niniejszej Prognozy zostały uzgodnione przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie – pismo z dnia z dnia 27 listopada 2020 roku (sygnatura pisma 411.158.2020.AD), który wskazał zakres Prognozy zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021., poz. 247.).

Dla sporządzenia niniejszej Prognozy posłużono się metodą analityczno-syntetyczną. Wykorzystano materiały kartograficzne, opracowania archiwalne i planistyczne z zakresu badań środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz przeanalizowano planowane do realizacji działania określone w *Strategii*. Zastosowana w niniejszym opracowaniu metoda sporządzenia *Prognozy* polega na kompleksowej analizie oddziaływania poszczególnych zadań zapisanych w *Strategii*, porównaniu obecnego stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy Biskupiec oraz symulacji wpływu realizacji zadań na poszczególne komponenty środowiska oraz środowiska jako całości.

Dla przeprowadzenia *Prognozy* wykorzystano następujące dane:

- wyniki i analizy dokumentów dotyczące stanu środowiska na terenie gminy Biskupiec, przeprowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- statystyki Głównego Urzędu Statystycznego (GUS)
- dane literaturowe,
- obowiązujące normy prawne w zakresie ochrony środowiska.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko obejmuje szerokie spektrum zagadnień. Inaczej niż w przypadku oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć nie ma tu możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych. Poziomą szczegółowość prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowej *Strategii*.

Dyrektywa 2001/42/WE odnosząca się do sporządzania prognozy oddziaływania dokumentów strategicznych kładzie szczególny nacisk na:

- zebranie i przedstawienie danych na temat stanu środowiska, aktualnych problemów oraz ich prawdopodobnej przyszłej ewolucji,
- przewidywanie znaczących oddziaływań środowiskowych ocenianego planu lub programu,
- wskazanie środków łagodzących i sposobu ich monitorowania,
- konsultacje społeczne z odpowiednimi władzami, jako część procesu oceny,
- monitoring oddziaływań środowiskowych planu lub programu podczas wdrażania dokumentu.

Procedura oceny oddziaływania obejmowała etapy przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 1. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania Strategii

Etap SOOŚ	Cel
Ustalenie kontekstu i celów, określenie aktualnego stanu, zdecydowanie o zakresie	
Zidentyfikowanie innych ważnych planów lub programów i celów ochrony środowiska	Ocena, jaki jest wpływ czynników zewnętrznych, w jaki sposób istniejące ograniczenia zewnętrzne mogą być uwzględnione i/lub pomocne w określaniu celów SOOŚ
Zebranie informacji bazowych o stanie środowiska	Wskazanie dowodów dla istniejących problemów środowiskowych, prognozowania oddziaływań na środowisko, zakresu monitoringu, pomoc w określeniu celów SOOŚ
Zidentyfikowanie problemów środowiskowych	Pomocne przy precyzowaniu oceny i jej pośrednich etapów, uwzględniając dane bazowe, określenie celów SOOŚ, prognozowaniu oddziaływań, określaniu zakresu monitoringu
Określenie celów SOOŚ	Dostarczenie środków (instrumentów) służących do oszacowania wpływu programu na środowisko
Konsultacja zakresu SOOŚ	Wskazanie, że SOOŚ obejmuje prawdopodobne znaczące oddziaływania środowiskowe planu lub programu
Określenie i doprecyzowanie alternatyw i oszacowanie oddziaływań	
Porównanie celów planu lub programu z celami SOOŚ	Identyfikacja potencjalnych różnic i podobieństw pomiędzy celami programu i celami SOOŚ
Rozwój strategicznych rozwiązań alternatywnych	Określenie i sprecyzowanie ewentualnych strategicznych alternatyw
Przewidywanie oddziaływań programu uwzględniając alternatywy	Określenie znaczących środowiskowych oddziaływań i alternatyw
Oszacowanie efektów planu lub programu, uwzględniając ewentualne alternatywy	Walidacja przewidywanych oddziaływań i alternatyw, pomoc przy doprecyzowaniu zadań
Środki łagodzące oddziaływania niekorzystne	Identyfikacja niekorzystnych oddziaływań i rozważenie (uwzględnienie) potencjalnych środków łagodzących
Propozycja wskaźników monitorowania oddziaływań środowiskowych wdrożenia programu	Wskazanie tych szczegółów, dla których może zostać oszacowany wpływ środowiskowy
Przygotowanie prognozy oddziaływania	
Przygotowanie prognozy oddziaływania	Prezentacja przewidywanych oddziaływań środowiskowych (uwzględniając alternatywy) w formie odpowiedniej dla konsultacji społecznych
Konsultacja projektu programu i prognozy oddziaływania	
Konsultacje społeczne oraz	Zapewnienie udziału społeczeństwa i organów konsultujących

Etap SOOŚ	Cel
konsultacje z odpowiednimi organami projektu programu oraz prognozy oddziaływania	oraz możliwości wyrażenia opinii do wniosków płynących SOOŚ
Oszacowanie znaczących zmian	Wskazanie, że określono i wzięto pod uwagę uwarunkowania środowiskowe jakichkolwiek poważnych zmian na obecnym etapie
Podjęcie decyzji i dostarczenie informacji	Wskazanie, w jaki sposób wzięto pod uwagę wyniki oceny oddziaływania i konsultacji społecznych w ostatecznej wersji planu lub programu
Monitoring znaczących oddziaływań na środowisko wdrożenia planu lub programu	
Zdefiniowanie celów i metod monitoringu	Zidentyfikowanie efektu środowiskowego oraz identyfikacja oddziaływań niekorzystnych poprzez określenie tej perspektywy, w której prognozowane oddziaływania są takie jak w rzeczywistości
Reakcja na oddziaływania niekorzystne	Przygotowanie odpowiedniej reakcji w odniesieniu do stwierdzonych niekorzystnych oddziaływań

1.3.3 Metody i częstotliwość analizy skutków realizacji postanowień ocenianej *Strategii*

Strategia obejmuje obszar całej Gminy wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji wskazanych zadań. W związku z tym obszar objęty niniejszą *Prognozą* nie może być mniejszy od obszaru będącego przedmiotem ww. dokumentu, co wynika ze wzajemnych powiązań poszczególnych elementów środowiska.

W celu dokonania obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach *Strategii* konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań. Stopień realizacji celów ekologicznych będzie oceniany w cyklach trzyletnich (w połowie realizacji *Strategii* oraz na zakończenie). Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i przyjętych sposobów ich realizacji.

Nadrzędną zasadą realizacji niniejszej *Prognozy* powinna być realizacja wyznaczonych zadań przez te jednostki, którym przypisano poszczególne zadania. Z punktu widzenia *Strategii* w realizacji poszczególnych zadań będą uczestniczyć:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu *Strategii*,
- podmioty realizujące zadania *Strategii*,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty *Strategii*,
- społeczność gminy, jako główny podmiot zaangażowany w działania a zarazem beneficjent odbierający wyniki działań *Strategii*.

Realizacja zadań przyjętych w *Strategii* oznacza poprawę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy Biskupiec lub zachowanie go na dotychczasowym poziomie. Zmiany wartości wskaźników charakteryzujących elementy środowiska będą stanowiły wymierny efekt realizacji jego założeń.

Wdrażanie *Strategii* powinno podlegać regularnej ocenie w zakresie:

- efektywności wykonania zadań,

- aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- stopnia realizacji *Strategii* w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- przyczyn rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami a ich wykonaniem,
- niezbędnych modyfikacji i aktualizacji *Strategii*.

W *Strategii* zostały określone zasady oceny i monitorowania rezultatów realizacji przyjętych celów. Zaproponowane wskaźniki ilościowe i jakościowe pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych zaplanowanych działań i prognozować związane z tym zmiany w środowisku.

Na potrzeby przeprowadzania oceny realizacji przedstawionych w harmonogramie zaproponowano wykorzystanie wskaźników przedstawionych w tabeli Ocena realizacji *Strategii*, w tym jej poszczególnych celów i zadań, prowadzona będzie zgodnie ze wskazanym w niej Systemem monitorowania oraz na podstawie danych pozyskanych z następujących źródeł informacji:

- Główny Urząd Statystyczny;
- Dane własne Urzędu Gminy w Biskupcu, w tym jej jednostek,
- Okresowe badania ankietowe wśród mieszkańców i/ lub instytucji i organizacji działających na terenie Gminy.

2 Zawartość i główne cele Strategii oraz powiązanie z dokumentami wyższego rzędu

2.1 Zawartość Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Zarządzanie gminą wiąże się z podejmowaniem szeregu działań i decyzji ważnych dla społeczności lokalnej. Zapisy strategii powinny wskazywać nadrzędne cele, do których należy dążyć w założonej perspektywie czasowej i w ramach określonych środków. Strategia definiuje jedynie kierunki rozwoju, natomiast ustalenia: co, jak, kiedy i za ile, dokonuje się na poziomie programowym i zadaniowym. W Strategii określa się kierunki działań, problemy i cele rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wskazuje możliwe drogi realizacji wyznaczonych celów oraz zasady oceny podjętych działań.

Strategia Rozwoju Gminy jest więc najważniejszym dokumentem samorządu gminnego, określającym kierunki i cele planowanej polityki rozwoju. Strategia pełni kluczową rolę określając wspólny plan działań interesariuszy rozwoju lokalnego, w tym władz samorządu (we współpracy z innymi samorządami i administracją państwową) oraz partnerów społecznych i prywatnymi. Dokument Strategii:

- zawiera diagnozę obecnej sytuacji Gminy,
- identyfikuje najważniejsze problemy, potrzeby i oczekiwania społeczne oraz związane z tym wyzwania rozwojowe,
- wskazuje mocne i słabe strony Gminy oraz wizję jej rozwoju,
- określa kierunki i cele rozwoju wspólnoty samorządowej Gminy wynikające z potrzeb mieszkańców, a jednocześnie zgodne z priorytetami aktualnych dokumentów strategicznych wyższego rzędu,

- określa sposób zarządzania, realizacji i monitorowania Strategii, ze szczególnym uwzględnieniem procesów współpracy.

Dokument Strategii składa się z pięciu rozdziałów, a także nienumerowanych elementów uzupełniających część zasadniczą:

Wprowadzenie

Określa założenia dotyczące przygotowania Strategii oraz zawartość i metodykę prac nad dokumentem.

1. Diagnoza

Przedstawiono podstawowe dane charakteryzujące gminę Biskupiec, w tym jej położenie na tle innych jednostek samorządu terytorialnego. Dokonano analizy danych zastanych dotyczących struktury demograficznej mieszkańców, podmiotów gospodarczych i rynku pracy, oświaty, pomocy społecznej i ochrony zdrowia, kultury i sportu, organizacji pozarządowych, turystyki, rolnictwa i leśnictwa, infrastruktury technicznej, zasobów mieszkaniowych, bezpieczeństwa publicznego. W tej części zaprezentowano także wnioski z analizy danych oraz podsumowanie badania przeprowadzonego wśród mieszkańców.

2. Analiza SWOT

Wszystkie zidentyfikowane czynniki, zjawiska i procesy wpływające na skalę oraz tempo rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Biskupiec zostały podzielone na zewnętrzne (zmiany zachodzące w otoczeniu) i wewnętrzne, określono także jej szanse i zagrożenia rozwojowe z perspektywy występujących szans i zagrożeń. Analizie poddano priorytetowe obszary funkcjonowania Gminy, a mianowicie: społeczność, gospodarkę, przestrzeń i środowisko. W pierwszej kolejności, zestawiono najważniejsze silne i słabe strony gminy Biskupiec. Następnie zestawiono czynniki, które wpływają na Gminę z zewnątrz i mogą stanowić jej szanse lub zagrożenia.

3. Misja, wizja, cele

Za pomocą schematu przedstawiono proces formułowania kluczowych zapisów dokumentu Strategii. Określono, że wizja gminy Biskupiec to: Gmina Biskupiec obszarem sprzyjającym rozwojowi nowoczesnego rolnictwa oraz turystyki wiejskiej, wspierającym wszelkie formy przedsiębiorczości i aktywności społecznej, gdzie każdy ma możliwość odpoczynku i aktywnego spędzania czasu.

Misją Gminy jako wspólnoty mieszkańców jest współpraca instytucji, organizacji społecznych, przedsiębiorców i ogółu mieszkańców w działaniach na rzecz stworzenia dobrych warunków do życia, pracy, aktywności społecznej i obywatelskiej wszystkich obywateli. Misja określa więc nadrzędną wartość kształtującą sposób działania, niezbędny dla zrealizowania zaprojektowanej wizji i osiągnięcia przyjętych celów, aby zawarta w Strategii wizja stała się rzeczywistością.

Główne cele strategiczne w sposób bezpośredni nawiązują do misji. Realizacja programów, prowadząca do osiągnięcia celów, szczególnie tych związanych z podniesieniem technicznych i społecznych warunków życia w gminie, będzie prowadziła do osiągnięcia pożądanego statusu określonego w misji. Plan strategiczny w rozumieniu jego twórców nie jest bowiem tylko listą życzeń i dokumentem opisującym marzenia o przyszłości, ale od momentu zatwierdzenia stanie

się podstawą pracy personelu zarządzającego i kierującego usługami, dokumentem ustalającym hierarchię ważności zadań i określającym czas ich realizacji.

Zaplanowano, że rozwój Gminy będzie realizowany poprzez działania w ramach pięciu obszarów strategicznych. W ramach wyznaczonych obszarów strategicznych zostały sformułowane cele strategiczne, scharakteryzowano rodzaj i zakres podejmowanej aktywności. Do każdego z celów przypisano wskaźniki realizacji, które precyzyjnie określają zakres zadań, które zostaną zrealizowane dla osiągnięcia przyjętych celów.

1. Obszar strategiczny: Społeczeństwo

Cel strategiczny 1.1 Budowa małej infrastruktury dla rekreacji: placów zabaw, skateparku / pumptracku, doposażenie świetlic i remiz

Cel strategiczny 1.2 Poszerzenie oferty zajęć rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych oraz aktywizujących działania obywatelskie na rzecz gminy i sołectw

Cel strategiczny 1.3 Poprawa warunków funkcjonowania oraz rozwój obiektów dydaktycznych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych

2. Obszar strategiczny: Przedsiębiorczość

Cel strategiczny 2.1 Wspieranie powstawania nowych oraz kreowanie sprzyjających warunków dla rozwoju już istniejących podmiotów gospodarczych w oparciu o lokalne zasoby

Cel strategiczny 2.2 Wsparcie tworzenia spółdzielni socjalnych oraz innych przedsiębiorstw społecznych

Cel strategiczny 2.3 Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy przy zapewnieniu dobrych warunków życia dla mieszkańców oraz utrzymaniu walorów turystycznych gminy

3. Obszar strategiczny: Infrastruktura techniczna

Cel strategiczny 3.1 Budowa chodników, ścieżek rowerowych, oświetlenia ulicznego

Cel strategiczny 3.2 Poprawa stanu technicznego dróg

Cel strategiczny 3.3 Realizacja inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej

Cel strategiczny 3.4 Rozbudowa infrastruktury teleinformacyjnej oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego

Cel strategiczny 3.5 Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł w produkcji energii w gminie

4. Obszar strategiczny: Turystyka

Cel strategiczny 4.1 Aktywna promocja oferty turystycznej gminy, stworzenie planu promocji

Cel strategiczny 4.2 Rozwijanie i poprawa jakości infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form turystyki

Cel strategiczny 4.3 Wsparcie mieszkańców i przedsiębiorców w stworzeniu atrakcyjnej oferty

Cel strategiczny 4.4 Wykorzystanie i ochrona zabytkowych obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem

4.5 Promocja lokalnych produktów kulinarnych

5. Obszar strategiczny: Rolnictwo i ochrona środowiska

Cel strategiczny 5.1 Rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczej

Cel strategiczny 5.2 Rozwój gospodarstw ekologicznych

Cel strategiczny 5.3 Wspieranie działań prowadzących do poprawy wydajności i jakości produkcji rolnej

Cel strategiczny 5.4 Rozwój i promocja grup producenckich wśród mieszkańców gminy oraz rolniczych spółdzielni produkcyjnych

Cel strategiczny 5.5 Zachowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody

4. Wdrażanie Strategii

Opisano system zarządzania w tym podział zadań w ramach zaangażowanych instytucji oraz odpowiedzialność i nadzór nad realizacją Strategii, a także sposoby zapewnienia udziału społeczeństwa w planowanych działaniach na rzecz rozwoju gminy Biskupiec. Wskazano także źródła finansowania oraz obszary, w których możliwe będzie pozyskanie finansowania na realizację Strategii.

5. Monitoring i ewaluacja Strategii

Scharakteryzowano proces monitorowania realizacji Strategii. Wskazano, że monitoring Strategii będzie realizowany w dwóch etapach, na które składają się:

- Analiza wskaźnikowa, realizowana na zakończenie roku, wskazująca zbieżność podejmowanych działań z osiąganymi wynikami społeczno-gospodarczymi Gminy według wskaźników zaproponowanych dla poszczególnych celów strategicznych (wskazanych w rozdziale Misja, wizja, cele).

- Coroczne sprawozdania z realizacji celów, zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów i ewentualnych efektów końcowych tych projektów przy wykorzystaniu wskazanego narzędzia, tj. Karty monitorowania procesu wdrażania Strategii.

Spis tabel, wykresów i map

ANEKS

Zestawienie wyników badania wśród Mieszkańców

Zestawienie wyników badania wśród Radnych

Środowisko naturalne i zabytki Gminy

W dwóch częściach prezentujących wyniki przeprowadzonych badań zaprezentowano strukturę respondentów oraz szczegółowe dane dotyczące odpowiedzi na wszystkie pytania sformułowane w obu kwestionariuszach (adresowanych do różnych grup respondentów). W części poświęconej opisowi środowiska naturalnego scharakteryzowano: budowę geologiczną i surowce naturalne, warunki klimatyczne, gleby, sieć hydrograficzną, florę, faunę, ochronę przyrody, zabytki, szlaki turystyczne.

2.2 Cele ochrony środowiska w dokumentach nadrzędnych

Poniższy rozdział wskazuje cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 nawiązuje do priorytetów i celów zawartych w dokumentach wyższego rzędu. Wykaz dokumentów, w tym szczególnie dokumentów znaczących z perspektywy oddziaływania na środowisko, z którymi Strategia jest spójna, przedstawiony został w poniższej tabeli.

Tabela 2. Spójność Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec z dokumentami nadrzędnymi

Lp.	Nadrzędne dokumenty strategiczne, zintegrowane strategie o charakterze horyzontalnym, dokumenty sektorowe	Dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałe branżowe programy, plany i strategie na poziomie wojewódzkim	Dokumenty lokalne
1.	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko – mazurskiego do roku 2025	Strategia Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego na lata 2015-2022
2.	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)	Regionalna Strategia Innowacyjności Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowomiejskiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do 2027r.
3.	Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko - Mazurskiego	Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2014 - 2020
4.	Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.”	Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2016 - 2022	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Biskupiec
5.	Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko – mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 wraz z Planem działań krótkoterminowych ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10.	-
6.	Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2020 (z perspektywą do 2030 roku)	Plan Utrzymania Wód w regionie wodnym Dolnej Wisły	-
7.	Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020	-

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Lp.	Nadrzędne dokumenty strategiczne, zintegrowane strategie o charakterze horyzontalnym, dokumenty sektorowe	Dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałe branżowe programy, plany i strategie na poziomie wojewódzkim	Dokumenty lokalne
8.	Strategia Sprawne Państwo 2020	Program Małej Retencji dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2016 - 2030	-
9.	Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022	-	-
10.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	-	-
11.	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	-	-
12.	Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	-	-
13.	Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	-	-
14.	Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020	-	-
15.	Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych	-	-
16.	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022	-	-
17.	Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów	-	-
18.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020	-	-
19.	Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015- 2020	-	-
20.	Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	-	-
21.	Aktualizacja Programu Wodno – Środowiskowego Kraju	-	-
22.	Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Warty	-	-
23.	Plan zarządzania ryzykiem powodziowym	-	-

Źródło: POŚ dla Gminy Biskupiec na lata 2020-2023 z perspektywą do 2027

Szczegółowa analiza zgodności celów dokumentu opracowywanego z dokumentami nadrzędnymi przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 3. Szczegółowa analiza zgodności celów dokumentu opracowywanego z dokumentami nadrzędnymi

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności	Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski	3. Infrastruktura techniczna	-
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)	Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną i. Kierunek interwencji – Rozwój nowoczesnego przemysłu, iii. Kierunek interwencji – Surowce dla przemysłu	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną iv. Kierunek interwencji – Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny	Wszystkie cele Strategii	-
	Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną vi. Kierunek interwencji – Konkurencyjne gospodarstwa rolne i producenci rolno - spożywczy	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną vii. Kierunek interwencji – Wzmocnienie rozpoznawalności polskich produktów, marki Polska” raz Marki Polskiej Gospodarki	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
	i. Kierunek interwencji – Poprawa dostępności do usług, w tym społecznych i zdrowotnych		
	Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony iv. Kierunek interwencji - Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony iv. Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony vi. Kierunek interwencji – Wzmocnienie sprawności administracji samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju	1. Społeczeństwo 3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu i. Kierunek interwencji – Zwiększenie efektywności programowania rozwoju poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej	1. Społeczeństwo 3. Infrastruktura techniczna	-
	Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Transport i. Kierunek interwencji – Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce ii. Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności	3. Infrastruktura techniczna	-

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
	iii. Kierunek interwencji – Poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe		
	Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Energia i. Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju ii. Poprawa efektywności energetycznej iii. Rozwój techniki	3. Infrastruktura techniczna	-
	Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko i. Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód, ii. Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania, iii. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego iv. Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją, v. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi, vi. Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami, vii. Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”	Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię	3. Infrastruktura techniczna	-
	Cel 3. Poprawa stanu środowiska	Wszystkie cele Strategii	-
Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030)	Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego Cel szczegółowy 1. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej	3. Infrastruktura techniczna	-
	Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego Cel szczegółowy 4. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko	3. Infrastruktura techniczna	-
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012 - 2020	Cel szczegółowy 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej	Wszystkie cele Strategii	-
	Cel szczegółowy 3. Bezpieczeństwo żywnościowe	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel szczegółowy 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich	Wszystkie cele Strategii	-
Polityka energetyczna Polski do 2030 r.	1. Kierunek – poprawa efektywności energetycznej	3. Infrastruktura techniczna	-
	2. Kierunek – wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii	3. Infrastruktura techniczna	-
	3. Kierunek – wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła	3. Infrastruktura techniczna	-
	6. Kierunek – rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii	3. Infrastruktura techniczna	-
	7. Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko	3. Infrastruktura techniczna	-

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020	Poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju	Wszystkie cele Strategii	-
Krajowy plan gospodarki odpadami 2022	– Zapobieganie powstawaniu odpadów	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	– objęcie 100% mieszkańców systemem selektywnego odbierania odpadów komunalnych	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów	Rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki wykorzystaniu technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce i energię oraz umożliwiającej wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii	Wszystkie cele Strategii	-
	Budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych	Wszystkie cele Strategii	-
	Zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020	Zmniejszenie emisyjności gospodarki	2. Przedsiębiorczość 3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
	Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu	Wszystkie cele Strategii	-
	Poprawa bezpieczeństwa energetycznego	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury	3. Turystyka	-
Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2015 - 2020	1. Cel nadrzędny Poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społeczno-gospodarczym kraju	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel strategiczny A: Podniesienie poziomu wiedzy oraz kształtowanie postaw społeczeństwa związanych z włączaniem się do działań na rzecz różnorodności biologicznej	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel strategiczny B: Włączenie wybranych sektorów gospodarki w działania na rzecz różnorodności biologicznej	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel strategiczny C: Zachowanie i przywracanie populacji zagrożonych gatunków i siedlisk	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel strategiczny D: Efektywne zarządzanie zasobami przyrodniczymi	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel strategiczny E: Utrzymanie i odbudowa ekosystemów oraz ich usług	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel strategiczny G: Ograniczenie i łagodzenie skutków zmian klimatycznych	Wszystkie cele Strategii	-
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.	Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska	Wszystkie cele Strategii	-
	Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich	Wszystkie cele Strategii	-
	Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu	3. Infrastruktura techniczna	-

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
	Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu	-	-
	Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	Wszystkie cele Strategii	-
	Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	Wszystkie cele Strategii	-
Program wodno-środowiskowy kraju	1. Niepogarszanie stanu części wód	3. Infrastruktura techniczna	-
	2. Osiągnięcie dobrego stan wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych	3. Infrastruktura techniczna	-
	3. Spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie)	3. Infrastruktura techniczna	-
	4. Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.	3. Infrastruktura techniczna	-
	Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych	3. Infrastruktura techniczna	-

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Warty	Zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych	3. Infrastruktura techniczna	-
	Zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW)	3. Infrastruktura techniczna	-
	Zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych	3. Infrastruktura techniczna	-
	Wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
„Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025	Cel strategiczny nr 4: Nowoczesna infrastruktura rozwoju: - zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności; - dostosowana do potrzeb sieć nośników energii; - poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego.	1. Społeczeństwo 2. Turystyka 3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
Regionalna Strategia Innowacyjności Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020	Województwo warmińsko-mazurskie atrakcyjnym środowiskiem dla kreatywnych oraz regionem gospodarki opartej na wyspecjalizowanych usługach i produktach o wysokiej wartości dodanej.	Wszystkie cele Strategii	-
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko - Mazurskiego	Ład przestrzenny i właściwe wykorzystywanie zasobów	Wszystkie cele Strategii	-
Plan gospodarki odpadami dla województwa	- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,	1. Społeczeństwo 3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022	<ul style="list-style-type: none"> - minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności niebezpiecznych, - ograniczenie marnotrawstwa żywności, - ograniczenie uciążliwości odpadów dla środowiska, poprzez działania na etapach wydobycia surowców, produkcji i konsumpcji, - wysoki poziom selektywnego zbierania odpadów, głównie odpadów niebezpiecznych i odpadów przeznaczonych do recyklingu, - wysoki poziom ponownego użycia produktów, - wysoki udział odzysku, w tym w szczególności recyklingu, - składowanie odpadów ograniczone do minimum, - remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym nielegalnych i nieczynnych składowisk odpadów - wyeliminowanie praktyk nielegalnego postępowania z odpadami, - wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców województwa 		
Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 i poziomu	1. Obniżenie emisji substancji z procesu wytwarzania energii cieplnej dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody w lokalach mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej w gminach miejskich i w gminach miejsko-wiejskich w obrębie miast strefy warmińsko-mazurskiej	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 wraz z Planem działań krótkoterminowych ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10.	2. Inwentaryzacja źródeł niskiej emisji – ogrzewania lokali mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej w gminach strefy warmińsko-mazurskiej		
	3. Edukacja ekologiczna		
Plan Utrzymania Wód w regionie wodnym Dolnej Wisły	Utrzymanie wód regionu wodnego w dobrym stanie lub przywrócenie ich do dobrego stanu	3. Infrastruktura techniczna	-
Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020	1. Poprawa jakości powietrza, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych	3. Infrastruktura techniczna	-
	2. Poprawa klimatu akustycznego poprzez obniżenie hałasu do poziomu obowiązujących standardów	3. Infrastruktura techniczna	-
	3. Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych	3. Infrastruktura techniczna	-
	4. Osiąganie celów środowiskowych dla wód	3. Infrastruktura techniczna	
	5. Ochrona przed niedoborami wody i powodzią		
	6. Zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	7. Ograniczanie zużycia wody		
	8. Ochrona wód i gleb przed zanieczyszczeniem ściekami		
9. Racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin	-	-	

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
	10. Ochrona gleb	5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	11. Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB	1. Społeczeństwo 2. Turystyka 3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	12. Zapobieganie powstawaniu odpadów		
	13. Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa i zmiana ich zachowań		
	14. Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności ponownego użycia, recyklingu i energii zawartej w odpadach – odzyskiwanie energii powinno zostać ograniczone do materiałów nienadających się do recyklingu		
	15. Dalszy rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów, w tym odpadów biodegradowalnych i odpadów niebezpiecznych		
	16. Zmniejszenie ilości kierowanych na składowiska odpadów – składowanie powinno zostać ograniczone do odpadów reszkowych		
	17. Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym nieczynnych składowisk odpadów		
	18. Ochrona obszarów i obiektów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych	1. Społeczeństwo 2. Turystyka 3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	19. Zapewnienie spójności przestrzeni przyrodniczej województwa		
	20. Doskonalenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej		

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
	21. Ograniczanie zagrożeń dla rodzimej przyrody		
	22. Ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie i na terenach zurbanizowanych		
	23. Włączanie społeczeństwa do działań na rzecz ochrony przyrody		
	24. Ograniczanie zagrożeń poważnymi awariami i minimalizacja ich skutków	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
Program Małej Retencji dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2016-2030	Budowa małej retencji we wszystkich jej odmianach i formach	3. Infrastruktura techniczna	-
Strategia Rozwoju Powiatu Nowomiejskiego na lata 2015 - 2022	Cel Operacyjny III.1.1: - Poprawa jakości dróg i komunikacji,	3. Infrastruktura techniczna	drogi
	Cel Operacyjny III.1.2: - Rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej jako podstawy społeczeństwa informacyjnego, e-zdrowia, e-administracji, rozwój technologii, informacyjno-komunikacyjnych w różnych dziedzinach,	3. Infrastruktura techniczna	drogi
	Cel Operacyjny III. 1.4: Rozbudowa i dostosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców powiatu i turystów (w tym infrastruktura sportowa, turystyczna, obiekty użyteczności publicznej itp.)	3. Infrastruktura techniczna	-
	Cel Operacyjny III.2.1: Osiągnięcie wskaźnika lesistości powiatu na poziomie min.25 %	5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel Operacyjny III.2.2: Zapewnienie swobodnego dostępu do wszystkich wód publicznych	3. Infrastruktura techniczna	-

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
	Cel Operacyjny III.2.3: Wypracowanie spójnej koncepcji rozwoju OZE, w szczególności lokalizacji wiatraków i biogazowni	3. Infrastruktura techniczna	-
	Cel Operacyjny III.2.4: Zadawalający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców	1. Społeczeństwo 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel Operacyjny III.2.5: Ustalone zasady rozwoju turystyki z zabezpieczeniem walorów przyrodniczych powiatu	2. Turystyka	-
	Cel Operacyjny III.2.6: Sprawnie działający system nadzoru nad przestrzeganiem przepisów z zakresu ochrony środowiska	5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	Cel Operacyjny III.2.7: Ustalone zasady rozwoju turystyki z zabezpieczeniem walorów przyrodniczych powiatu	2. Turystyka	-
	Cel Operacyjny III.2.8: Objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego co najmniej 25% powierzchni powiatu	-	-
	Cel Operacyjny III.2.9: Poprawa sytuacji w zakresie zaopatrzenia w wodę.	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowomiejskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2024 roku	I. Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych: 1. Skuteczna ochrona środowiska naturalnego, 2. Zachowanie istniejącego wiata roślin i zwierząt, 3. Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych, 4. Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
	II. Poprawa jakości środowiska: 1. Ochrona jakości wód, 2. Ochrona powierzchni ziemi, 3. Czyste powietrze	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Nadrzędny dokument strategiczny		Analiza zgodności Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele strategiczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec	Uwagi
	4. Różnorodność biologiczna		
	III. Edukacja ekologiczna: 1. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu,	1. Społeczeństwo 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Biskupiec	1. Redukcja emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 20% do 2020 roku, 2. Zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, 3. Redukcja zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej	3. Infrastruktura techniczna 5. Rolnictwo i ochrona środowiska	-

3 Diagnoza istniejącego stanu środowiska

3.1 Charakterystyka Gminy Biskupiec

3.1.1 Informacje ogólne i położenie

Gmina Biskupiec to gmina wiejska, położona w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie nowomiejskim, na Pojezierzu Brodnickim. Gmina obejmuje następujące sołectwa: Fitowo, Biskupiec, Bielice, Krotoszyny, Szwarcenowo Wonna, Wielka Wólka, Piotrowice, Piotrowice Małe, Łąkorz, Podlasek Mały, Słupnica, Wielka Tymawa I, Osówko, Babalice I Sędzice, Czachówki, Łąkorek, Rywałdzik, Osetno, Wardęgowo, Ostrowite, Podlasek, Gaj, Lipinki, Sumin, Mierzyn.

Mapa 1 Położenie gminy Biskupiec na tle sąsiadujących gmin

Źródło: POŚ dla Gminy Biskupiec na lata 2020 – 2023 z perspektywą do 2027

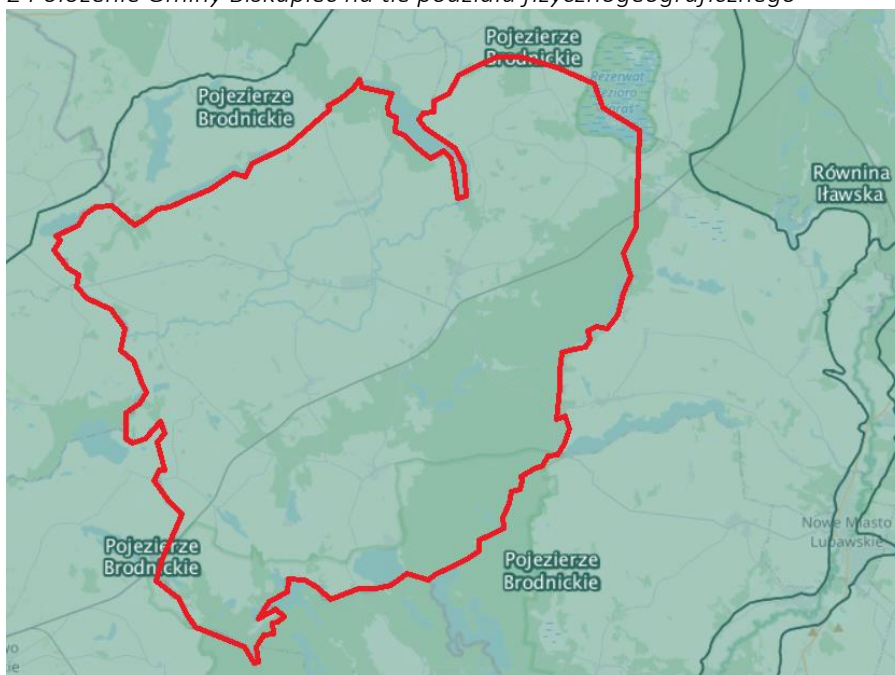
Gmina Biskupiec jest największą gminą powiatu nowomiejskiego. Urząd Gminy zlokalizowany jest w miejscowości Biskupiec. Gmina Biskupiec graniczy z czterema gminami województwa warmińsko-mazurskiego: Kisielicami, Hławą, Nowym Miastem Lubawskim oraz Kurzętnikiem, oraz czterema gminami województwa kujawsko-pomorskiego: Łasinem, Świeciem nad Osą, Jabłonowem i Zbiczno. Obszar gminy zajmuje powierzchnię 24 059 ha, gęstość zaludnienia wynosi natomiast 39 osoby/km².

W 2018 r. grupa 26 naukowców z 14 uczelni i instytucji naukowych (m.in. Jerzy Solon, Andrzej Richling, Wiesław Ziąja) opublikowała w czasopiśmie Geographia Polonica zmodyfikowaną wersję podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne. Nowy podział jest modyfikacją podziału J. Kondrackiego i A. Richlinga z 1994 r. Został on dokonany ze szczegółowością 1:50.000, a granice mezoregionów zostały ustalone z wykorzystaniem najnowszych danych i ich analiz w systemach GIS, jak również z uwzględnieniem podziałów regionalnych opracowanych

w ostatnich latach w poszczególnych ośrodkach akademickich. Na opracowanie zaktualizowanego podziału na regiony należały także Komisja Krajobrazu Kulturowego Polskiego Towarzystwa Geograficznego oraz Polska Asocjacja Ekologii Krajobrazu. Zmodyfikowany podział zachowuje hierarchiczny podział regionów na megaregiony, prowincje, podprowincje, makroregiony i mezoregiony; zachowane zostało też kodowanie regionów. Zwiększeniu uległa liczba mezoregionów do 344 oraz granice mezoregionów. Nie została zmieniona liczebność jednostek wyższego rzędu, choć czasem zmieniono ich nazwy (a także granice wynikające z modyfikacji granic mezoregionów).¹

Zgodnie z zaprezentowanym powyżej podziałem fizycznogeograficznym cały obszar gminy Biskupiec w położony jest w obrębie Pojezierza Brodnickiego.

Mapa 2 Położenie Gminy Biskupiec na tle podziału fizycznogeograficznego

Źródło: POŚ dla Gminy Biskupiec na lata 2020 – 2023 z perspektywą do 2027

Dzięki występowaniu kilku rodzajów form polodowcowych młodoglacjalny krajobraz gminy Biskupiec charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem. W północnej i środkowej części występuje wysoczyzna morenowa typu falistego, która ciągnie się od jeziora Karaś aż do jeziora Prątyń. Inne formy: wzgórza i pagóry morenowe występują w ciągach m.in. między Wonną Szwarcenowem, Słupnicą i Wielką Tymawą, Lipiankami i Rywałdzikiem. Wysokości względne wzgórz wynoszą na ogół do 10 m, maksymalnie do 20 m (w obiciach Lipinek). Na terenie gminy Biskupiec występują także ozy i kemy – w okolicach Mierzyna, na zachód od Sumina oraz na północ od Wielkiej Tymawy, a także w rejonie Sumina, Łąkorka i Szwarcenowa. Południową i południowo-wschodnią część gminy zajmuje równina sandrowa. Licznie reprezentowane są w krajobrazie rynny, ułożone w większości południkowo (rynni jezior), natomiast równoleżnikowo ułożone są rynny rzek: Gać, Osa, Młynówka i Struga Laski.

¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Biskupiec na lata 2020-2023 z perspektywą do 2027

Najwyższym punktem gminy jest Góra Szwedzka (121,3 m n. p. m.) a najniższy punkt zlokalizowany jest w dolinie Osy, u jej ujścia do jeziora Płowęż (62 m n. p. m²).

3.1.2 Struktura demograficzna mieszkańców

Z danych gminnej ewidencji ludności wiadomo, że na dzień 31. grudnia 2020 w gminie Biskupiec zameldowanych było 9 445 osób, w tym 4 696 kobiet i 4 749 mężczyzn. Dane GUS dostępne są za 2019 rok i poprzednie, i umożliwiają porównanie z innymi jednostkami. Według tych danych na koniec 2019 r. na terenie Gminy zameldowanych na stałe było 9 308 osób. W perspektywie ostatnich kilku lat liczba mieszkańców Gminy nieznacznie ale regularnie się zmniejsza i jest to trend demograficzny analogiczny do trendu obserwowanego w kraju lub większych jednostkach samorządowych. Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa **Tabela 4**.

Tabela 4 Zestawienie liczby mieszkańców w różnych jednostkach terytorialnych i wybranych latach

rok / zestawienie danych	Polska	Gminy wiejskie w PL	Wojew. warmińsko-mazurskie	Gminy wiejskie w woj.	Powiat nowomiejski	Gminy wiejskie w pow.	Biskupiec
2013	38 495 659	10 993 999	1 446 915	416 287	44 265	33 024	9 546
2015	38 437 239	10 973 062	1 439 675	416 742	44 321	33 220	9 538
2017	38 433 558	10 953 101	1 433 945	416 453	44 104	33 107	9 419
2018	38 411 148	10 932 463	1 428 983	415 798	43 997	33 072	9 403
2019	38 382 576	10 890 561	1 422 737	408 370	43 822	32 972	9 308
zmiana 2019 /2013 w liczbie osób	-113 083	-103 438	-24 178	-7 917	-443	-52	-238
zmiana 2019 /2013 w % populacji	99,71%	99,06%	98,33%	98,10%	99,00%	99,84%	97,51%

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

Porównanie liczby mieszkańców w podziale na płeć pokazuje z kolei, że w kolejnych latach dynamiczniej zmniejsza się liczba kobiet. W porównaniu roku 2019 do 2013 widać, że liczba mieszkańców ogółem zmniejszyła się o 238 osób, a 55% z tej grupy stanowiły kobiety. Szczegółowe zestawienie prezentuje tabela poniżej.

Tabela 5 Liczba mieszkańców gminy w wybranych latach

płeć	2013	2015	2017	2018	2019	różnica 2019/2013	różnica 2019/13 w %
kobiety	4 699	4 687	4 638	4 627	4 568	-131	55,04%
mężczyźni	4 847	4 851	4 781	4 776	4 740	-107	44,96%
ogółem	9 546	9 538	9 419	9 403	9 308	-238	-

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

² Program Ochrony Środowiska dla Gminy Biskupiec na lata 2020-2023 z perspektywą do 2027

Uwzględnienie kwestii płci jest o tyle znaczące, że w Polsce ogółem jest więcej kobiet niż mężczyzn – współczynnik feminizacji wynosi 107 (na 100 mężczyzn przypada 107 kobiet) i od kilku lat utrzymuje się na tym poziomie. W gminach wiejskich ta proporcja jest odwrotna – kobiet jest statystycznie mniej. W gminie Biskupiec obserwowana jest od kilku lat tendencja zmniejszania się liczby kobiet, w 2019 roku współczynnik feminizacji wynosił 96 (czyli kobiet jest statystycznie mniej niż mężczyzn). Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 6 Współczynnik feminizacji

Jednostka terytorialna	2012	2015	2017	2018	2019	2019 /2012
Polska	107	107	107	107	107	0
Gminy wiejskie w PL	101	101	101	101	101	0
Woj. warmińsko-mazurskie	104	104	104	104	104	0
Gminy wiejskie w woj.	98	98	98	98	98	0
Powiat nowomiejski	101	101	101	101	101	0
Gminy wiejskie w pow.	99	99	98	98	98	-1
Biskupiec	97	97	97	97	96	-1

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

3.1.3 Podmioty gospodarcze i rynek pracy

Ze względu na rolniczy charakter gminy Biskupiec, na jej terenie nie są zlokalizowane duże zakłady przemysłowe. Większość mieszkańców analizowanego obszaru utrzymuje się z działalności rolniczej oraz usługowej.

W Programie Ochrony Środowiska zapisano że na terenie gminy wyklucza się lokalizację zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, a produkcja przemysłowa na terenie gminy powinna się rozwijać. Wskazane branże przemysłowe to przetwórstwo surowców lokalnych: produktów rolne, drewna, kruszywa itp. Podaną w POŚ lokalizacją są miejscowości położone w środkowej części gminy, które obecnie są ośrodkami koncentrującymi przedsiębiorczość, tj.: Biskupiec, Fitowo, Krotoszyny, Bielice, Piotrowice, Lipinki, Szwarcenowo, Łąkorz, Ostrowite. W pozostałych miejscowościach mogą być realizowane niewielkie zakłady związane z produkcją rolną lub uszlachetnianiem i przetwarzaniem lokalnych surowców i produktów rolnych.

Zestawienie danych GUS w podziale na grupy aktywności zawodowej pokazuje udział osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. Zgodnie z definicją przyjętą przez GUS przez wiek produkcyjny rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy: dla mężczyzn przyjęto wiek 15-64 lata, dla kobiet - 15-59 lat. Od kilku lat w gminie Biskupiec udział osób w wieku aktywności zawodowej utrzymuje się na podobnym poziomie i wynosi około 62-63% populacji ogółem. Zmniejsza się odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (do 15 r.ż.) – od 2012 roku o 4 punkty procentowe (p.p.), o tyle samo zwiększył się udział osób w wieku poprodukcyjnym (średnio co dwa lata odsetek zwiększa się o 0,5 p.p.) i w 2019 roku wynosił 18%.

Warto zauważyć, że obserwowane trendy demograficzne nieznacznie różnią się od trendów obserwowanych w kraju, gdzie rośnie co prawda udział osób starszych, jednak odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym utrzymuje się na podobnym poziomie a zmniejsza się udział osób w wieku produkcyjnym. Ruch demograficzny w gminie Biskupiec jest podobny do kierunku zmian w strukturze populacji dla gmin wiejskich w Polsce, przy czym w gminach wiejskich zmiany te występują dużo wolniej – udział poszczególnych grup wiekowych zmienił się średnio o 1-2 p.p. Szczegółowe zestawienie danych zawiera poniższa tabela.

Tabela 7 Struktura populacji gminy Biskupiec w podziale na grupy aktywności zawodowej

rok	wiek populacji	Polska	Gminy wiejskie w PL	Woj. warmińsko-mazurskie	Gminy wiejskie w woj.	Powiat nowomiejski	Gminy wiejskie w pow.	Biskupiec
2012	przedprodukcyjny	18,3	20,7	19,3	21,6	22,3	23,1	22,6
	produkcyjny	63,9	63,3	65,0	64,6	62,4	62,3	62,4
	poprodukcyjny	17,8	16,0	15,7	13,8	15,3	14,6	14,9
2015	przedprodukcyjny	18,0	19,9	18,5	20,4	21,3	22,1	20,8
	produkcyjny	62,4	63,1	63,7	64,6	62,2	62,2	63,2
	poprodukcyjny	19,6	17,0	17,7	15,1	16,6	15,8	15,9
2017	przedprodukcyjny	18,0	19,7	18,4	19,9	20,7	21,6	20,0
	produkcyjny	61,2	62,5	62,5	64,0	61,8	62,0	63,1
	poprodukcyjny	20,8	17,9	19,1	16,1	17,5	16,5	17,0
2018	przedprodukcyjny	18,1	19,6	18,3	19,6	20,6	21,3	19,8
	produkcyjny	60,6	62,1	61,9	63,8	61,4	61,8	62,8
	poprodukcyjny	21,4	18,3	19,8	16,6	17,9	17,0	17,4
2019	przedprodukcyjny	18,1	19,6	18,2	19,4	20,5	21,1	19,3
	produkcyjny	60,0	61,7	61,2	63,4	61,0	61,5	62,6
	poprodukcyjny	21,9	18,7	20,5	17,2	18,5	17,4	18,1

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

Aktywność gospodarcza w gminie Biskupiec jest podobna do aktywności gospodarczej w innych gminach wiejskich powiatu nowomiejskiego – liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON stale choć nieznacznie rośnie od kilku lat, w 2019 roku wynosiła 69 podmiotów w przeliczeniu na 1 tysiąc mieszkańców. O ile są to wartości porównywalne do gmin wiejskich w powiecie, o tyle są niższe od innych jednostek referencyjnych – zarówno od średniej dla Polski jak i od średniej dla gmin wiejskich w Polsce (w tym przypadku dynamika wzrostu jest dwukrotnie wyższa, poziom w 2019 roku wyniósł 85 podmiotów na 1 tysiąc mieszkańców).

Różnice w aktywności gospodarczej można zaobserwować także przy wykorzystaniu innych wskaźników, jak np. liczba podmiotów na 1 tysiąc mieszkańców w wieku produkcyjnym, czy liczba osób prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym. W obu tych przypadkach dynamika zmian i wartość wskaźników jest zbliżona do średniej dla gmin wiejskich w województwie oraz średniej dla gmin wiejskich w powiecie, jest też niższa niż w większych jednostkach referencyjnych. Szczegółowe zestawienie zawiera poniższa tabela.

Tabela 8 REGON – podmioty gospodarki narodowej

jednostka samorządu	2012	2015	2017	2018	2019
podmioty wpisane do rejestru REGON na 1 tys. ludności					
Polska	103	109	112	114	117
Gminy wiejskie w PL	69	75	78	81	85
Woj. war-mazurskie	83	86	87	89	93
Gminy wiejskie w woj.	59	64	66	69	74
Powiat nowomiejski	65	70	72	74	77
Gminy wiejskie w pow.	56	62	64	66	70
Biskupiec	57	63	64	65	69
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym					
Polska	161,6	174,3	183,3	187,6	195,9
Gminy wiejskie w PL	109,7	118,7	124,4	130,4	138,1
Woj. war-mazurskie	127,2	135,0	139,9	143,7	151,4
Gminy wiejskie w woj.	91,2	98,8	102,7	107,9	116,4
Powiat nowomiejski	103,4	112,3	115,9	120,4	126,2
Gminy wiejskie w pow.	90,1	99,5	102,6	107,5	113,8
Biskupiec	92,1	99,5	101,7	104,2	110,8
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym					
Polska	11,86	12,38	12,76	13,37	13,96
Gminy wiejskie w PL	8,84	9,46	9,88	10,45	11,10
Woj. war-mazurskie	9,16	9,53	9,75	10,25	10,84
Gminy wiejskie w woj.	7,08	7,61	7,92	8,43	9,13
Powiat nowomiejski	8,13	8,74	8,96	9,39	9,81
Gminy wiejskie w pow.	7,10	7,75	7,97	8,44	8,90
Biskupiec	7,37	7,86	7,94	8,15	8,47

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

Aktywność ekonomiczną obrazują szczególnie dwa wskaźniki: nowych podmiotów rejestrowanych w REGON i podmiotów wyrejestrowanych. Zmiany obserwowane w gminie Biskupiec w zakresie nowo rejestrowanych podmiotów są podobne do sytuacji w kraju (wzrost o kilka jednostek na 10 tys. ludności), a poziomem są zbliżone do gmin wiejskich w powiecie (75 nowo rejestrowanych podmiotów w gminie Biskupiec w 2019 roku, 76 nowych podmiotów w gminach wiejskich w powiecie).

Większe różnice widać w odniesieniu do liczby wyrejestrowanych podmiotów – w gminie Biskupiec takich podmiotów było mniej niż w gminach wiejskich w powiecie (ta różnica jest na korzyść gminy Biskupiec, bowiem więcej jednostek utrzymało działalność). Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 9 Podmioty zarejestrowane i wykreślone z REGON

jednostka samorządu	2012	2015	2017	2018	2019
jednostki nowo zarejestrowane w REGON na 10 tys. ludności					
Polska	93	94	94	102	99
Gminy wiejskie w PL	69	71	75	88	84
Woj. war-mazurskie	80	74	75	86	84
Gminy wiejskie w woj.	67	62	66	80	83

jednostka samorządu	2012	2015	2017	2018	2019
Powiat nowomiejski	76	72	73	83	74
Gminy wiejskie w pow.	71	65	67	80	76
Biskupiec	70	66	73	73	75
jednostki wykreślone z REGON na 10 tys. ludności					
Polska	65	76	75	86	59
Gminy wiejskie w PL	49	57	58	54	42
Woj. war-mazurskie	60	68	67	72	47
Gminy wiejskie w woj.	48	55	57	52	40
Powiat nowomiejski	61	59	50	56	46
Gminy wiejskie w pow.	52	54	45	48	42
Biskupiec	53	50	32	50	37

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

3.1.4 Oświata

Oświata to jedna z kluczowych dziedzin zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, jak i lokalnym. Im lepiej wykształcone społeczeństwo, tym większe szanse na szybsze przystosowanie się do realiów dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej i społecznej.

Na terenie gminy Biskupiec funkcjonują następujące jednostki stanowiące bazę oświatową – szczegółowe zestawienie przedstawia tabela.

Tabela 10 Zestawienie przedszkoli, szkół podstawowych i w Gminie

Typ placówki	Nazwa szkoły	Lokalizacja
Przedszkola	Przedszkole Publiczne	Krotoszyny
Publiczne szkoły podstawowe i przedszkola	Szkoła Podstawowa Im. Mikołaja Kopernika	Biskupiec
	Zespół Szkolno-Przedszkolny, w skład którego wchodzi: - Szkoła Podstawowa - Publiczne Przedszkole	Szwarcenowo
	Szkoła Podstawowa Specjalna	Krotoszyny
	Szkoła Podstawowa Im. Jana Pawła II	Łąkorz
	Zespół Szkolno-Przedszkolny, w skład którego wchodzi: - Szkoła Podstawowa Im. Juliana Tuwima w Lipinkach - Publiczne Przedszkole w Lipinkach	Lipinki
	Szkoła Podstawowa	Ostrowite
	Publiczne przedszkole w Krotoszynie	Krotoszyny
Szkoły ponadpodstawowe	Zespół Szkół w Bielicach , w skład którego wchodzi: - Szkoła Podstawowa im. Wójta Kazimierza Tomaszewskiego w Krotoszynie, - Branżowa Szkoła I Stopnia w Bielicach - Liceum Ogólnokształcące Służb Mundurowych w Bielicach	Bielice

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych z Urzędu Gminy

Poza tym na terenie gminy Biskupiec funkcjonują:

- Oddziały Przedszkolne i „0” przy Szkołach Podstawowych
- Przedszkole Niepubliczne „Talencik” w Bielicach
- Przedszkole Niepubliczne „Słoneczko” w Biskupcu

- Za realizację zadań z zakresu obsługi administracyjno-gospodarczej i finansowej szkół i przedszkoli odpowiada Wydział Oświaty Urzędu Gminy w Biskupcu. Przez zespół obsługiwane są następujące placówki oświatowe:
 - Szkoła Podstawowa Im. Mikołaja Kopernika w Biskupcu
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szwarcenowie
 - Szkoła Podstawowa Specjalna w Krotoszynach
 - Szkoła Podstawowa Im. Jana Pawła II w Łąkorzu
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lipinkach
 - Szkoła Podstawowa w Ostrowitem
 - Zespół Szkół w Bielicach
 - Publiczne Przedszkole w Krotoszynach

Opis placówek oświatowych Gminy

Szkoła Podstawowa Im. Mikołaja Kopernika w Biskupcu

Siedziba szkoły znajduje się w Biskupcu przy ulicy Grudziądzkiej 38. Szkoła Podstawowa w Biskupcu obejmuje swoją działalnością obwód szkolny ustalony przez Radę Gminy Biskupiec. W skład obwodu szkoły wchodzi następujące miejscowości: Biskupiec, Fitowo, Piotrowice, Piotrowice Małe, Słupnica, Podlasek, Podlasek Mały, Wielka Tymawa. Organem prowadzącym szkołę jest Gmina Biskupiec. Szkoła Podstawowa w Biskupcu w swej strukturze organizacyjnej obejmuje klasy od I-VIII, co oznacza pełny stopień organizacyjny. Przy szkole utworzony jest oddział przedszkolny realizujący program wychowania przedszkolnego. Zasady funkcjonowania oddziału przedszkolnego określa Statut Oddziału Przedszkolnego przy Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Biskupcu. Obecnie w Szkole Podstawowej w Biskupcu mieści się 15 oddziałów oraz 2 oddziały przedszkolne.

Zespół Szkolno Przedszkolny w Szwarcenowie

Zespół Szkolno Przedszkolny został utworzony 01.09.2015 r. w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa w Szwarcenowie i Publiczne Przedszkole w Szwarcenowie. Obecnie w Szkole Podstawowej w Szwarcenowie mieści się 8 oddziałów oraz oddział przedszkolny. W Publicznym Przedszkolu jest 1 oddział dla dzieci w wieku 2,5-5 lat. W budynku szkoły znajduje się 7 klas lekcyjnych, 2 pracownie komputerowe oraz biblioteka szkolna. W 2002 roku oddano do użytku nowo wybudowaną część łączną, w której znajduje się pełnowymiarowa sala gimnastyczna, kuchnia, zaplecze socjalne, stołówka, dwie sale lekcyjne oraz pracownia komputerowa i sanitariaty. Do obwodu szkoły należą miejscowości: Szwarcenowo, Wielka Wólka i Wonna. Za budynkiem znajduje się duże boisko do piłki nożnej wybudowane w 2011r. W ogrodzie szkolnym znajduje się nowy, piękny plac zabaw dla dzieci, Dzięki realizacji projektów unijnych szkoła dysponuje dwoma tablicami interaktywnymi, projektorem i wizualizerem oraz atrakcyjnymi pomocami dydaktycznymi. Szkoła posiada systematycznie aktualizowaną stronę

internetową: www.szwarcenowo.com.pl. Szkoła ściśle współpracuje ze środowiskiem lokalnym, czego dowodem są liczne wspólnie podejmowane inicjatywy. Kadra pedagogiczna posiada wysokie kwalifikacje oraz długoletnie doświadczenie zawodowe.

Szkoła Podstawowa Specjalna w Krotoszynach

Szkoła Podstawowa Specjalna w Krotoszynach istnieje od 01.09.2018 r. i mieści się w budynku po Szkole Podstawowej w Krotoszynach w części dobudowanej i oddanej do użytku w 2005 r. Obecnie w Szkole Podstawowej Specjalnej mieści się 7 oddziałów. Szkoła posiada obszerne zaplecze dydaktyczne i lokalowe do pracy z dziećmi posiadającymi specjalne potrzeby edukacyjne. Organem prowadzącym Szkołę jest Gmina Biskupiec na podstawie porozumienia z Powiatem Nowomiejskim. Organem nadzorującym Szkołę jest Kuratorium Oświaty w Olsztynie.

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łąkorzu

Szkoła jest publiczną ośmioklasową szkołą podstawową o strukturze organizacyjnej klas I-VIII. W szkole funkcjonuje oddział przedszkolny. Organem prowadzącym jest Gmina Biskupiec, a organem sprawującym nadzór pedagogiczny Kuratorium Oświaty w Olsztynie. Siedzibą szkoły jest Łąkorz. Do obwodu szkoły należą: Gaj, Łąkorek, Łąkorz, Mierzyn, Osówko, Sumin. Obecnie w Szkole Podstawowej mieści się 8 oddziałów oraz oddział przedszkolny.

Zespół Szkolno Przedszkolny w Lipinkach

W 1997 roku, po 7- letniej budowie oddano do użytku nowy budynek szkoły. Szkoła jest placówką środowiskową, aktywnie działającą nie tylko na płaszczyźnie edukacyjnej i wychowawczej ale także kulturalnej, ekologicznej, plastycznej i turystycznej. Realizuje wiele programów (rządowe, unijne) np.: "Czysty las" - organizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Lasu oraz Dyрекcję Lasów Państwowych, "Magiczne drzewo" - organizowany przez czasopismo GAJA, "Ożywić Pola" - organizowany przez czasopismo "Łowiec Polski". 14 maja 2004 roku społeczność szkoły przeżyła radosne i bardzo ważne uroczystości: uroczyste nadanie szkole imienia Juliana Tuwima. Od 01.09.2018 r utworzono Zespół Szkolno Przedszkolny w Lipinkach w skład którego włączono Szkołę Podstawowa im. Juliana Tuwima w Lipinkach i Publiczne Przedszkole w Lipinkach. Obecnie w Szkole Podstawowej mieści się 8 oddziałów dla klas I-VIII, a w Publicznym Przedszkolu mieszczą się 2 oddziały (grupa Zerówka i grupa Przedszkole) dla dzieci w wieku od 2,5 do 6 lat.

Szkoła Podstawowa w Ostrowitem

Szkoła Podstawowa w Ostrowitem ma siedzibę w Ostrowitem. Organem prowadzącym Szkołę jest Gmina Biskupiec. Organem nadzorującym Szkołę jest Kuratorium Oświaty w Olsztynie. Do Szkoły uczęszczają uczniowie zamieszkali w jej obrębie szkolnym, obejmującym miejscowości: Ostrowite, Osetno, Rywałdzik, Wardęgowo. Obecnie w Szkole Podstawowej w Ostrowitem mieści się 8 oddziałów dla klas I- VIII oraz oddział przedszkolny.

Zespół Szkół w Bielicach – zwany dalej „Zespołem” - obejmuje szkoły:

Szkołę Podstawową im. Wójta Kazimierza Tomaszewskiego w Krotoszynach
Branżowa Szkoła I Stopnia w Bielicach, Bielice 120, 13-330 Krotoszyny;

Liceum Ogólnokształcące Służb Mundurowych w Bielicach, Bielice 120, 13-330 Krotoszyny.

Zespół Szkół w Bielicach powołany został do życia z dniem 1 września 2014r., w skład którego weszło Gimnazjum i ZSZ Bielice. W kolejnych latach włączono Liceum Ogólnokształcące Służb Mundurowych (01.09.2015 r.) oraz Szkołę Podstawową im. Wójta Kazimierza Tomaszewskiego w Krotoszynach (01.09.2017 r.). Z mocy prawa ZSZ Bielice Zostało zmienione na Branżową Szkołę I stopnia w Bielicach. Z dniem 01.09.2019 r. zostało zlikwidowane z mocy prawa Gimnazjum w Bielicach. Do Liceum Ogólnokształcącego i Branżowej Szkoły I stopnia mogą uczęszczać uczniowie zamieszkali na terenie powiatu nowomiejskiego i ławskiego. Organem prowadzącym Zespół Szkół jest Gmina Biskupiec w ramach porozumienia z Powiatem Nowomiejskim. Branżowa Szkoła I Stopnia jest trzyletnią szkołą zawodową, nad którą nadzór pedagogiczny sprawuje Warmińsko-mazurski Kurator Oświaty. Szkoła kształci uczniów w klasach wielozawodowych w 5 oddziałach przeznaczonych dla klas I-III. Liceum Ogólnokształcące Służb Mundurowych w Bielicach kształci uczniów w 4 oddziałach dla klas I-III oraz I-IV. W Szkole Podstawowej im. Wójta Kazimierza Tomaszewskiego obecnie kształcenie odbywa się w 8 oddziałach dla klas I-VIII. Do szkoły uczęszczają uczniowie zamieszkujący w jej obwodzie, który obejmuje miejscowości : Krotoszyny, Bielice i Czachówki.

Infrastruktura placówek oświatowych

Przy szkołach w Łąkorzu, Lipinkach, Ostrowitem, Biskupcu, Szwarcenowie, Krotoszynach, Łąkorzu i Lipinkach funkcjonują boiska sportowe. Ich stan techniczny jest bardzo dobry. Przy Zespole Szkół w Bielicach i przy SP Biskupiec funkcjonują ORLIKI. Ponadto przy każdej ze szkół działają place zabaw oraz sale gimnastyczne. Do remontu i rozbudowy pozostała jedynie sala gimnastyczna przy SP w Ostrowitem. W SP Łąkorz, Lipinki i Zespole Szkół w Bielicach funkcjonują pompy ciepła. W ZSP Szwarcenowo, SP Ostrowite, SPS Krotoszyny oraz w PP Krotoszyny działa ogrzewanie elektryczne a w SP Biskupiec ogrzewanie tradycyjne. Wszystkie jednostki oświatowe z terenu Gminy Biskupiec prowadzą e-dziennik (niezbędny w prowadzeniu zajęć zdalnych jak również jedyna forma kontaktu szkoła – rodzic w czasie pandemii) oraz posiadają swoje strony internetowe. Szkoły w roku 2020 skorzystały z rządowego programu grantowego Zdalna Szkoła i Zdalna Szkoła + w ramach których otrzymały niezbędny sprzęt do prowadzenia nauczania na odległość.

3.1.5 Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

Jak wynika z danych GUS liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Biskupiec jest większa niż średnio w kraju i podobna do wartości dla powiatu – średnio w 2019 na 10 tys. mieszkańców ze wsparcia OPS korzystało w Gminie 979 osób. Warto zauważyć, że liczba ta stale się zmniejsza – ostatnie dane (za 2019 rok) pokazują zmniejszenie liczby osób korzystających z OPS o ponad 762 w odniesieniu do 2010 roku. Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 11 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności

Jednostka terytorialna	2010	2012	2015	2017	2018	2019	2019 /2010
Polska	867	807	710	568	513	463	-404
Woj. war-mazurskie	1 426	1 353	1 188	957	873	797	-629
Powiat nowomiejski	1 927	1 976	1 575	1 216	1 103	997	-930
Biskupiec	1 741	1 766	1 475	1 205	1 172	979	-762

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

Za wspieranie osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych z terenu Gminy Biskupiec poprzez pobudzanie ich potencjału i aktywności oraz ukierunkowanie na rozwiązywanie problemów i rozwój odpowiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej działa na podstawie statutu oraz:

- Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2020 poz. 1876.)
- Ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713z późn. zm.)

W ramach zadań zleconych Ośrodek realizuje zadania z ustaw:

- o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2020 poz. 1876.)
- o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz. U. Nr z 2020, poz. 111 z późn. zm.)
- o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r. (Dz. U. z, 2021 poz. 11)
- o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej z dnia 22 kwietnia 2005 r. (Dz. U. Nr 86 poz.732 z późn.zm.)
- o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” z dnia 29 grudnia 2005 r. (Dz.U.219, poz.1706),
- o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dnia z dnia 11 lutego 2016r. (Dz. U. 2016 poz. 195),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. Poz. 1061).

Ośrodek jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną w celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej zarówno własnych jak i zleconych. Do głównych kierunków działań ośrodka należy zaliczyć:

- Prawidłowo funkcjonująca rodzina,
- Inwestycja w dzieci i młodzież,
- Wspieranie aktywności społecznej i zawodowej beneficjentów ośrodka,
- Wzmacnianie integracji społecznej.

Do zadań ośrodka należy tworzenie warunków do rozwoju form organizacyjnych, w tym różnego rodzaju usług socjalnych oraz instytucjonalnych form pomocy społecznej. Pracownicy ośrodka prowadzą z podopiecznymi pracę socjalną, przyznają świadczenia finansowe (zasiłki okresowe, zasiłki stałe, zasiłki celowe i specjalne celowe), rzeczowe, usługowe, przyznają i wypłacają dodatki mieszkaniowe i energetyczne, przyznają i wypłacają świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego, realizują zadania z zakresu wspierania rodziny oraz zadania i sprawy z zakresu pieczy zastępczej, zadania wynikające z ustawy i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Do zadań ośrodka należy również:

- aktywizacja społeczno-zawodowa,

- integracja społeczności lokalnej,
- edukacja osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez realizację programów i projektów będących odpowiedzią na problemy i potrzeby mieszkańców,
- prowadzenie szeroko pojmowanej działalności profilaktycznej oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych,
- przeciwdziałanie narkomanii,
- poradnictwo specjalistyczne: poradnictwo prawne, psychologiczne, psychiatryczne,
- realizacja usług specjalistycznych,

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oprócz dobrej bazy lokalowej wyposażony jest w nowy sprzęt komputerowy i biurowy.

W zakresie ochrony zdrowia i życia na terenie gminy funkcjonują następujące placówki:

- poradnia neurologiczna,
- oddział rehabilitacji,
- stomatologia,
- poradnia ginekologiczna,
- laboratorium (punkt z głównego laboratorium z Żuromina "Przygoda")

3.1.6 Kultura

Infrastruktura kulturalna

Najważniejszą instytucją przyczyniającą się do kształtowania życia kulturalnego gminy Biskupiec jest Gminny Ośrodek Kultury. W GOK Biskupiec funkcjonują: Klub Seniora "RADOŚĆ" oraz Punkt Antyalkoholowy. Codziennie działa ponadto świetlica środowiskowa.

Z danych GUS wiadomo, że chociaż w gminie jest jedno centrum kultury (GOK) to statystycznie – w przeliczeniu na liczbę mieszkańców) jest to wskaźnik lepszy, niż w odniesieniu do gmin wiejskich w województwie, i zbliżony do średniej krajowej.

Ze statystyki GUS możemy dowiedzieć się także, że w ciągu ostatnich lat zmniejszała się liczba imprez organizowanych w gminie – z 45. w 2012 roku do 18. w 2019. Nieznacznie zwiększała się natomiast liczba uczestników imprez – do średnio 607. osób w 2019 roku, co jest wartością niższą ale porównywalną do liczby uczestników w gminach wiejskich zarówno w województwie jak i w kraju. Szczegółowe dane są zawarte w tabeli poniżej.

Tabela 12 Działalność centrów, domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic

Instytucje	2012	2015	2017	2018	2019
imprezy					
Polska	195 070	217 412	239 691	242 277	243 839
Gminy wiejskie w PL	53 964	59 872	69 020	69 798	69 675
Woj. war-mazurskie	9 501	7 302	8 330	8 164	8 673
Gminy wiejskie w woj.	2 735	2 863	3 087	2 966	3 016
Powiat nowomiejski	281	233	177	170	192
Gminy wiejskie w pow.	156	63	74	83	78
Biskupiec	45	12	18	27	18

Instytucje	2012	2015	2017	2018	2019
liczba uczestników imprez na 1000 ludności					
Polska	817,0	891,9	945,3	1 027,9	976,8
Gminy wiejskie w PL	609,5	660,4	697,8	725,2	679,6
Woj. war-mazurskie	1 236,5	1 103,1	1 145,5	1 314,4	1 234,6
Gminy wiejskie w woj.	665,9	722,4	982,6	973,7	694,6
Powiat nowomiejski	931,9	2 035,3	1 366,2	1 289,0	1 592,9
Gminy wiejskie w pow.	562,4	663,7	979,1	1 052,5	976,4
Biskupiec	531,8	339,2	489,7	623,3	607,5
liczba osób na placówkę (centrum kultury, dom kultury, ośrodek kultury, klub, świetlice)					
Polska	9 956,92	9 444,04	9 085,95	9 065,65	9 020,58
Gminy wiejskie w PL	5 844,09	5 555,98	5 149,55	5 122,99	5 122,56
Woj. war-mazurskie	9 736,22	9 727,53	8 797,21	8 987,31	8 728,45
Gminy wiejskie w woj.	4 577,16	4 579,58	3 966,22	4 157,98	3 926,63
Powiat nowomiejski	11 068,25	11 080,25	11 026,00	10 999,25	10 955,50
Gminy wiejskie w pow.	11 016,33	11 073,33	11 035,67	11 024,00	10 990,67
Biskupiec	9 603,00	9 538,00	9 419,00	9 403,00	9 308,00

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

Dane Głównego Urzędu Statystycznego pokazują także, że statystycznie zwiększyła się w gminie Biskupiec liczba osób przypadająca na jedną placówkę biblioteczną – ponad dwukrotnie w ciągu ostatnich 7. lat. Jest to wskaźnik podobny do średniej w kraju, ale znacznie wyższy od pozostałych jednostek referencyjnych, w tym szczególnie – w odniesieniu do innych gmin wiejskich (i może oznaczać, że mieszkańcy mają utrudniony dostęp do biblioteki). Jednocześnie stale zmniejsza się w Gminie zarówno liczba czytelników w bibliotekach, jak i wypożyczenia w przeliczeniu na jednego czytelnika (co zapewne jest powiązane ze zmniejszonym dostępem do tego typu instytucji, bowiem duża zmiana wartości obu wskaźników widoczna jest w 2017 roku – wówczas ponad dwukrotnie wzrosła liczba osób przypadających na jedną placówkę biblioteczną i podobnie zmniejszyła się liczba czytelników). Jednocześnie nie zmniejszyła się zasadniczo liczba wypożyczeń przypadająca na jednego czytelnika (w 2017 roku nawet wartość ta wzrosła), w porównaniu długookresowym widoczny jest jednak spadek wypożyczeń i jest to tendencja zbieżna z tendencjami obserwowanymi zarówno w gminach wiejskich jak i średnio w kraju. Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 13 Czytelnicy bibliotek

Czytelnicy bibliotek	Jednostka terytorialna	2012	2015	2017	2018	2019
Ludność na 1. placówkę biblioteczną	Polska	4 072	4 113	4 194	4 264	4 324
	Gminy wiejskie w PL	2 410	2 463	2 513	2 554	2 595
	Woj. war-mazurskie	3 600	3 333	3 414	3 564	3 686
	Gminy wiejskie w woj.	1 983	1 938	1 964	2 038	2 149
	Powiat nowomiejski	2 330	2 333	2 757	2 750	2 739
	Gminy wiejskie w pow.	1 836	1 846	2 207	2 205	2 198
	Biskupiec	1 921	1 908	4 710	4 702	4 654
Czytelnicy bibliotek publicznych	Polska	168	162	157	155	156
	Gminy wiejskie w PL	122	120	115	113	113
	Woj. war-mazurskie	152	144	140	136	137

Czytelnicy bibliotek	Jednostka terytorialna	2012	2015	2017	2018	2019
na 1000 ludności	Gminy wiejskie w woj.	102	101	97	96	97
	Powiat nowomiejski	141	149	131	137	137
	Gminy wiejskie w pow.	124	127	109	107	103
	Biskupiec	127	131	65	70	72
Wypożyczenia księgozbioru na 1. czytelnika w woluminach	Polska	18,9	18,0	17,5	17,1	17,2
	Gminy wiejskie w PL	19,3	18,4	17,5	17,2	17,2
	Woj. war-mazurskie	19,5	19,7	19,0	18,6	19,0
	Gminy wiejskie w woj.	22,7	20,9	19,9	19,7	19,7
	Powiat nowomiejski	17,2	17,5	14,7	13,8	15,7
	Gminy wiejskie w pow.	16,6	16,4	13,7	13,0	16,6
	Biskupiec	21,8	21,1	23,1	20,4	19,3

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

Gminny Ośrodek Kultury w Biskupcu

Jest to placówka kulturalna obejmująca swoim zasięgiem 27 miejscowości z terenu całej gminy, która prowadzi działalność ukierunkowaną na potrzeby mieszkańców. Oferta obejmuje zajęcia w kółkach zainteresowań, klubach, udział w zespołach artystycznych czy też festynach i imprezach okolicznościowych. Podstawowym celem działalności GOK-u jest umożliwienie jak najszerszej grupie mieszkańców gminy udziału we współtworzeniu życia kulturalnego na terenie gminy oraz ożywiania lokalnych i regionalnych tradycji kulturowych.

Zadaniami realizującymi cele Gminnego Ośrodka Kultury są m.in.:

- Prowadzenie klubów, kół zainteresowań, kursów obejmujących między innymi takie dziedziny jak: muzyka, plastyka, teatr, film, taniec, informatyka, sztuki walki, nauka gry na instrumentach muzycznych, karaoke, tenis stołowy a także warsztaty np. kulinarne, krawieckie, fotograficzne, manualno-artystyczne itp.
- Organizacja różnorodnych imprez kulturalnych, cyklicznych i okolicznościowych o charakterze rozrywkowo-estradowym, sportowym, rekreacyjnym, oświatowym i publicystyczno-naukowym.
- Organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej, oświatowej i ekologicznej.
- Świadczenie usług kulturalnych, realizację imprez zleconych.
- Prowadzenie działalności gospodarczej, z której dochód przeznaczony będzie tylko na realizowanie celów statutowych Gminnego Ośrodka Kultury.
- Współpraca z innymi instytucjami kultury, placówkami oświatowymi i innymi.

3.1.7 Organizacje pozarządowe

Z danych GUS (zestawienie w poniższej tabeli) wynika, że w Gminie jest średnio 3,6 organizacji przypadającej na tysiąc mieszkańców. Jest to wskaźnik zbliżony do średniej w gminach wiejskich w powiecie i województwie. Szczegółowe dane są zamieszczone w tabeli poniżej.

Tabela 14 NGO - fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców

jednostka samorządu	2012	2015	2017	2018	2019
Polska	3,00	3,51	3,85	3,68	3,83
Gminy wiejskie w PL	2,59	2,94	3,18	3,15	3,26
Woj. war-mazurskie	3,27	3,79	4,09	3,96	4,09
Gminy wiejskie w woj.	2,88	3,31	3,59	3,65	3,83
Powiat nowomiejski	3,05	3,52	3,79	3,68	3,74
Gminy wiejskie w pow.	3,15	3,55	3,75	3,69	3,85
Biskupiec	2,71	3,46	3,72	3,51	3,65

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

Z kolei z Wykazu organizacji pozarządowych na stronie internetowej gminy wynika, że na terenie Gminy zarejestrowanych było wówczas 17 organizacji i grup nieformalnych, w tym:

1. "Iławskie Stowarzyszenie Producentów Gęsi" – z siedzibą w Szwarcenowie funkcjonuje od 2003 roku
2. Stowarzyszenie „Rozwiń skrzydła” Biskupiec – założone w 2011 r.
3. "Stowarzyszenie Ochrony Przyrody i Dziedzictwa Kulturowego" oraz Muzeum Lokalne w Łąkorzu
4. Stowarzyszenie „Nasza Przyszłość” Bielice
5. Gminny Klub Sportowy „OSSA” Biskupiec z/s w Bielicach
6. Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych “Kładka” (z siedzibą w Lipinkach)
7. Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych „Wikry” Lipinki
8. KGW: Krotoszyny „ARKADIA”, Łąkorz “Byle Babki”, Osetno, Piotrowice, Podlasek, Sumin, Wielka Tymawa, Wonna, Lipinki, Rywałdzik, Czachówki, Gaj, Szwarcenowo, Słupnica, Ostrowite, Babalice, Mierzyn i Bielice.
9. Klub Seniora “Radość” Biskupiec
10. Caritas w Biskupcu i Ostrowitem

3.1.8 Turystyka

Turystyka kojarzy się nierozzerwalnie z podróżami, sportem, rekreacją, poznawaniem czegoś nowego. To, co dla jednych jest formą wypoczynku dla innych stanowi źródło pracy. Te wzajemne relacje zapoczątkowały powstanie odrębnego działu gospodarki obejmującego obsługę turystów, a w szczególności zapewnienie im noclegów, środków lokomocji, wyżywienia, przewodników, pamiątek z wycieczek, przygotowania szlaków turystycznych, sprzętu sportowego, programu kulturalnego, udostępnienie obiektów do zwiedzania i inne. Turystyka podlega ciągłej ewolucji, głównym motorem tych zmian są wymagania turystów. Ze względu na swoją złożoność i zasięg nie sposób nie zauważyć, że oddziałuje ona na środowisko tak społeczne jak i przyrodnicze. Turystyka jest niezbędną częścią składową rynku światowego. Zajmuje drugie miejsce w ekonomice światowej po przemyśle elektronicznym i komputerowym, wyprzedzając takie dziedziny jak przemysł petrochemiczny i przemysł samochodowy. Przemysł turystyczny zajmuje ważne miejsce w gospodarce większości krajów. Według oceny specjalistów w rekreacyjne rozwiniętych krajach działalność turystyczno-rekreacyjna dostarcza do 50% wszystkich wpływów do budżetu.

Na rozwój współczesnej turystyki największy wpływ mają następujące aspekty:

1. Walory turystyczne – wiadomo że jakiś kraj, region, czy miejscowość ma być atrakcyjna turystycznie musi posiadać element, który przyciąga turystów, np. góry, czyste, powietrze, mikro-klimat, malownicze rzeki, lasy, rwące potoki, dziewiczą florę i faunę, piękne krajobrazy, jeziora, zagadkowe ruiny, morza, wyspy, zabytki, oraz różne nie spotykane gdzie indziej atrakcje.
2. Dobra turystyczne – czyli cała infrastruktura związana z obsługą ruchu turystycznego i to w zależności od wymagań klienta. Możemy tu wyliczyć: pola biwakowe, campingi, hotele, domy wczasowe, zakłady uzdrowiskowo rehabilitacyjne, pensjonaty, punkty informacji turystycznej, oznakowane szlaki piesze, ścieżki rowerowe, przystanie, restauracje, bary, sklepy, wypożyczalnie sprzętu turystycznego oraz wyspecjalizowane usługi w czasie wypoczynku np. nauka pływania, wspinaczki skałkowej, nurkowania, żeglowania, szkoła przetrwania itp.
3. Rozwój nowych kierunków w turystyce – w trosce o klienta i z chęci większej rentowności firm turystycznych wytyczane są nowe formy turystyki i atrakcji turystycznych. Do takich form należy zaliczyć:
 - a) Turystykę biznesową – są to wyjazdy o charakterze zawodowym, w czasie których osoby wyjeżdżające korzystają z podstawowych usług turystycznych, a w czasie wolnym zaspakajają potrzeby wypoczynku, poznania, rozrywki itp. korzystając z bazy turystycznej. Koszty takich wyjazdów biznesowych w większości wypadków są pokrywane przez instytucje delegujące.
 - b) Turystyka konferencyjna – to krajowy i międzynarodowy ruch osób podejmujących podróż w celu uczestnictwa w konferencjach, zjazdach, kongresach, seminariach, itp. Uczestnikami turystyki konferencyjnej są najczęściej naukowcy, politycy, członkowie różnych organizacji społecznych, kulturalnych, sportowych itp. Wyjazdy mają na ogół charakter elitarny i krótkoterminowy co określa model organizacji i obsługi. Ten rodzaj turystyki wymaga odpowiedniej infrastruktury. Miejscem odbywania kongresów mogą być duże miasta, często stolice, zwłaszcza jeżeli posiadają zabytki lub inne atrakcje turystyczne.
 - c) Agroturystyka (turystyka wiejska) – bardzo obecnie modna turystyka wiejska. Gdzie spędzanie wolnego czasu odbywa się w gospodarstwach wiejskich, które w czasie wypoczynku turystów funkcjonują jak normalne gospodarstwa. Istnieje w nich podział na usługi turystyczne i rolnicze. Działalność rolnicza jest wręcz atrakcją dla turysty a wypoczynek niejednokrotnie idzie w parze z poznawaniem codziennej pracy człowieka wsi. Gospodarstwa agroturystyczne dostarczają wielu atrakcji które w miastach są nieosiągalne.
 - d) Turystyka pielgrzymkowa i religijna – celem tej turystyki są miejsca kultu religijnego oraz uczestnictwo w obrzędach religijnych a ponadto obcowanie z zabytkami sztuki sakralnej. Forma tej turystyki jest różna, realizowana jest w obrębie jednego kraju, kontynentu, lub świata. Miejscami takiej turystyki są np.; Rzym Mekka, Lourdes, Częstochowa, Licheń, Fatima. Przeważnie są to wyjazdy grupowe organizowane przez grupy wyznaniowe i biura podróży.

Zróznicowane warunki przyrodnicze i mało jeszcze wykorzystane walory klimatyczne Gminy Biskupiec, dają szerokie możliwości rozwoju wiejskiej bazy turystyki pro zdrowotnej. Obszar ten

posiada wszelkie predyspozycje do rozwoju turystyki wiejskiej. Jej obiekty położone są we wszystkich rejonach o niewątpliwych walorach krajoznawczych i kulturowych.

Baza turystyczna w Gminie obejmuje pięć zarejestrowanych lokalizacji oferujących noclegi, liczba miejsc noclegowych (całorocznych) zwiększyła się nieznacznie w ciągu ostatnich kilku lat i w 2019 roku wynosiła 56. Zestawienie danych zawiera poniższe dwie tabele.

Tabela 15 Baza noclegowa

Nazwa i dane kontaktowe	Oferta
Gospodarstwo Agroturystyczne „Lucynka” Paweł Jabłoński Mierzyn 30, 13-334 Łąkorz	Liczba pokoi: 1 / Liczba miejsc noclegowych: 2 Rok aktualizacji w bazie GUS: 2009
Gospodarstwo Agroturystyczne „ZIELONY GAJ” Gaj 32, 13-334 Łąkorz	Liczba pokoi: 2 / Liczba miejsc noclegowych: 7 Rok aktualizacji w bazie GUS: 2009
Krystyna i Stefan Gajewscy Lipinki 103, 13-334 Łąkorz tel. 056 474 56 15	Liczba pokoi: 0 / Liczba miejsc noclegowych: 7 Rok aktualizacji w bazie GUS: 2013
Leśniczówka Łąkorz 119, 13-334 Łąkorz	Liczba pokoi: 3 / Liczba miejsc noclegowych: 8 Rok aktualizacji w bazie GUS: 2018
Dom Gościnny Lerka Ostrowite 81, 13-334 Ostrowite	Liczba pokoi: 5 / Liczba miejsc noclegowych: 11 Rok aktualizacji w bazie GUS: 2019

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

Tabela 16 Ważniejsze dane na temat obiektów turystycznych w Gminie

miejsca noclegowe	2013	2017	2018	2019
miejsca noclegowe ogółem	49	19	0	56
miejsca noclegowe całoroczne	49	19	0	56

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

3.1.9 Rolnictwo i leśnictwo

Rolnictwo

Rolnictwo jest ważną dziedziną gospodarki na terenie gminy Biskupiec, o czym świadczy wysoki wskaźnik powierzchni użytkowanej rolniczo oraz duża liczba gospodarstw rolnych, w zdecydowanej większości gospodarstwa indywidualne. Największymi podmiotami, prowadzącymi działalność rolniczą są:

- Gospodarstwo Rolne „Czachpol” Czachówki,
- Gospodarstwo Rolne „Rolpol” Ostrowite,
- PPUH „Ziemar” Szwarcenowo,
- Przedsiębiorstwo Rolno-Produkcyjne „Specrol” Łąkorek,

Leśnictwo

Gospodarkę leśną w gminie Biskupiec prowadzi się w oparciu o następujące zasady:

- powszechnej ochrony lasów,
- trwałości utrzymania lasów,
- ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów,
- powiększania zasobów leśnych.

Lasy gminy Biskupiec zajmują powierzchnię 6592,68 ha i w porównaniu do roku 2010 w minimalnym stopniu ich powierzchnia zwiększyła się. Lasy obsługują w gminie Nadleśnictwa: Brodnica, Jamy, Ława i Lidzbark Welski, przy czym w ramach porozumienia ze starostą nowomiejskim, nadleśnictwa Brodnica i Jamy prowadzą też nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa. Stan lasów prywatnych jest gorszy od stanu lasów państwowych, co wynika z dużej różnicy przeciętnego wieku drzewostanów i zapasów, a ponadto z trudności finansowych, słabszych siedlisk, dużego rozdrobnienia powierzchni i stosowania innych sposobów i innych priorytetów zagospodarowania. Problemem gospodarki leśnej jest nadmierne i niecelowe rolnicze użytkowanie gruntów marginalnych o bardzo niskiej zdolności produkcyjnej. Niekorzystne jest rozdrobnienie lasów, widoczne w lasach prywatnych. Podstawowym instrumentem prowadzenia gospodarki leśnej w lasach niepaństwowych są uproszczone plany urządzenia lasu. Są to jednak często materiały niepełne bądź nieaktualne, dla niektórych obrębów zaś brak ich zupełnie.

Charakterystyczną cechą lasów w gminie Biskupiec jest dominujący udział sosny, pozostałe gatunki – następnej w kolejności częstotliwości występowania – to brzoza i olsza. Średni wiek drzewostanu wynosi: dla lasów państwowych 60 lat, lasów prywatnych 30 lat, lasów komunalnych 50 lat (na podstawie danych z Urzędu Gminy).

Pod względem geobotanicznym okolice Nowego Miasta mają charakter przejściowy. Świadczą o tym m.in. przebiegające w jego bliskości granice trzech krain geobotanicznych: Pojezierza Pomorskiego, Zachodniopomorskiego Pasa Przejściowego i Pojezierza Mazurskiego. W obrębie powiatu biegną też granice zasięgów takich drzew jak: buk, jawor, brekinia, cis i paklon. Najcenniejszą szatą roślinną dysponują obszary chronione w sposób prawny, które zachowały wiele walorów zbiorowisk naturalnych. Występują w nich unikatowe fitocenozy: fragmenty grądów z bukiem, brzeziny bagienne, łągi źródłiskowe, mszyste zbiorowiska nisko- i przejściowo-torfowiskowe. W lasach ochronnych prowadzi się gospodarkę leśną zapewniającą utrzymanie spełnianych funkcji ochronnych. Istnienie takich form ochronnych na terenie lasów w gminie Biskupiec w sposób zasadniczy wpływa na możliwości ich wykorzystywania dla celów rekreacyjnych.

Do podstawowych zagrożeń oddziałujących na lasy na terenie gminy należą:

- zanieczyszczenia powietrza;
- zagrożenia pożarowe;
- obniżanie poziomu wód gruntowych;
- presja turystyczna.

3.1.10 Infrastruktura techniczna

Infrastruktura drogowa

Obszar gminy Biskupiec powiązany jest drogą wojewódzką nr 538 (Łasin – Nowe Miasto Lubawskie –Nidzica) z siecią dróg krajowych. Droga ta wiąże dwie drogi krajowe nr 15 i 16, będące strategicznymi arteriami komunikacyjnymi dla województwa i regionu. Wskaźnik gęstości dróg twardych na terenie gm. Biskupiec wynosi 72,9 km/100 km². Wskaźnik ten określa, że jest to gmina o bardzo wysokiej gęstości sieci dróg twardych.

Na terenie gminy Biskupiec znajdują się drogi zaliczone do kategorii: dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Droga wojewódzka nr 538 to droga na całej długości o nawierzchni bitumicznej w średnim i złym stanie technicznym o łącznej długości 20,0 km. Ogólna długość dróg powiatowych obsługujących gm. Biskupiec wynosi 73,786 km, w tym o nawierzchni twardej 71,019 km, tj. 96,25%. Pozostałe 2,727 km to drogi o nawierzchni gruntowej. Drogi powiatowe cechuje średni i zły stan techniczny. Drogi gminne cechuje bardzo wysoki wskaźnik gęstości dróg twardych i bardzo dobry stan techniczny. Wykaz dróg powiatowych prezentuje poniższa Tabela 17 a wykaz dróg gminnych Tabela 18 poniżej.

Tabela 17 Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy

Lp.	Nr drogi	Ciąg drogi	Długość na terenie gminy
1.	1234N	Sumin – Sędzice	5,069 km
2.	1236N	W. Tymawa – Łąkorz – Wawrowice	18,719 km
3.	1238N	Gr. woj. (Jabłonowo) – Rywałdzik – Wardęgowo	5,121 km
4.	1271N	Mierzyn – Rywałdzik	3,495 km
5.	1273N	Ostrowite – gr. woj. (Górale)	4,428 km
6.	1279N	Kisielice – Biskupiec	5,832 km
7.	1293N	Biskupiec – Łąkorz	6,924 km
8.	1299N	Gr. woj. (Brodnica) – Krotoszyny – Szwarcenowo – droga nr N1333	23,214 km
9.	1313N	Łława – Karaś – droga nr 1299N (Wonna)	2,271 km

Źródło: Plan rozwoju sieci drogowej dróg powiatowych powiatu nowomiejskiego

Tabela 18 Wykaz gminnych dróg publicznych na terenie Gminy

L.p.	Nr drogi	Przebieg drogi gminnej
1	180001 N	Piotrowiczki – Piotrowice
2	180002 N	Piotrowiczki – Piotrowice
3	180003 N	(Piotrowice Szlacheckie) – Piotrowice
4	180004 N	Piotrowice – gr. gm. (Goryń)
5	180005 N	Piotrowice – (do zabudowań)
6	180006 N	Piotrowice – (do zabudowań)
7	180007 N	Piotrowice – Słupnica
8	180008 N	Piotrowice – (do zabudowań)
9	180009 N	Słupnica – Piotrowice – dr. pow. nr. 1279 N
10	180010 N	dr. pow. nr. 1279 N (Piotrowice) – (do zabudowań)
11	180011 N	Biskupiec – dr. pow. nr. 1279 N
12	180012 N	dr. wojew. nr. 538 (Biskupiec) – dr. gm. nr. 180009 N
13	180013 N	Słupnica – gr. gm. (Goryń)
14	180014 N	Słupnica (zabudowania) – dr. gm. nr. 180013 N
15	180015 N	Słupnica (zabudowania) – dr. gm. nr. 180014 N
16	180016 N	Słupnica – Podlasek Mały

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

L.p.	Nr drogi	Przebieg drogi gminnej
17	180017 N	Podlasek – dr. gm. nr. 180016 N
18	180018 N	Słupnica – dr. wojew. nr. 538
19	180019 N	Biskupiec – dr. pow. nr. 1293 N
20	180020 N	Biskupiec – dr. wojew. nr. 538 (Słupnica)
21	180021 N	Słupnica – dr. gm. nr. 180016 N
22	180022 N	Podlasek – Podlasek Mały
23	180023 N	Podlasek – gr. gm. (Wałdowo)
24	180024 N	Tymawa Wielka – gr. gm. (Wałdowo)
25	180025 N	Tymawa Wielka – (Donowo)
26	180026 N	Tymawa Wielka – (do zabudowań)
27	180027 N	Tymawa Wielka – (Tumawka)
28	180028 N	Podlasek – Babalice
29	180029 N	Podlasek – (do zabudowań)
30	180030 N	Podlasek – Babalice
31	180031 N	Dr. wojew. nr. 538 (Słupnica) – Babalice
32	180032 N	Sumin – (do zabudowań)
33	180033 N	Sumin – gr. wojew. (Partęczyny)
34	180034 N	Sumin – gr. wojew. (Partęczyny)
35	180035 N	Sumin – Mierzyn
36	180036 N	Sumin – dr. pow. nr. 1236 N
37	180037 N	Sumin – (do żwirowni)
38	180038 N	Babalice kol. – Rutka
39	180039 N	Sumin – Hermanowo
40	180040 N	Babalice – Hermanowo
41	180041 N	Hermanowo – (do zabudowań)
42	180042 N	Babalice – Lipinki
43	180043 N	Sędzice – Mierzyn
44	180044 N	Lipinki – Mierzyn
45	180045 N	Lipinki – Rywałdzik
46	180046 N	Lipinki – Wardęgowo
47	180047 N	Lipinki (stacja PKP) – Wardęgowo
48	180048 N	dr. gm. nr. 180045 N (Rywałdzik) – dr. pow. nr. 1271 N
49	180049 N	Mierzyn – gr. wojew. (Płowęż)
50	180050 N	dr. pow. nr. 1271 N (Mierzyn) – (do zabudowań)
51	180051 N	Rywałdzik – (do zabudowań)
52	180052 N	Rywałdzik – Ostrowite (stacja PKP)
53	180053 N	Rywałdzik – (do zabudowań)
54	180054 N	Ostrowite – Kamienny Most – Ostrowite (stacja PKP)
55	180055 N	Ostrowite – Wronka

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

L.p.	Nr drogi	Przebieg drogi gminnej
56	180056 N	Ostrowite – dr. gm. nr. 180059 N (Osetno)
57	180057 N	Osetno – Wesołkowo – gr. wojew.
58	180058 N	Osetno – Wardęgowo
59	180059 N	Ostrowite (stacja PKP) – Łąkorek
60	180060 N	Łąkorek – Łąkorz
61	180061 N	dr. pow. nr. 1299 N – Sztremłarowo
62	180062 N	Sztremłarowo – dr. pow. nr. 1236 N (Wichertowo)
63	180063 N	Łąkorz – dr. pow. nr. 1293 N (Lipinki)
64	180064 N	Łąkorz – (jez. Łąkorz) – gr. wojew.
65	180065 N	Łąkorek – Wąkop (leśniczówka)
66	180066 N	Lipinki – (do zabudowań)
67	180067 N	Lipinki – (Biała Góra)
68	180068 N	Łąkorz – Gaj – Bielice kol.
69	180069 N	Lipinki (stacja PKP) – Gaj
70	180070 N	Lipinki – Gaj
71	180071 N	Lipinki – Biskupiec
72	180072 N	Biskupiec – (do zabudowań)
73	180073 N	Biskupiec – (do zabudowań)
74	180074 N	Sędzice – dr. gm. nr. 180070 N (cztery Włóki)
75	180075 N	Bielice kol. – dr. gm. nr. 180071 N
76	180076 N	Bielice kol. – Cztery Włóki
77	180077 N	Bielice kol. dr. wojew. nr. 538 (Fitowo)
78	180078 N	Bielice kol. dr. wojew. nr. 538 (Fitowo)
79	180079 N	Krotoszyny – dr. gm. nr. 180080 N
80	180080 N	Krotoszyny – Leszczyniak
81	180081 N	dr. pow. nr. 1299 N (Krotoszyny) – dr. wojew. nr. 538
82	180082 N	Krotoszyny – dr. gm. nr. 180083 N
83	180083 N	Fitowo – Czachówki – dr. pow. nr. 1299 N
84	180084 N	Krotoszyny – Zawada – Wonna
85	180085 N	Krotoszyny – dr. gm. nr. 180084 N
86	180086 N	Wonna – (do zabudowań)
87	180087 N	Wonna (zabudowania) – (jez. Karaś)
88	180088 N	Wonna – dr. pow. nr. 1299 N
89	180089 N	Wonna – Wielka Wólka
90	180090 N	Wonna – dr. pow. nr. 1299 N
91	180091 N	Szwarcenowo – dr. gm. nr. 180084 N
92	180092 N	Szwarcenowo – gr. gm. (Skarszewo)
93	180093 N	Wielka Wólka – gr. gm. (Gulb)
94	180094 N	Mała Wólka – dr. pow. nr. 1299 N

L.p.	Nr drogi	Przebieg drogi gminnej
95	180095 N	Szwarcenowo – (do zabudowań)
96	180096 N	Zawada – Buczek
97	180097 N	Zawada – Leszczyniak
98	180098 N	Czachówki – dr. pow. nr. 1299 N
99	180099 N	Czachówki – dr. gm. nr. 180100 N (Grabowo)
100	180100 N	Piotrowice – (Grabowo) – dr. pow. nr. 1279 N
101	180101 N	dr. pow. nr. 1242 N (Fitowo) – dr. gm. nr. 180100 N (Grabowo)
102	180102 N	Piotrowice – Piotrowice Małe – gr. gm.
103	180103 N	Piotrowice – (Piotrowice Szlacheckie)
104	180104 N	dr. pow. nr. 1279 N (Piotrowiczki) – (Ameryka) – dr. gm. nr. 180102 N
105	180105 N	(Piotrowice Szlacheckie) – dr. gm. nr. 180102 N
106	180106 N	dr. gm. nr. 180102 N (Piotrowice) – dr. pow. nr. 1279 N
107	180107 N	dr. gm. nr. 180045 N (Rywałdzik) – Wardęgowo
108	180108 N	Biskupiec, ul. Podleśna (od dr. pow. 1293 N)
109	180109 N	Fitowo - Krotoszyny

Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Biskupiec na lata 2020-2023 z perspektywą do 2027 roku”

Infrastruktura kolejowa

Istotnym elementem infrastruktury związanej z transportem jest linia kolejowa nr 353, która wiąże gminę z linią magistralną nr 9 Warszawa – Gdańsk. Jest to linia dwutorowa, zelektryfikowana.

Gospodarka wodna

Na terenie gminy zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęć wgłębnych. Woda przeznaczona jest do zaspokojenia potrzeb bytowo-gospodarczych ludności, usług dla ludności i rolnictwa oraz w niewielkim stopniu dla rekreacji. Na terenie gminy – poza Biskupcem – występują 3 podstawowe ujęcia wodne wraz ze stacjami uzdatniania wody (poprzez odżelazianie), które wraz z wodociągami grupowymi stanowią własność gminy. Podstawowe ujęcia wodne na obszarze gminy:

- Biskupiec – wodociąg grupowy obsługujący poza Biskupcem, Fitowo, Bielice, Piotrowice, Piotrowice Małe, Słupnica, Podlasek, Podlasek Mały, Wielka Tymawa, Osówka, własność gminna,
- Szwarcenowo – wodociąg grupowy obsługujący Szwarcenowo, Wonna, Wielka Wólka – własność gminna,
- Łąkorek – wodociąg grupowy obsługujący Łąkorek, Sumin, Mierzyn, Lipinki, Łąkorz, Gaj oraz Ostrowite, Wardęgowo, Rywałdzik, Osetno- własność gminna,
- Sędzice (alternatywa) – wodociąg po byłym PGR, obsługujący obiekty Zakładu Rolnego. Wodociąg posiada warunki umożliwiające jego rozbudowę.

Pozostałe małe miejscowości gminy posiadają własne, lokalne, małe ujęcia ze stacjami uzdatniania i lokalne przyłącza wodociągowe. Na terenie gminy 96,8% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej (na podstawie danych z GUS za 2018 r.). Pod względem jakości wody nie widać większych zagrożeń. Na podstawie oceny Państwowej Inspekcji Sanitarnej na szczególną uwagę zasługuje utrzymanie odpowiedniego poziomu zawartości manganu i żelaza oraz odpowiednio prowadzona i nadzorowana eksploatacja, uniemożliwiająca zanieczyszczenie wody pod względem bakteriologicznym.

Gospodarka ściekowa

Gmina posiada 1 zbiorową mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków w Biskupcu. Przepustowość oczyszczalni wynosi maksymalnie 980,0 m³/dobę, zaś docelowo maksymalnie 1 225 m³/dobę. Obecna jej wielkość została określona na 8056 RLM według danych GUS za 2013 rok. Obszar obsługiwany przez oczyszczalnię ścieków został wyznaczony jako aglomeracja Biskupiec o wielkości 8333 RLM na podstawie Rozporządzenia nr 15 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 lutego 2006 roku w sprawie wyznaczenia aglomeracji Biskupiec (Dz. U. woj. warmińsko-mazurskiego z dnia 27 lutego 2006 roku, nr 34, poz. 726 z późn. zm.). Powyższe Rozporządzenie zostało zmienione Rozporządzeniem nr 58 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 11.09.2008 roku (Dz. U. woj. warmińsko-mazurskiego, nr 148, poz. 2190), w którym określono wielkość aglomeracji na 7908 RLM i zmieniono granice aglomeracji. Kolejna zmiana granic tej aglomeracji nastąpiła na podstawie Uchwały nr XXXII/629/09 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 sierpnia 2009 roku (Dz. U. woj. warmińsko-mazurskiego, nr 133, poz. 2024). Aktualnie obowiązujące regulacje określone zostały Uchwałą Nr XXI/180/20 Rady Gminy Biskupiec z dnia 5 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Biskupiec (pow. nowomiejski), Dz. U. woj. warmińsko-mazurskiego z dnia 8 grudnia 2020 roku, Poz. 4976. Obiekt ten spełnia warunki określone w pozwoleniu wodnoprawnym na odprowadzanie ścieków oczyszczonych.

Na terenie gminy, w Biskupcu (działka 245/1) zlokalizowana jest 1 zbiorowa mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków. Obecna przepustowość oczyszczalni ścieków w Biskupcu wynosi Q_{śr.} = 980 m³ ścieków/dobę. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Osa na 77+435 jej kilometrze. Liczba mieszkańców korzystających z oczyszczalni w Biskupcu w 2019 roku, to według danych 7550 osób. We wrześniu 2017 roku otwarta została nowa, kontenerowa oczyszczalnia ścieków w miejscowości Ostrowite.

Na terenie Gminy zlokalizowane są również oczyszczalnie przydomowe na terenach nie objętych siecią kanalizacyjną. Z oczyszczalni ścieków wiejskich według stanu na koniec 2019 roku korzystało w gminie Biskupiec 122 mieszkańców.

Gospodarka gazowa

Na obszarze gminy Biskupiec brak jest rozdzielczej sieci gazowej. Mieszkańcy gminy korzystają w ponad 90% z gazu butlowego, pozostali z innych źródeł. Na terenie gminy Biskupiec wykorzystywane są również odnawialne źródła energii. Pracują trzy małe elektrownie wodne (msc. Babalice, Piotrowice, Słupnica) o łącznej mocy zainstalowanej 150 MW. Wykorzystywane są również pompy ciepła (urządzenia o większej mocy są zainstalowane m.in. w Urzędzie Gminy o mocy 130,5 kW, w Szkole Podstawowej w Łąkorzu o mocy 160 kW, Szkole Podstawowej w Lipinkach o mocy 180 kW, Zespole Szkół w Bielicach o mocy 240 kW oraz OSP Biskupiec o mocy

130,5 kW. Powszechnie wykorzystuje się również biomasę, zwłaszcza drewno i jego pochodne. Należy przy tym zwrócić uwagę, że na terenie gminy nie występują nadwyżki biomasy drzewnej. Wynika to z zagospodarowania jej przez zakłady przemysłu drzewnego (odpady drzewne wykorzystują we własnym zakresie) oraz stałym uzyskiem drewna przez Lasy Państwowe.

Gospodarka ciepła

Na obszarze gminy centralne ogrzewanie posiada 61,7% wszystkich mieszkań, przy czym do zbiorowego centralnego ogrzewania, podłączonych jest zaledwie 11,5% mieszkań. Największą kotłownią komunalną o mocy zainstalowanej około 0,9 MW, jest kotłownia osiedlowa Spółdzielni Mieszkaniowej w Biskupcu. Poza nią, moc zbliżoną lub przekraczającą 1 MW posiadają tylko nieliczne przedsiębiorstwa. Łączna moc zainstalowana w źródłach ciepła na terenie gminy wynosi około 36,7 MW. Istniejące źródła zaspokajają potrzeby odbiorców, jednak stan techniczny większości urządzeń nie spełnia norm technicznych i ekologicznych.

Gospodarka odpadami

Gmina Biskupiec zgodnie z przyjętym podziałem w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego – należy do Zachodniego Regionu Gospodarki Odpadami. Dla tego obszaru zostały wskazane jako regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych instalacje w Rudnie (prowadzone przez ZUOK Rudno Sp. z o.o.) oraz w Działdowie (którą prowadzi Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna”). Na terenie gminy w 2019 zebrano 730,34 ton w 2013 roku było to 626,60 ton zmieszanych odpadów komunalnych.

Z dniem 1 lipca 2013 roku gmina Biskupiec zgodnie z zapisami znowelizowanej ustawy o czystości i utrzymaniu porządku, przejęła obowiązki od mieszkańców zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Odpady są gromadzone w sposób selektywny i odbierane nie rzadziej niż 2 razy w miesiącu.

Celami gminy w zakresie gospodarki odpadami są:

- Ograniczenie niepożądanych kosztów, związanych funkcjonującym systemem gospodarki i wprowadzenie jako powszechnie obowiązującej zasady „zanieczyszczający płaci”,
- Zapewnienie powszechnej akceptacji przyjętego systemu gospodarki odpadami,
- Skuteczna egzekucja przepisów w tym względzie,
- Zachowanie zgodności podejmowanych działań z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i strategiami.

Szczegółowe informacje dotyczące gospodarki odpadami zaprezentowano w rozdziale dotyczącym Uwarunkowań ochrony środowiska, pkt. 3.2.8 Gospodarka odpadami.

3.1.11 Zasoby mieszkaniowe

Warunki mieszkaniowe stanowią jeden z głównych elementów kształtujących warunki życia na danym terenie. Zabudowa gminy Biskupiec obejmuje zabudowę osiedlową, zakładową,

zagrodową oraz mieszkaniową - jednorodzinną. Ogólnie liczba budynków mieszkalnych w gminie (stan na 2013 r.) wyniosła 1872 i poczynając od roku 2010 liczba ta powoli rośnie.

Zabudowa mieszkaniowa na analizowanym obszarze została ukształtowana w oparciu o główną funkcję gospodarczą gminy jaką jest rolnictwo. W gminie Biskupiec zlokalizowane są głównie budynki mieszkalne jednorodzinne z towarzyszącą zabudową związaną z działalnością gospodarczą mieszkańców.

Według danych GUS pod koniec 2019 roku, w gminie znajdowało się 1970 budynków mieszkalnych. W odniesieniu do roku 2015 liczba ta wzrosła o 74 budynki. Pod koniec 2018 roku w gminie znajdowało się 2 947 mieszkań o łącznej powierzchni 229 767 m². Od roku 2015 liczba mieszkań wzrosła o 39 a ich powierzchnia o 4638 m². Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Biskupiec na przestrzeni lat 2015-2019 zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 19. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Biskupiec w latach 2015 - 2019

Wyszczególnienie	Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019
Budynki mieszkalne	szt.	1896	1911	1922	1934	1970
Mieszkania	szt.	2908	2920	2932	2947	b.d.
Izby	szt.	11 468	11 525	11 592	11 676	b.d.
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	225 129	226 340	227 831	229 767	b.d.
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	77,4	77,5	77,7	78,0	b.d.
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	23,6	23,9	24,2	24,4	b.d.
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	os.	3,28	3,24	3,21	3,19	b.d.

Źródło: POŚ na podstawie danych GUS

Statystyka GUS pokazuje dane w przeliczeniu na 1 tysiąc mieszkańców. Na podstawie tych danych można stwierdzić, że od 2012 roku liczba nowych budynków podwoiła się, a w przeliczeniu na mieszkańców jest zbliżona do średniej krajowej (przy czym jest niższa niż średnia dla gmin wiejskich powiatu i województwa). Szczegółowe zestawienie zawiera poniższa tabela. Na 1 tysiąc mieszkańców przypada średnio 3,2 mieszkania, i jest to wartość niższa niż dla innych jednostek referencyjnych, gdzie średnia przekracza 4 a w odniesieniu do kraju średnia wynosi ponad 5. Szczegółowe zestawienie dla wszystkich jednostek jest zawarte w dwóch tabelach poniżej.

Tabela 20 Nowe budynki mieszkalne na 1000 ludności

jednostka samorządu	2012	2015	2017	2018	2019
Polska	2,0	1,9	2,0	2,1	2,2
Gminy wiejskie w PL	3,3	3,3	3,4	3,4	3,7
Woj. war-mazurskie	1,6	1,4	1,3	1,3	1,3
Gminy wiejskie w woj.	3,0	2,8	2,4	2,5	2,5
Powiat nowomiejski	2,2	1,8	2,0	2,3	2,4
Gminy wiejskie w pow.	2,4	1,9	2,4	2,6	2,6
Biskupiec	1,2	0,8	1,3	1,7	2,1

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

Tabela 21 Mieszkania na 1000 ludności

jednostka samorządu	2012	2015	2017	2018	2019
Polska	4,0	3,8	4,6	4,8	5,4
Gminy wiejskie w PL	3,7	3,7	3,9	3,9	4,3
Woj. war-mazurskie	3,8	3,0	3,3	3,6	4,1
Gminy wiejskie w woj.	3,7	3,6	3,5	4,6	4,5
Powiat nowomiejski	2,3	1,9	2,4	4,2	4,2
Gminy wiejskie w pow.	2,6	2,0	2,7	3,5	4,8
Biskupiec	1,4	1,1	1,7	1,8	3,2

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 na podstawie danych GUS

3.1.12 Bezpieczeństwo publiczne

W Gminie Biskupiec funkcjonuje 9 dobrze wyekwipowanych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w miejscowościach: Krotoszyny, Gaj, Piotrowice, Wonna, Łąkorz, Sumin, Osetno, Lipinki, Biskupiec. Niektóre jednostki wyposażono w nowe samochody (Krotoszyny i Łąkorz) i małe samochody (Osetno, Sumin, Biskupiec).

3.1 Uwarunkowania ochrony środowiska³

3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Gmina Biskupiec charakteryzuje się klimatem typowym dla obszarów środkowej Polski, w którym klimat kontynentalny przenika się z oceanicznym i występuje znaczna zmienność stanów pogody (zwłaszcza wiosną). Średnia roczna wysokość temperatury wynosi +7,5°C. Najcieplejszym miesiącem jest sierpień (wówczas średnia temperatura wynosi +22°C). Najniższe temperatury odnotowuje się w styczniu – średnia temperatura to około 0°C. Okres wegetacyjny trwa około 165 dni. Przeciętne sumy opadów roczne to 598 mm, liczba dni z opadami waha się w granicy od 150 do 160. W gminie Biskupiec przeważają wiatry o przewadze cyrkulacji z kierunków zachodnich.

Gmina Biskupiec leży w warmińsko-mazurskiej strefie oceny jakości powietrza. Na obszarze Gminy nie ma punktów monitoringu jakości powietrza, a tym samym danych o stanie jakości powietrza dla gminy. W związku z tym ocenę jakości powietrza wykonano w oparciu o dane dla całej strefy powietrza, w której leży gmina Biskupiec.

Prowadzona ocena służy monitorowaniu zmian jakości powietrza i będzie podstawą do podjęcia działań powodujących zmniejszenie stężenia zanieczyszczeń w powietrzu co najmniej do poziomu stężenia dopuszczalnego na terenie kraju w określonym terminie. W poniższej tabeli (obejmującej dane za lata 2016-2018) zaprezentowano klasyfikację strefy warmińsko-mazurskiej przy uwzględnieniu kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia.

³ Rozdział opracowany w oparciu o Prognozę oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Biskupiec na lata 2020-2023 z perspektywą do 2027 roku”

Tabela 22. Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej z kryteriami dla ochrony zdrowia

Rok	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											O ₃ wg poziomu docelowego	O ₃ wg poziomu celu długoterminowego
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM 2,5	Pył PM10	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb		
2016	A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	D2
2017	A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	D2
2018	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A	D2

Źródło: za POŚ: Raport WIOŚ o stanie środowiska w województwie warmińsko-mazurskim w roku 2016, 2017, 2018 za: POŚ

Po uwzględnieniu kryteriów ustanowionych dla celów ochrony zdrowia nie stwierdzono w rocznych ocenach jakości powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej w latach 2016-2018 przekroczeń dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i pyłu PM2,5. Podobnie nie stwierdzono również przekroczeń dla ozonu wg poziomu docelowego (okres oceny to lata 2016, 2017 i 2019).

W roku 2018 stwierdzono przekroczenia dla pyłu zawieszonego PM10 w rocznej ocenie jakości powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej. Na ogół wysokie stężenia pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu są skutkiem spalania paliw i pochodzą z palenisk sektora komunalno-bytowego. Stężenia te są znacznie wyższe w okresie grzewczym niż w sezonie wakacyjnym.

Z kolei ozon to zanieczyszczenie o pochodzeniu fotochemicznym a jego stężenie zależy bezpośrednio od stopnia nasłonecznienia, wilgotności względnej, temperatury oraz prędkości wiatru. Czynnikiem, które powodują powstawanie ozonu są tlenki azotu oraz węglowodory.

Tabela 23. Klasyfikacja strefy warmińsko - mazurskiej z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO₂, NO_x i O₃ pod kątem ochrony roślin w latach 2016 - 2018

Rok	Klasa dla obszarów ze względu na poziom dopuszczalny SO ₂	Klasy dla obszarów ze względu na poziom dopuszczalny NO _x	Klasa strefy dla O ₃ wg poziomu docelowego	Klasa strefy dla O ₃ wg poziomu celu długoterminowego
2016	A	A	A	D2
2017	A	A	A	D2
2018	A	A	A	D2

Źródło: za POŚ: WIOŚ Olsztyn; Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko - mazurskim, Raport za rok 2016, 2017, 2018, za: POŚ

Podczas oceny jakości powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej w okresie 2016-2018 przy uwzględnieniu kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony roślin, nie stwierdzono przekroczeń dla dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz wartości docelowej ozonu. Przekroczona została wartość normatywna dla O₃ (6000 µg/m³·h), która została wyznaczona jako poziom celu długoterminowego (zakładany termin określono na rok 2020).

W monitorowanym okresie (2016-2018) w niektórych stacjach pomiarowych strefy warmińsko - mazurskiej odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych, docelowych i celów długoterminowych trzech substancji: pyłu PM10, benzo(a)pirenu oraz ozonu, co przełożyło się na konieczność opracowania Programu Ochrony Powietrza wynikającą z Prawa ochrony

środowiska art. 91 pkt 5. W 2015 roku został opracowany Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀ wraz z Planem działań krótkoterminowych ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszono PM₁₀ (Uchwała Nr IV/96/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 lutego 2015 r.).

Na terenie gminy Biskupiec nie ma zorganizowanego (wspólnego) systemu dystrybucji energii cieplnej ponieważ dominuje zabudowa jednorodzinna i jednorodzinna zagrodowa. Mieszkańcy indywidualnie zapewniają sobie energię ciepłą, głównie korzystając z przydomowych kotłowni i bazując na spalaniu węgla, eko-groszku, oleju opałowego oraz gazu płynnego. W tej perspektywie jedyną możliwością ograniczenia tzw. niskiej emisji, czyli zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych kotłowni, jest zmiana sposobu ogrzewania budynków z pieców węglowych na ogrzewanie gazowe lub olejowe lub też wymiana przestarzałych systemów grzewczych na nowe kotły węglowe wyposażone w zasobniki. Wykorzystanie takich kotłów generuje znacznie mniejszą emisję zanieczyszczeń i doprowadza do emisji zanieczyszczeń pyłowych. Alternatywą dla ogrzewania mieszkań źródłami energii nieodnawialnej jest wykorzystanie energii słonecznej, co mogłoby także zredukować emisję szkodliwych substancji.

Źródłem zanieczyszczeń na terenie gminy Biskupiec jest także emisja liniowa, która pochodzi z transportu samochodowego, w tym zarówno prywatnego jak i publicznego. Emisja liniowa powstaje podczas spalania paliw w pojazdach, w wyniku ścierania nawierzchni dróg, opon, okładzin, oraz w związku z unoszeniem się pyłu z dróg. Ze środków komunikacji emitowane są przede wszystkim tlenki azotu, pyły, węglowodory aromatyczne, tlenek i dwutlenek węgla a także metale ciężkie, które wpływają negatywnie na jakość powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężenia ozonu w troposferze. Ilość emitowanych zanieczyszczeń jest uwarunkowana wieloma czynnikami. Najczęściej występującymi czynnikami są natężenie i płynność ruchu, parametry techniczne i stan dróg. Do terenów najbardziej narażonych na emisję liniową należą tereny przyległe do ciągów komunikacyjnych, w tym szczególnie uprawy rolne. Szkodliwe substancje pochodzące z komunikacji samochodowej wpływają w sposób niekorzystny nie tylko na powietrze, lecz również na stan gleb, a przez to powodują zanieczyszczenie wód wskutek wymywania szkodliwych substancji z powierzchni gruntu. Dlatego też aby zmniejszać emisję liniową należy na terenie gminy wyremontować drogi zakwalifikowane do złego stanu, usprawnić ruch samochodowy, rozbudować i zachęcić mieszkańców do korzystania z transportu zbiorowego oraz rozbudować sieć ścieżek rowerowych i chodników. Należy zauważyć, że obecnie na terenie gminy Biskupiec nie ma ścieżek rowerowych.

Na terenie gminy Biskupiec występują elektrownie wodne oraz indywidualne instalacje o małej mocy: kolektory słoneczne, pompy ciepła, kotły na biomasę. Elektrownie wodne mają łączną moc ok. 150 kW, w tym:

- Mała Elektrownia Wodna w Słupnicy – ok. 70 kW,
- Mała Elektrownia Wodna w Piotrowicach na rzece Młynówce – ok. 34 kW,
- Mała Elektrownia Wodna w miejscowości Babalice, na rzece Osie – ok. 45 kW.

3.2.2 Zagrożenie hałasem

W związku ze słabo rozwiniętym przemysłem hałas pochodzący z zakładów produkcyjnych w gminie Biskupiec jest znikomy. Źródłami hałasu są przede wszystkim środki transportu i komunikacji drogowej a także maszyny i urządzenia rolnicze. Głównym źródłem emisji hałasu na terenie gminy jest więc hałas komunikacyjny, a o jego poziomie decyduje przede wszystkim charakter drogi, jej stan techniczny oraz parametry ruchu.

W celu zmniejszenia hałasu należy utrzymywać w dobrym stanie nawierzchnie dróg. Podczas budowy i remontów dróg należy wykorzystywać tzw. ciche nawierzchnie, które charakteryzują się zawartością wolnych przestrzeni powyżej 15% (technologie w nich wykorzystywane znacząco wpływają na zmniejszenie emisji hałasu). Na wielkość emisji hałasu wpływa także prędkość przejeżdżających pojazdów, dlatego też zmniejszenie prędkości ruchu jest efektywną metodą redukcji hałasu drogowego. Ponadto dużym wyzwaniem jest skuteczna egzekucja prędkości ruchu pojazdów samochodowych. W tym celu stosuje się progi spowalniające, ronda, wyniesione skrzyżowania, przewężenia jezdni (np. wysepki), wyróżnienia jak np. fragmenty ulic z nawierzchnią w innym kolorze lub innym rodzajem nawierzchni (np. z kostki brukowej), a także częstsze kontrole policji lub fotoradary.

O poziomie hałasu komunikacyjnego decydują także inne parametry ruchu takie jak struktura i stan techniczny pojazdów. Średni poziom głośności różnych źródeł hałasu komunikacyjnego wynosi pomiędzy 40 a 105 dB: samochód osobowy 40-80, hałas ulicy: 60-105, autobus: 65-104, samochód ciężarowy: 64-92. Duże natężenie hałasu może generować przebiegająca przez gminę Biskupiec droga wojewódzka nr 538.

W roku 2015 został przeprowadzony Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który objął sieć dróg wojewódzkich. GPR stanowi podstawowe źródło informacji o ruchu drogowym w Polsce. Wynika z niego, że średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych w 2015 roku na sieci dróg wojewódzkich wynosił 3520 poj./dobę i podobnie jak w roku 2010 był około trzykrotnie mniejszy od SDRR na zamiejskiej sieci dróg krajowych. Najmniejsze obciążenie ruchem sieci dróg wojewódzkich, poniżej 2000 poj./dobę, wystąpiło w województwie warmińsko-mazurskim i było prawie trzykrotnie mniejsze od największego w kraju. SDRR dla województwa warmińsko-mazurskiego dla dróg wojewódzkich wynosił 1988 poj./dobę.

Ruch drogowy na terenie gminy Biskupiec oraz w jej pobliżu jest powyżej średniej dla województwa warmińsko-mazurskiego. Wyniki GPR przeprowadzonego na terenie gminy Biskupiec w 2015 r. na drodze nr 538 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 24. Wyniki GPR dla dróg przebiegających przez gminę Biskupiec w 2015 roku

Nr drogi	Nazwa odcinka	Pojazdy silnikowe ogółem	Motocykle	Samochody osobowe, mikrobusy	Samochody dostawcze	Samochody ciężarowe	Autobusy	Ciągniki
538	Granica województwa – Nowe Miasto Lubawskie	2943	103	2398	221	174	18	29

Źródło: POŚ, dane GDDKiA

Jak wynika z powyższej analizy skutecznym sposobem na zmniejszenie emisji hałasu jest zachęcenie mieszkańców do korzystania z transportu zbiorowego, rowerowego oraz zapewnienie bezpieczeństwa pieszym. Należy również dbać o stan techniczny dróg oraz stosować tzw. ciche nawierzchnie.

3.2.3 Pola elektromagnetyczne

Na terenie gminy Biskupiec zlokalizowane są następujące elementy sieci elektromagnetycznej:

1. Napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Łasin PERN – Podlasek oraz Podlasek – Iława,
2. 175 napowietrznych i wewnętrznych stacji transformatorowych 15/0,4 kV,
3. Napowietrzne i kablowe linie elektroenergetyczne 15 kV relacji Jabłonowo – Nowe Miasto, Jabłonowo – Biskupiec, Łasin – Szywałd, Nowe Miasto – Łasin,
4. Gmina Biskupiec zasilana jest napowietrznymi i kablowymi liniami SN 15 kV z GPZ Łasin, GPZ Nowe Miasto Lubawskie, GPS Jabłonowo.

W miejscowościach Biskupiec, Bielice, Krotoszyny, Sumin, Łąkorz znajdują się stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej różnych operatorów. Pola elektromagnetyczne stacji bazowych telefonii komórkowej są wypromieniowywane na dużych wysokościach i w miejscach niedostępnych dla ludzi.

Źródłem pól elektromagnetycznych są także linie i urządzenia elektroenergetyczne. Na terenie gminy położona jest linia elektromagnetyczna 110 kV, która łączy Główny Punkt Zasilania (GPZ) Iława – Łasin – Grudziądz oraz punkty zasilania o napięciu znamionowym 110 kV. Na terenie gminy nie występuje GPZ. W razie potrzeby tworzy się obszary ograniczonego użytkowania wokół źródeł pól elektromagnetycznych (linii i stacji elektroenergetycznych oraz obiektów radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych oraz radiolokacyjnych). Taki też obszar ustanowiony jest wzdłuż linii 110kV.

Wpływ pola elektromagnetycznego na człowieka i środowisko uzależniony jest od wysokości natężenia (lub gęstości mocy) oraz częstotliwości drgań, dlatego wartość dopuszczalnych poziomów jest określana w pasmach częstotliwości. Wartości dopuszczalnych poziomów są podane w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448).

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową to:

- Wielkość fizyczna: Zakres częstotliwości promieniowania: 50 Hz
- Składowa elektryczna: 1 kV/m
- Składowa magnetyczna: 60 A/m
- Gęstość mocy: -

W poniższej tabeli przedstawione zostały dopuszczalne poziomy pól magnetycznych.

Tabela 25. Dopuszczalne poziomy pól magnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności

Lp.	Wielkość fizyczna Zakres częstotliwości promieniowania	Składowa elektryczna [V/m]	Składowa magnetyczna [A/m]	Gęstość mocy [W/m ²]
1.	0 Hz	10000	2500	-
2.	od 0 Hz do 0,5 Hz	-	2500	-
3.	od 0,5 Hz do 50 Hz	10000	60	-
4.	od 0,05 kHz do 1 kHz	-	3 / f	-
5.	od 1 kHz do 3 kHz	250 / f	5	-
6.	od 3 kHz do 150 kHz	87	5	-
7.	od 0,15 MHz do 1 MHz	87	0,73 / f	-
8.	od 1 MHz do 10 MHz	$87 / f^{0,5}$	0,73 / f	-
9.	od 10 MHz do 400 MHz	28	0,073	2
10.	od 400 MHz do 2000 MHz	$1,375 \times f^{0,5}$	$0,0037 \times f^{0,5}$	f / 200
11.	od 2 GHz do 300 GHz	61	0,16	10

Źródło: POŚ na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku

Na terenie gminy Biskupiec nie były prowadzone pomiary natężenia PEM, a najbliższym miejscem, w którym prowadzono takie pomiary była Iława. Pomiary przeprowadzono w 2017 roku w trzech lokalizacjach. Natężenie składowej elektrycznej pola wynosiło odpowiednio: 0.17 [V/m], 0.29 [V/m] oraz 0.82 [V/m], co oznacza, że w Iławie nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu PEM (wynoszącego 7 [V/m]). Brak przekroczeń na obszarze miejskim położonym blisko gminy Biskupiec oznacza, iż teren gminy również nie jest narażony na wystąpienie przekroczeń w tym zakresie.

3.2.4 Gospodarowanie wodami

Na terenie gminy Biskupiec obowiązuje Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Dz.U. 2016 poz. 1911). Dokument ten wyznacza cele środowiskowe dla JCWP. Cele te zostały określone na podstawie granicznych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych charakteryzujących stan ekologiczny i chemiczny wód zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych.

Wody powierzchniowe

Gmina Biskupiec w całości położona jest w obrębie dorzecza Wisły: region wodny Dolnej Wisły. Głównym ciekim przepływającym przez gminę jest Osa. Łączna długość Osy to 103 km, z czego 22 km znajdują się na terenie gminy Biskupiec. Mniejsze cieki na terenie gminy Biskupiec to głównie dopływy rzeki Osy:

- Młynówka (Struga Piotrowicka): wypływa z Jeziora Trupel i wpada do Osy w okolicy Babalic Małych, długość cieku to ok. 8,4 km,
- Babka: o długości 3,5 km, stanowiąca w części biegu zachodnią granicę gminy,

- Gać: wypływa z Jeziora Karaś, długość ok. 7,5 km,
- Struga Laki: wypływa z Jeziora Lekarty, długość 11,5 km, przepływa przez jeziora Kakaj, Dębno, Wielki Staw.

Przez teren gminy Biskupiec przepływa również rzeka Skarlanka (dopływ Drwęcy), która wypływa z jeziora Skarlińskiego, a następnie wpada do jeziora Wielkie Partęczyny. Dla gminy Biskupiec stanowi południowo-wschodnią granicę z gminą Kurzętnik. Na terenie gminy położonych jest 30 jezior, szczegółowe zestawienie tabela.

Tabela 26. Jeziora na terenie gminy Biskupiec

L.p.	Nazwa jeziora	Obręb	Powierzchnia [ha]
1.	Białe	Łąkorz	6,61
2.	Dębno Małe	Łąkorz	19,59
3.	Głowin	Ostrowite	40,18
4.	Jeziorko	Krotoszyny	1,59
5.	Kakaj	Łąkorz	43,64
6.	Kamienny Most	Ostrowite	19,33
7.	Karaś	Wonna	141,81
8.	Kociotek I	Łąkorz	7,24
9.	Kociotek II	Łąkorz	1,00
10.	Księżę	Krotoszyny	5,29
11.	Lekarty	Krotoszyny	48,7
12.	Lubek	Krotoszyny	1,06
13.	Łąkorek	Łąkorz	168,00
14.	Mierzyn	Mierzyn	9,58
15.	Mierzyńskie	Mierzyn	10,18
16.	Moszyska	Krotoszyny	3,1
17.	Mozedel	Krotoszyny	2,86
18.	Okonek	Łąkorz	3,75
19.	Osetno	Łąkorz, Osetno	39,29
20.	Ostrowite	Ostrowite	30,05
21.	Pawłówko	Łąkorz	9,40
22.	Piotrowickie	Piotrowice	10,74
23.	Płocizenko	Piotrowice	4,53
24.	Płociczno	Ostrowite	11,00
25.	Przedsień	Krotoszyny	8,19
26.	Trupel	Szwarcenowo	57,70
27.	Wardęgowo	Osetno	2,75
28.	Wielki Staw	Łąkorz	28,8
29.	Wonna	Wonna	3,72
30.	Żaleń	Ostrowite	3,23

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Biskupiec do 2020 roku

Gmina Biskupiec położona jest w obrębie występowania siedmiu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych oraz pięciu jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych. Szczegółowe zestawienie przedstawiają tabela oraz dwie mapy poniżej.

Tabela 27. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie Gminy Biskupiec

L p.	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Stan ekologiczny	Stan chemiczny	Cel stanu ekologicznego	Cel stanu chemicznego	Ryzyko
JCWP RZECZNE							
1.	-	PLRW2000 2296532	Poniżej dobrego	dobry	dobry	dobry	Zagrożona
2.	Osa od wypływu z jeziora Trupel do wypływu z jeziora Płowęż	PLRW2000 19296559	Dobry i powyżej dobrego	Dobry	Dobry stan ekologiczny – możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieku istotnego	dobry	Zagrożona
3.	Dopływ z jeziora Płowęż	PLRW2000 2296572	Poniżej dobrego	dobry	Dobry	dobry	Niezagrożony
4.	Osa do wypływu z Jeziora Trupel bez Osówki	PLRW2000 252969	Poniżej dobrego	dobry	Dobry stan ekologiczny – możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieku istotnego	dobry	Zagrożona
5.	Kakaj	PLRW2000 17296529	Co najmniej dobry	dobry	dobry	dobry	zagrożona
6.	Dopływ z Jeziora Mierzyńskiego	PLRW2000 23296552	Poniżej dobrego	dobry	dobry	dobry	zagrożona
7.	Skarlanka	PLRW2000 25287699	Poniżej dobrego	dobry	dobry	dobry	zagrożona
JCWP JEZIORNE							
1.	Trupel	LW20574	-	-	dobry	dobry	zagrożona
2.	Karaś	LW20575	-	-	dobry	dobry	niezagrożona
3.	Łąkorz	LW20179	-	-	dobry	dobry	zagrożona
4.	Głowińskie	LW20178	-	-	dobry	dobry	zagrożona
5.	Dłużek	LW20585	-	-	dobry	dobry	zagrożona

Źródło: www.geoserwis.gov.pl za POŚ

Mapa 3. Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych na terenie Gminy Biskupiec

Źródło: www.geoserwis.gov.pl za POŚ

Mapa 4. Jednolite części wód powierzchniowych jeziornych na terenie Gminy Biskupiec

Źródło: www.geoserwis.gov.pl za POŚ

Spośród jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych znajdujących się na terenie gminy Biskupiec, monitoringiem jakości wód powierzchniowych płynących została objęta jedna z rzek – Kakaj. Spośród pięciu jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych, monitoringiem jakości wód powierzchniowych zostało objęte jedynie Jezioro Karaś. Tabela poniżej przedstawia ocenę wykonaną dla jednolitych części wód powierzchniowych należących do terenu gminy w 2016 r.

Tabela 28. Monitoring JCWP występujących na terenie Gminy Biskupiec

Lp.	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Status	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych	Stan/potencjał ekologiczny	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP
<i>JCWP RZECZNE</i>								
1.	Kakaj	PLRW2000 17296529	Naturalna część wód	4	Poniżej stanu dobrego	staby	dobry	zły
<i>JCWP JEZIORNE</i>								
2.	Karaś	LW20575	naturalna	2	dobry	dobry	dobry	dobry

Źródło: WIOŚ Olsztyn

Jednym z głównych czynników wpływających na jakość wód powierzchniowych są zanieczyszczenia zawarte w ściekach komunalnych i przemysłowych. W przypadku gminy Biskupiec duże znaczenie mają zanieczyszczenia pochodzące z rolnictwa.

Wody podziemne

Gmina Biskupiec położona jest w granicach zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 210 - Iława. Jest to zbiornik czwartorzędowy, o powierzchni 1 159 [km²]. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 180 [tys. m³/dobę], natomiast średnia głębokość ujęć wynosi 53 [m]. Ponadto teren gminy położony jest w zasięgu występowania jednej jednolitej części wód podziemnych nr 39. Jednolita część wód podziemnych nr 39 jest złożoną strukturą, w skład której wchodzi osiem poziomów należących do trzech pięter wodonośnych: czwartorzędowego, paleogeńsko - neogeńskiego, i kredowego. W wydzielonych kompleksach i poziomach wodonośnych JCWPd 39 można wyodrębnić dwa systemy krążenia wód podziemnych związane z regionalnymi bazami drenażu: system doliny Wisły oraz system Żuław Wiślanych. Z tego względu zlewnia Drwęcy ma charakter otwarty – w północnej części odprowadza wody w kierunku Żuław Wiślanych, a z pozostałej części w kierunku doliny Wisły. Oba systemy krążenia wód mają wspólne obszary zasilania i powiązane są licznymi kontaktami i przepływami zachodzącymi między poziomami wodonośnymi. Charakterystyczną cechą opisanego systemu jest niestała granica zlewni podziemnych w profilu pionowym. Wraz z głębokości „przesuwa” się ona w kierunku południowym (aż do Wzgórz Dylewskich). W efekcie zlewnia podziemna Żuław Wiślanych w głębokich poziomach wodonośnych (miocen, oligocen) obejmuje prawie połowę obszaru zlewni topograficznej Drwęcy.

Płytkie poziomy wód gruntowych są zasilane przez infiltrację bezpośrednią oraz w dolinach rzek poprzez dopływ lateralny. Bazą drenaży tych wód jest system hydrograficzny (Drwęca wraz

z dopływami, system Jezioraka i związanego z nim Kanału Elbląskiego oraz Wisła). Również wody pierwszego poziomu międzymorenowego zasilane są infiltracją bezpośrednią oraz poprzez utwory słabo przepuszczalne pokrywające wysoczyznę morenową. Głównymi obszarami zasilania są: Pojezierze Iławskie, Pojezierze Dobrzyńskie oraz Wzgórza Dylewskie. Główną bazą drenażu jest Drwęca wraz z dopływami, system Jezioraka oraz Wisła. Znaczna część wód przesącza się do głębszych poziomów wodonośnych. Płytkie wody gruntowe wraz z wodami pierwszego poziomu wodonośnego biorą udział w lokalnym systemie krążenia. Jak wykazały badania izotopowe przeprowadzone w rejonie GZWP 210 ich wiek na ogół nie przekracza kilkudziesięciu lat. W pośrednim systemie obiegu wód biorą udział głębsze poziomy między morenowe (Qm-II, Qm-III) oraz plioceński i mioceński poziom wodonośny. Zasilane są pośrednio poprzez przesączenie z płytszych poziomów wodonośnych. Bazę drenażu stanowi dolina Drwęcy wraz z dolinami większych dopływów, dolina Wisły oraz Żuławy Wiślane. Znaczna część wód z tych poziomów w strefach drenażu „wraca” z powrotem do płytszych poziomów wodonośnych. Paleoceńsko-eoceński i kredowy poziom wodonośny stanowią środowisko regionalnego obiegu wód podziemnych. Wiek tych wód przekracza kilka tysięcy lat (wiek wód kredowych został określony na około 6 tysięcy lat). Strefy zasilania obejmują obszary pojezierne i Wzgórza Dylewskie. Regionalna baza drenażu jest położona poza granicami zlewni: dolina Wisły (Kotlina Toruńska) i Żuławy Wiślane. Tylko nieznaczna część wód regionalnego obiegu drenowana jest przez płytsze poziomy wodonośne. Dział wód podziemnych rozdzielających ten system krążenia występuje w rejonie Wzgórz Dylewskich.

Zarówno stan chemiczny jak i stan ilościowy wód w 2016 roku został oceniony jako dobry. W związku z czym stan ogólny jednolitej części wód podziemnych został również sklasyfikowany jako dobry. Oceniono również, że jednolite części wód podziemnych nie są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Zagrożenie powodzią

Na terenie gminy Biskupiec występują tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi z prawdopodobieństwem wystąpienia 1% (raz na 100 lat) wzdłuż rzeki Osy i Strugi Mierzyńskiej.

3.2.5 Gospodarka wodno – ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

Długość eksploatowanej sieci wodociągowej na terenie gminy Biskupiec wynosi 284,3 km. Na terenie Biskupca według danych GUS pod koniec 2018 roku, 96,8 % ludności korzystało z instalacji wodociągowych grupowych. Małe miejscowości w gminie posiadają własne, niewielkie ujęcia ze stacjami uzdatniania i lokalne przyłącza wodociągowe. Na terenie gminy, poza Biskupcem występują 3 podstawowe ujęcia wodne wraz ze stacjami uzdatniania wody:

- Biskupiec – wodociąg grupowy obsługujący Biskupiec, Fitowo, Bielice, Piotrowice, Piotrowice Małe, Słupnice, Podlasek, Podlasek Mały, Wielka Tymawa, Osówka,
- Szvarcenowo – wodociąg grupowy obsługujący Szvarcenowo, Wonna, Wielka Wólka; stacja uzdatniania wody na działce nr 105/6,
- Łąkorek – wodociąg grupowy obsługujący Łąkorek, Sumin, Mierzyn, Lipinki, Łąkorz, Gaj oraz Ostrowite, Wardęgowo, Rywałdzik, Osetno.; stacja uzdatniania wody na działce nr 501/1.

Ponadto w Sędzicach zlokalizowany jest alternatywny wodociąg po byłym PGR, z możliwością rozbudowy. Parametry istniejących ujęć wodnych przedstawiono w tabeli.

Tabela 29. Parametry ujęć wody zlokalizowanych na terenie Gminy Biskupiec

Lp.	Miejscowość	Ilość studni	Q studni [m ³ /h]	H [m]	Wydaj. stacji Q=m ³ /h	Wodociąg obsługujący miejscowości
1.	Biskupiec	2	70,0 60,0	39,0 35,0	130,0	Fitowo, Piotrowice, Piotrowice Małe, Słupnica, Podlasek, Podlasek Mały, Wielka Tymawa, Osówko, Babalice
2.	Szwarcenowo	1	90,0	40,0	72,0	Szwarcenowo, Wonna, Wielka Wólka, Czachówki, Krotoszyny, Bielice
3.	Łąkorek	2	83,0 83,0	39,0 42,0	100,0	Łąkorek, Sumin, Mierzyn, Lipinki, Łąkorz, Gaj, Ostrowite, Wardęgowo, Rywałdzik, Osetno

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Biskupiec na lata 2020 – 2023

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę są wodociągi zbiorowe przesyłowe obejmujące zasięgiem kilka miejscowości. Wodociągi te są ze sobą połączone, a w przypadku awarii jednej ze stacji, zaopatrzenie w wodę przejmuje inna. Wydajność istniejących ujęć wodnych jest wystarczająca aby zaspokoić potrzeby istniejące i perspektywiczne gminy.

Tabela 30. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Biskupiec w latach 2015 - 2019

2015	2016	2017	2018	2019
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]				
283,7	283,7	283,7	284,3	284,3
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]				
1 900	1 902	1 914	1 934	1 949
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [os.]				
9 227	9 153	9 114	9 102	b.d.
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³]				
54,3	46,9	39,4	42,4	45,3
Korzystający z sieci wodociągowej [%]				
96,7	96,7	96,8	96,8	b.d.

Źródło: POŚ na podstawie danych GUS

Gospodarka ściekowa

Całkowita długość sieci kanalizacyjnej w gminie Biskupiec pod koniec 2019 roku wynosiła 43,2 km. W porównaniu z rokiem 2015, jej długość zwiększyła się o 7,5 km. Z danych GUS wynika, iż siecią kanalizacyjną objętych jest jedynie 61,8% mieszkańców gminy.

Na terenie gminy, w Biskupcu (działka 245/1) zlokalizowana jest 1 zbiorowa mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków. Obecna przepustowość oczyszczalni ścieków w Biskupcu wynosi $Q_{\text{sr.}} = 980 \text{ m}^3$ ścieków/dobę. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Osa na 77+435 jej kilometrze. Liczba mieszkańców korzystających z oczyszczalni w Biskupcu w 2019 roku, to według danych 7550 osób. We wrześniu 2017 roku otwarta została nowa, kontenerowa oczyszczalnia ścieków w miejscowości Ostrowite. Ilość ścieków dowożonych z terenu gminy w 2019 roku wynosiła 1600 m^3 .

Tabela 31. Zestawienie ilości i jakości ścieków komunalnych dopływających do oczyszczalni ścieków w Biskupcu

Wskaźnik	Wartość średnioroczna z pomiarów	Wartość maksymalna z pomiarów
Wartości wskaźników zanieczyszczeń ścieków surowych		
BZT ₅ [mgO ₂ /l]	410	730
ChZT _{Cr} [mgO ₂ /l]	855,8	1630
Zawiesina ogólna[mg/l]	374,4	930
Fosfor ogólny[mg P/l]	11,1	14,8
Azot ogólny [mg N/l]	96,3	134
Wartości wskaźników lub % redukcji zanieczyszczeń ścieków oczyszczonych		
BZT ₅ [mgO ₂ /l]	6	13
ChZT _{Cr} [mgO ₂ /l]	40,5	58
Zawiesina ogólna[mg/l]	9,3	10
Fosfor ogólny[mg P/l]	0,44	0,87
Azot ogólny [mg N/l]	8,89	14,6

Źródło: POŚ na podstawie danych Urzędu Gminy w Biskupcu

Tabela 32. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Biskupiec w latach 2015 - 2019

2015	2016	2017	2018	2019
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]				
35,7	35,7	38,3	43,2	43,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]				
1 080	1 082	1 093	1 093	1 097
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dm ³]				
277,2	236,8	298,4	258,0	221,8
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [os.]				
5 870	5 827	5 822	5 812	b.d.
Korzystający z kanalizacji [%]				
61,5	61,6	61,8	61,8	b.d.

Źródło: POŚ na podstawie danych GUS

Na terenie gminy Biskupiec w 2018 roku zlokalizowanych było 129 przydomowych oczyszczalni ścieków, co stanowi przyrost liczby oczyszczalni o 100 w odniesieniu do roku 2015. W roku 2018 na terenie gminy znajdowało się 468 zbiorników bezodpływowych, czyli o 93 więcej niż w 2015 roku.

3.2.6 Zasoby geologiczne

Na terenie gminy Biskupiec występują złoża kruszywa naturalnego, dane przedstawione są w poniższej tabeli. Użyte określenia oznaczają: E – złożo eksploatowane, M – złożo skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym, P – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C2 + D, a w przypadku ropy i gazu – w kat. C), R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B), Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane.

Tabela 33. Złoża na terenie Gminy Biskupiec wg. Bilansu Zasobów Złóż Kopalin w Polsce wg stanu na 31. XII. 2019 r.

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby geologiczne bilansowe [mln t]	Zasoby przemysłowe [mln t]	Wydobycie [mln t]
1.	Osetno	R	40	-	-
2.	Osetno 2	E	164	-	16
3.	Osetno dz. 55	E	40	16	16
4.	Ostrowite I	M	-	-	-
5.	Ostrowite II	E	240	-	33
6.	Tymawa Wielka	P	3220	-	-
7.	Tymawa Wielka II	E	988	746	16
8.	Tymawa Wielka III	Z	314	-	-
9.	Tymawa Wielka IV	E	2046	2097	7
10.	Wichertowo	P	2419	-	-

Źródło: geoportal.gov.pl za POŚ

Marszałek województwa Warmińsko - Mazurskiego wydał koncesje na wydobywanie z następujących złóż na terenie gminy Biskupiec:

- Osetno pole S eksploatowane przez F.P.H.U. "KRUSZ-NAT",
- Tymawa Wielka II eksploatowane przez "SOLGRUD" Sp. z o. o.,
- Tymawa Wielka IV eksploatowane przez GRUDZIĘ KRUSZYWA.

3.2.7 Gleby

W Gminie Biskupiec przeważają gleby IV klasy bonitacyjnej, natomiast zgodnie z kwalifikacją rolniczej przydatności gleby, przeważają gleby kompleksu żyniego dobrego. Większość gleb wytworzona została w skale macierzystej związanej z działalnością lądolodu - piaski i żwiry akumulacji lodowcowej, piaski i gliny zwałowe oraz piaski wodnolodowcowe tylko w dolinach rzecznych, rynnach polodowcowych i innych zagłębieniach terenowych, skałę macierzystą tworzą torfy a w dolinach rzek piaski rzeczne. Na terenie Gminy występują również gleby związane kompleksu pszenno-wadliwego, a także pszenno dobrego. Wśród gleb urodzajnych występuje również kompleks pszenno-żytni oraz miejscami gleby kompleksu pastewnego mocnego. Gleby średnio urodzajne i urodzajne zajmują około 75% gruntów ornych Gminy Biskupiec. W pozostałej części dominuje kompleks żytni słaby, wykształcony z piasków średnich. Czasami towarzyszą mu gleby kompleksu żyniego łubinowego.

Około 61,65% powierzchni Gminy stanowią użytki rolne, których powierzchnia wynosi 14 836 ha, w tym: grunty rolne – 12 329 ha, sady – 79 ha, łąki trwałe – 1 290 ha, pastwiska trwałe – 785 ha, grunty rolne zabudowane – 291 ha, grunty pod stawami – 1 ha, grunty pod rowami – 61 ha.

Dominujące uprawy w gminie to: zboża, uprawy przemysłowe, rzepak, kukurydza. Struktura zasiewów wg Powszechnego Spisu Rolnego kształtuje się następująco: zboża ogółem - 10 831.43 ha, w tym: pszenica ozima 3312.26 ha, pszenica jara 311.66 ha, żyto 507.12 ha, jęczmień ozimy 186.98 ha, jęczmień jary 1489.48 ha, owies 223.63 ha, pszenżyto ozime 2697.24 ha, pszenżyto jare 73.56 ha), kukurydza na ziarno 408.22 ha, rzepak i rzepik 1752.38 ha, uprawy przemysłowe 1896.44 ha, buraki cukrowe 111.90 ha, warzywa gruntowe 372.30 ha.

Głównym zagrożeniem dla stanu gleb w gminie Biskupiec jest niewłaściwie prowadzona gospodarka rolna. W wyniku nieodpowiedniej działalności rolniczej, do gleb i gruntów przedostają się zanieczyszczenia pochodzące z używanych w nadmiarze nawozów mineralnych i organicznych. Niebezpieczne związki pochodzą także z pestycydów i innych środków ochrony roślin, które są często stosowane w rolnictwie.

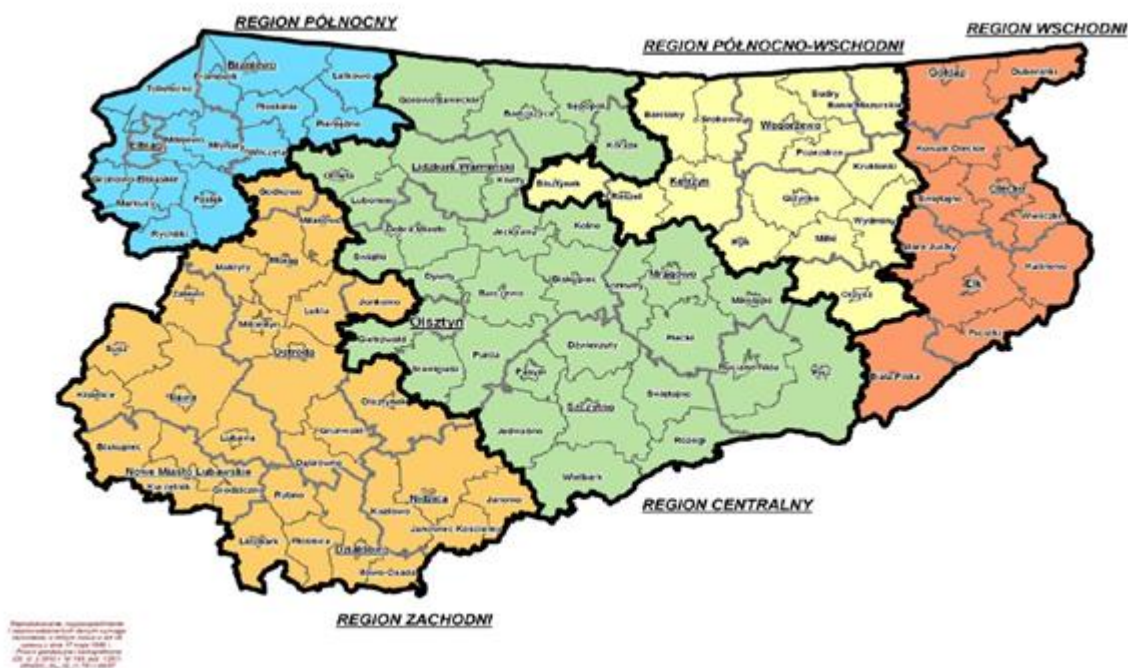
Szkodliwe substancje zmieniają w znaczny sposób właściwości gleb. Zwiększone zakwaszenie lub alkalizacja gleb negatywnie wpływa na mikrofaunę i mikroflorę glebową, co powoduje zmniejszenie tempa rozkładu szczątków organicznych oraz tworzenia warstwy humusowej. Gleby takie stają się mniej urodzajne, co wpływa na mniejsze ilości i gorszą jakość plonów. Na zakwaszenie wpływają również tzw. kwaśne deszcze, które wymywają zanieczyszczenia z powietrza atmosferycznego. Zanieczyszczenie gleby azotanami, powoduje zmniejszenie odporności roślin na choroby i szkodniki. Rośliny rosnące na zanieczyszczonych, przenażonych glebach zawierają toksyczne substancje, które po spożyciu powodują zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt (pasze).

Zanieczyszczenia gleb mogą ulegać przemieszczeniu do środowiska wodnego na skutek wymywania do wód podziemnych lub spływu powierzchniowego do zbiorników i cieków wodnych, powodując ich zanieczyszczenie. Gmina Biskupiec nie posiada swojego punktu pomiarowo-kontrolnego, co skutkuje brakiem danych dotyczących składu chemicznego gleb.

3.2.8 Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Biskupiec obowiązuje Plan Gospodarki Odpadami województwa warmińsko - mazurskiego na lata 2016- 2022. Zgodnie z WPGO 2022 gmina Biskupiec przynależy do regionu zachodniego.

Mapa 5. Mapa regionów gospodarowania odpadami w województwie warmińsko – mazurskim

Źródło: POŚ za Plan Gospodarki Odpadami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016 – 2022

W skład całego regionu wchodzi również gminy: Godkowo, Jonkowo, Olsztynek, Ostróda (M), Ostróda (W), Miłomłyn, Miłakowo, Łukta, Morąg, Dąbrówno, Małdyty, Grunwald, Iława (M), Iława (W), Lubawa (W), Lubawa (M), Zalewo, Kieselice, Susz, Nowe Miasto Lubawskie (M), Nowe Miasto Lubawskie (W), Kurzętnik, Biskupiec, Grodziczno, Działdowo (M), Działdowo (W), Iłowo-Osada, Lidzbark, Płońnica, Rybno, Janowiec Kościelny, Janowo, Kozłowo, Nidzica.

Ludność regionu zachodniego w 2014 r. wynosiła 368 252 osób, zaś masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych w roku 2014 r. w regionie wyniosła 92 765,45 Mg/rok, w tym 70 271,10 Mg/rok odpadów zmieszanych. Prognozy zmian ilości odpadów komunalnych wskazują, że w perspektywie roku 2022 w regionie zachodnim będzie powstawało ok. 108 504 Mg/rok odpadów komunalnych, w tym do ok. 54 252 Mg/rok zmieszanych odpadów komunalnych.

Zdolność przerobowa regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w regionie zachodnim to 320 000 Mg/rok (w tym 236 850 Mg/rok dla zmieszanych odpadów komunalnych). W regionie zachodnim zlokalizowane są następujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK):

- Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (Rudno, gm. Ostróda/ Zbożne, gm. Morąg, zarządzający ZUOK RUDNO Sp. z o.o. Rudno 17 14-100 Ostróda),
- Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów Rudno (Rudno, gm. Ostróda/ Zbożne, gm. Morąg, zarządzający ZUOK RUDNO Sp. z o.o. Rudno 17 14-100 Ostróda),
- Składowisko odpadów Rudno ((Rudno, gm. Ostróda/ Zbożne, gm. Morąg, zarządzający ZUOK RUDNO Sp. z o.o. Rudno 17 14-100 Ostróda),

- Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (Działdowo/ Zakrzewo, gm. Działdowo, zarządzający Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” ul. Przemysłowa 61 13-200 Działdowo),
- Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów (Zakrzewo, gm. Działdowo, zarządzający Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” ul. Przemysłowa 61 13-200 Działdowo),
- Składowisko odpadów (Zakrzewo, gm. Działdowo, zarządzający Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” ul. Przemysłowa 61 13-200 Działdowo),
- Instalacja mechaniczno-ciepłego przetwarzania odpadów (Różanki, zarządzający Bioelektra Group S.A. ul. Książęca 15 00-498 Warszawa),
- Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów (planowana) (Wilkowo, zarządzający Gmina Olsztyn ul. Ratusz 1 11-015 Olsztyn),
- Składowisko odpadów (Różanki, zarządzający NOVAGO Sp. z o.o. ul. Grzebskiego 10 06-500 Mława),
- Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (Różanki, zarządzający NOVAGO Sp. z o.o. ul. Grzebskiego 10 06-500 Mława).

Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi regionu zachodniego, w przypadku, gdy znajdująca się w nim instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn są:

- Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów (Świątajno, DBAJ Marta Prychodko ul. Polna 25C 12-140 Świątajno),
- Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (Olsztyn, ZGOK Sp. z o.o. Olsztyn ul. Lubelska 53 10-410 Olsztyn),
- Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów (Łęgajny, Olsztyński Zakład Komunalny Sp. z o.o. ul. Lubelska 43D 10-410 Olsztyn),
- Składowisko odpadów, Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów (Wysieka, Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. ul. Zbożowa 8 11-200 Bartoszyce),
- Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów, Składowisko odpadów (Elbląg, ZUO Sp. z o.o. Elbląg ul. Mazurska 42 82-300 Elbląg),
- Składowisko odpadów (Braniewo, ZUO Sp. z o.o. Elbląg ul. Mazurska 42 82-300 Elbląg),
- Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów (Elbląg, Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Rawska 2-4 82-300 Elbląg),
- Kompostownia odpadów zielonych (Lubiewo, gm. Mikołajki, Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Warszawska 32 11-730 Mikołajki),
- Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów (Ługwałd, gm. Dywity, Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe EURO INTEGRA Jarosław Ambroziak Ługwałd 42, 11-001 Dywity),
- Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów (Kobiela, gm. Kiwity, Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe EURO INTEGRA Jarosław Ambroziak Ługwałd 42, 11-001 Dywity),
- Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów (Braniewo, Wodociągi Miejskie Sp. z o.o. ul. Olsztyńska 10, 14-500 Braniewo),
- Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów (Bezledy, gm. Bartoszyce, Polfer Sp. z o.o. Bezledy 35A 11-200 Bartoszyce).

Na mocy odpowiednich uchwał Gmina Biskupiec wykonuje obowiązki wynikające ze znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, polegające m.in. na odbieraniu i zagospodarowywaniu odpadów komunalnych. Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęte są wszystkie nieruchomości zamieszkałe oraz wybrane nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne – w tym jednostki organizacyjne gminy, placówki oświatowe, świetlice wiejskie, jednostki ochotniczych straży pożarnych, a także nieruchomości na których znajdują się domki letniskowe i inne – wykorzystywane jedynie przez część roku na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Cały strumień zmieszanych odpadów komunalnych powstałych na terenie nieruchomości objętych gminnym systemem zostaje zagospodarowany zgodnie z Wojewódzki Planem Gospodarki Odpadami i jest przekazywany do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Rudno Sp. z o.o. oraz MOBO Prabuty. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, wprowadziła szereg niezwykle istotnych zmian związanych z gminnymi systemami gospodarki odpadami komunalnymi m.in. zniesienie konieczności przekazywania odpadów komunalnych do instalacji w ramach regionu. Gmina Biskupiec jest w trakcie tworzenia przepisów miejscowych dotyczących kolejnych zmian w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Od 2020 roku funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ul. Wybudowanie 18, 13-340 Biskupiec. Do PSZOK mieszkańcy Gminy Biskupiec mogli dostarczyć odpady frakcji selektywnie gromadzonych takich jak: papier i tektura, opakowania z papieru i tektury; tworzywa sztuczne, opakowania z tworzyw sztucznych; metale, opakowania z metalu; opakowania wielomateriałowe; szkło oraz opakowania ze szkła; chemikalia, zużyte baterie i akumulatory; zużyty sprzęt AGD, elektryczny i elektroniczny; meble oraz inne odpady wielkogabarytowe; odpady budowlane i rozbiórkowe; zużyte opony, chemikalia; odzież, tekstylia. Odpady do PSZOK przyjmowane są bezpłatnie, jednakże mieszkańcy zapewniają transport odpadów komunalnych do PSZOK we własnym zakresie i na własny koszt.

Według Analizy stanu gospodarki odpadami, na terenie Gminy Biskupiec w 2019 roku wytworzono 1 601,861 Mg odpadów komunalnych, w tym 1 092,406 Mg odpadów zmieszanych. Tabela przedstawia masy poszczególnych odpadów zebranych na terenie gminy w 2019 roku.

Tabela 34. Odpady zebrane na terenie Gminy Biskupiec w 2019 roku

L.p.	Kod	Rodzaj	Masa [Mg]
1.	200301	Niesegregowane odpady komunalne	1528,180
2.	150106	Zmieszane odpady opakowaniowe	53,64
3.	200307	Odpady wielkogabarytowe	54,080
4.	150107	Odpady ze szkła	123,30
5.	200101	Papier i tektura	5,623
6.	200201	Odpady ulegające biodegradacji	146,070
7.	200108	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	59,48
8.	1501010	Opakowania z papieru i tektury	37,211
9.	150102	Opakowania z tworzyw sztucznych	70,542

L.p.	Kod	Rodzaj	Masa [Mg]
10.	200399	Odpady komunalne (żużle i popioły)	76,27
11.	200136	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	6,54
12.	100101	Żużle i popioły paleniskowe	33,11
13.	150106	Materiały izolacyjne	2,2
14.	201035	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	0,72
15.	191201	Papier i tektura	6,295
16.	150104	Opakowania z metali	1,97

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Biskupiec za rok 2019

Gmina Biskupiec na podstawie zapisu art. 3b oraz 3c Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zobowiązana jest do ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, oraz do osiągnięcia poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, i tak:

1. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji osiągnięty przez Gminę Biskupiec wyniósł w 2018 r. – 1,42% (dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995r.). Poziom wymagany do osiągnięcia w 2018 r.: 40% – poziom nie został osiągnięty;
2. Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła osiągnięty przez Gminę Biskupiec w 2018 r. wyniósł: 45,84% (wymagany poziom w 2018 r. wg rozporządzenia: 30%) – poziom został osiągnięty.

Na terenie Gminy Biskupiec występują wyroby zawierające azbest. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 poz. 10) wyroby te są uznawane za odpady niebezpieczne. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu (POKzA) na lata 2009 – 2032 zakłada usunięcie i zutylizowanie azbestu z terenu całego kraju do roku 2032. Główne cele POKzA to usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Zgodnie z Bazą Azbestową na terenie gminy zostały zinwentaryzowane wyroby zawierające azbest w ilości 5 425 336 kg. Z liczby tej unieszkodliwionych zostało 100 397 kg, natomiast 5 324 939 kg nadal wymagana unieszkodliwienia. Od roku 2015, corocznie organizowana jest akcja zbiórki wyrobów zawierających azbest w ramach pozyskanych środków z WFOŚiGW w Olsztynie.

3.2.9 Zasoby przyrodnicze i formy ochrony przyrody

Gmina Biskupiec leży w zasięgu dwóch nadleśnictw: Jamy i Brodnica. Powierzchnia lasów państwowych Nadleśnictwa Jamy wg danych za 2019 rok wynosiła 6 000,59 ha. Natomiast powierzchnia lasów Nadleśnictwa Brodnica na terenie gminy Biskupiec wynosiła 366,7 ha. Lesistość gminy Biskupiec w 2018 roku wynosiła 27,5% (wg danych GUS).

W strukturze gatunkowej drzew zarówno w Nadleśnictwie Jamy jak i Brodnica dominuje sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*). Wśród siedlisk występują: bór bagienny (BB), bór mieszany bagienny (BMB), bór mieszany świeży (BMŚW), bór mieszany wilgotny (BMW), bór wilgotny (BW), las wilgotny (LW), las mieszany wilgotny (LMW), las mieszany bagienny (LMB), las mieszany świeży (LMŚW), las świeży (LŚW), ols (OL) oraz ols jesionowy (OLJ).

Część obszaru Gminy Biskupiec objęta jest ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody. Ochrona przyrody oznacza ochronę wartości ekologicznych, naukowych, dydaktycznych, estetycznych oraz cech stanowiących o tożsamości przyrodniczej regionu. Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 r., poz. 55) elementami środowiska objętymi ochroną na podstawie ww. ustawy są następujące formy ochrony przyrody: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo – krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W Gminie Biskupiec znajdują się następujące obszary chronione:

- Skarliński Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Kakaju PLH280036,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Brodnicka PLH040036,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Jezioro Karaś PLH280003,
- Rezerwat przyrody „Jezioro Karaś”,
- Rezerwat przyrody „Uroczysko Piotrowice”,
- Rezerwat przyrody „Łabędź”,
- Rezerwat „Kociołek”,
- Brodnicki Park Krajobrazowy,
- Użytki ekologiczne: „Bagna, łąki i oczka śródlasne Nadleśnictwa Jamy”, „Iwanki-Zgniłki”, „Śródlasne bagna na terenie Nadleśnictwa Brodnica”,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy: „Las Słupnicki”,
- Zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Oz Tymawski”.

Skarliński Obszar Chronionego Krajobrazu

Na terenie Skarlińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują nakazy i zakazy zawarte w Uchwale nr XXXIII/726/17 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie Skarlińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obszar swoim zasięgiem obejmuje kilka jezior m.in. jezioro Osetno z rozległym kompleksem łągów oraz pięknie położone śródlasne jeziora: Kakaj, Dębno i Wielki Staw, które mają wyjątkowy naturalny charakter. Szczególnie cennym przyrodniczo obiektem jest Jezioro Skarlińskie o powierzchni ok. 300 ha. Jest to jezioro polodowcowe o wydłużonym kształcie, będące najdłuższym jeziorem Pojezierza Brodnickiego. Jezioro otoczone jest polami uprawnymi i łąkami. Jego brzegi w większości są płaskie lub łagodnie wzniesione. Ponadto Jezioro Skarlińskie jest bogate w różne gatunki ryb słodkowodnych – w akwenie żyją między innymi: szczupaki, węgorze, liny, karpie, płocie oraz sieje. Kolejnym bogactwem Obszaru jest wysoka lesistość, która wynosi ok. 45 % (tj. ok. 2,7 tys. ha). Dominującym gatunkiem drzew jest sosna.

Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego

Na terenie tego obszaru obowiązują nakazy i zakazy zawarte w Rozporządzeniu Nr 26 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego. Fragment OCHK zajmuje niewielki obszar północnej części gminy, w granicach Jeziora Trupel. Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego obejmuje tereny Pojezierza Iławskiego na pograniczu z woj. toruńskim o powierzchni 2542 ha, w tym użytki rolne - 54,1%, lasy i zadrzewienia - 15,1%, a wody powierzchniowe - 24,2%. Jest to typowy obszar pojezierny. Jego elementami krajobrazotwórczymi są: - południowa część terenu leśnego, leżącego wzdłuż drogi asfaltowej Kisielice - Biskupiec Pomorski; - tereny upraw polowych oraz użytki zielone na obszarach przyjeziornych; - niecki jezior Goryńskiego, Dłużek, Trupel. Są to jeziora rynnowe o wybitnych walorach wypoczynkowych, turystycznych, rekreacyjnych i wędkarskich.

Obszar Natura 2000 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Kakaju – kod obszaru: PLH280036

Obszar zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej, wyznaczony 1 marca 2011 r. Całkowita powierzchnia 1427,97 ha. Ostoja obejmuje dolinę Kakaju wraz z trzema enklawami. Leży na obszarze gminy Biskupiec i Nowe Miasto Lubawskie, na terenie Nadleśnictwa Jamy. Główną osią ostoi jest rzeka Kakaj (Laka), dopływ Osy, przepływająca przez liczne jeziora: Lekarty, Moszyska, Przedzieniec, Jeziorki, Modzel, Kakaj, Dębno, Wielki Staw. Ostoja obejmuje najbardziej wartościowe fragmenty doliny Kakaju wraz z jeziorami i torfowiskami. Cechuje ją wysoka bioróżnorodność. Na małym obszarze zanotowano 13 typów (w tym 15 podtypów) siedlisk przyrodniczych Natura 2000. Siedliska te zajmują połowę powierzchni ostoi. Są tu bardzo dobrze zachowane jeziora eutroficzne, dystroficzne oraz twardowodne z podwodnymi łąkami ramienic. Duże powierzchnie zajmują grądy subkontynentalne i łągi rozmieszczone wzdłuż doliny Kakaju. Są tu lasy o cechach naturalnych – bory bagienne, brzeziny bagienne oraz sosnowo-brzozowy las bagienny (o charakterze olsu). Zastosowanie ma: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Kakaju (PLH280036).

Obszar Natura 2000 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Brodnicka – kod obszaru: PLH040036

Obszar zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej, wyznaczony 1 marca 2011 r. Całkowita powierzchnia 4176,86 ha. Ostoja Brodnicka obejmuje silnie zróżnicowane tereny krajobrazu młodoglacjalnego z licznymi jeziorami i torfowiskami oraz nielicznymi rzekami. Obszar Ostoi Brodnickiej jest ważny z punktu widzenia ochrony bioróżnorodności. Łącznie zidentyfikowano tu 17 typów siedlisk przyrodniczych. Są tu dobrze zachowane, o cechach naturalnych, ekosystemy wodne i bagienne, z licznymi i różnorodnymi zbiorowiskami roślinności wodnej, szuwarowej i torfowiskowej. Cenne są także niektóre fragmenty roślinności leśnej, m.in. bory i brzeziny bagienne, mniejsze znaczenie mają lasy bukowe. Liczne i bogate są populacje rzadkich gatunków flory wodnej i torfowiskowej (4 gatunki z zał. II Dyrektywy Siedliskowej), w tym bardzo bogate stanowisko zastępcze aldrawandy pęcherzykowatej. Na uwagę zasługuje stanowisko obuwika na wyspie na jeziorze Wlk. Partęczyny. Nieco mniejsze znaczenie ma obszar dla ochrony fauny, choć znane są stanowiska 3 gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Zastosowanie ma: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Brodnicka PLH040036.

Obszar Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Jezioro Karaś - kod obszaru: PLH280003

Obszar zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej, wyznaczony 5 lutego 2008 r. Całkowita powierzchnia 814,84 ha. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 3 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W jeziorze Karaś doskonale zachowane są zespoły hydrofitów jeziornych, a wśród nich bardzo rzadkie zespoły ramienicowe. Spośród budujących je gatunków ramienic, 7 znajduje się w rejestrze czerwonej księgi glonów zagrożonych w Polsce. Na terenie rezerwatu proces łądowacenia przebiega stosunkowo szybko, a powstająca roślinność torfowiskowa obejmuje szeroką gamę typów fitocenoz zróżnicowanych w płaszczyźnie troficznej i dynamiczno-rozwojowej. Są one stadiami rozwojowymi kilku serii sukcesyjnych. W rezerwacie możemy obserwować powstawanie różnych typów lasu – od stadiów inicjalnych do postaci dojrzewających. Zbiorowiska wykazują bardzo wysoki stopień naturalności, a nawet szereg cech pierwotnych. Licznie reprezentowana jest tu grupa roślin ginących i zagrożonych lokalnie. Występują tu 3 gatunki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków.

Rezerwat przyrody „Jezioro Karaś”

Uznany za prawną formę ochrony przyrody 30 maja 1958 r. na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 kwietnia 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Aktualne przepisy w zakresie ochrony zawarte są w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Jezioro Karaś". Obejmuje powierzchnię równą 814,65 ha (na terenie gminy 235 ha), z czego 377,34 ha (47%) stanowi woda, a 438,14 ha lasy (29%) i bagna (24%). Jest to rezerwat wodny, faunistyczny, ptaków oraz jezior mezotroficznych i eutroficznych oraz stawów. Celem ochrony jest zachowanie zarastającego jeziora wraz z otaczającymi je bagnami jako siedlisk awifauny. Na terenie rezerwatu nie obowiązuje plan ochronny ani zadania ochronne. W 1984 r. rezerwat został wpisany na międzynarodową listę Konwencji Ramsarskiej jako obszar wodno-błotny o znaczeniu międzynarodowym. Na terenie rezerwatu zarejestrowano występowanie 156 gatunków ptaków, w tym 83 gatunki lęgowe, 7 regularnie żerujących w rezerwacie, pozostałe przebywające na przelotach. Występuje m.in. największa w Europie populacja podróżnika, gęś gęgawa, rzadko występujące lęgi: samotnik, kszyc, drożdżik, strumieniówka, świerszczak, brzęczka, rokitniczka, łożówka, potrzos, dziwonia, remiz, wąsatka, hełmiatka, świstuń. Na żer przylatują bieliki i rybołowy, orlik krzykliwy, kania ruda, czapla biała, orzeł przedni i orzeł włochaty.

Rezerwat przyrody „Uroczysko Piotrowice”

Uznany za prawną formę ochrony przyrody 1 stycznia 1998 r. na mocy Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Aktualne przepisy w zakresie ochrony zawarte są w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Uroczysko Piotrowice”. Jest to rezerwat torfowiskowy, fitocentryczny

zbiorowisk nieleśnych przejściowych. Obejmuje powierzchnię 49,48 ha. Celem ochrony jest zachowanie ekosystemu torfowisk przejściowych wraz z otaczającymi je zbiorowiskami leśnymi. Na obszarze rezerwatu obowiązują ustanowione zadania ochronne. Na terenie rezerwatu przeważają zbiorowiska niskotorfowiskowe, z dużym udziałem torfowisk przejściowych. Występują m.in. bażyna czarna, rosiczka okrągłolistna, storczyk krwisty i szerokolistny, widłak jałowcowaty.

Rezerwat przyrody „Łabędź”

Uznany za prawną formę ochrony przyrody 15 marca 1958 r. na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 lutego 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Aktualne przepisy w zakresie ochrony zawarte są w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Łabędź” wraz z zarządzeniem zmieniającym. Jest to rezerwat torfowiskowy, fitocentryczny zbiorowisk nieleśnych przejściowych. Obejmuje powierzchnię 18,68 ha – otulina rezerwatu 4,84 ha. Celem ochrony jest zachowanie ekosystemu torfowisk przejściowych wraz z licznymi gatunkami chronionymi. Na terenie rezerwatu nie obowiązuje plan ochronny ani zadania ochronne. Jest to rezerwat ścisły, powołany dla ochrony torfowiska, położonego w Nadleśnictwie Łąkorz. Torfowisko zajmuje śródleśne obniżenie terenu. Centralną część dawnego jeziora o wysokim poziomie wodnym, zajmuje torfowisko niskie. Występują zespoły charakterystyczne dla torfowiska przejściowego oraz bór mieszany. Na terenie rezerwatu zanotowano łącznie 246 gatunków roślin.

Rezerwat „Kociołek”

Uznany za prawną formę ochrony przyrody 15 marca 1958 r. na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 lutego 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Aktualne przepisy w zakresie ochrony zawarte są w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Kociołek”. Jest to rezerwat torfowiskowy, fitocentryczny zbiorowisk nieleśnych przejściowych. Obejmuje powierzchnię 7,20 ha. Celem ochrony jest zachowanie torfowiska przejściowego wraz z położonym w jego obrębie niewielkim jeziorem dystroficznym. Kociołek stanowi rezerwat ścisły, powołany dla ochrony naturalnego torfowiska wysokiego i przejściowego. Położony na terenie Nadleśnictwa Jamy. W centrum rezerwatu znajduje się niewielki zbiornik wodny, będący pozostałością po jeziorze dystroficznym. Na terenie rezerwatu występują rzadkie gatunki roślin, m.in. rosiczka okrągłolistna, widłak jałowcowaty.

Brodnicki Park Krajobrazowy

Park ten utworzony został 29 marca 1985 r. Ogólna powierzchnia parku wynosi 16685,00 ha. Zastosowanie mają przepisy Rozporządzenia nr 36 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Brodnickiego Parku Krajobrazowego w części dotyczącej województwa warmińsko-mazurskiego. W części położonej w województwie warmińsko-mazurskim: szczególnym celem ochrony Parku jest ochrona występujących rzadkich i chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt oraz siedlisk gatunków ptaków chronionych, a także dla ochrony śladów kultury materialnej regionu i popularyzacja walorów przyrodniczych, krajobrazowych i historycznych regionu. Powierzchnia terenów wchodzących w skład

Brodnickiego Parku Krajobrazowego na obszarze gminy wynosi 2846 ha (21% łącznej powierzchni). Największy udział mają grunty sołectwa Łąkorz – 1 282 ha, Ostrowite – 1067 ha, najmniejszy udział Łąkorek – 366 ha i Osetno – 131 ha. Park jest atrakcyjny pod kątem istniejącego szlaku turystycznego i kajakowego rzeką Skarlanką. Na terenie parku znajduje się wiele zabytków kultury materialnej.

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Oz Tymawski

Utworzony 15 sierpnia 2009 r. na mocy Rozporządzenia nr 100 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Oz Tymawski". Powierzchnia 14,38 ha. Cel ochrony - zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenu wału ozowego porośniętego mieszanym drzewostanem.

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Las Słupnicki

Utworzony 15 sierpnia 2009 r. na mocy Rozporządzenia nr 98 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Las Słupnicki". Powierzchnia 1,37 ha. Cel ochronny - zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych kompleksu leśnego, położonego nad rzeką Młynówką, osłaniającego późnośredniowieczne grodzisko.

Użytki ekologiczne

Na terenie Gminy Biskupiec występują 143 miejsca zakwalifikowane do ochrony jako użytki ekologiczne. Są to głównie tereny leśne i torfowiskowe o niewielkiej powierzchni:

- Iwanki – Zgniłki ustanowiony Uchwałą Nr XXXIV/311/10 Rady Gminy Biskupiec z dnia 25 marca 2010 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Z 2010 r. nr 50, poz.852) - ostoja chronionych gatunków roślin i zwierząt;
- Brak nazwy (bagna) ustanowiony rozporządzeniem nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z 19.01.2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 05.02.2004 r. nr 8, poz. 76) - ostoja chronionych gatunków roślin i zwierząt;
- Brak nazwy (płazowina nad jeziorem Pawłówko) ustanowiony rozporządzeniem nr 10/98 Wojewody Toruńskiego z 15.05.1998 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody położonych na terenie województwa toruńskiego (Dz. Urz. Woj. Tor. nr 16, poz. 88) - siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków;
- Bagna, łąki i oczka śródleśne Nadleśnictwa Jamy ustanowiony rozporządzeniem nr 10/98 Wojewody Toruńskiego z dnia 15 maja 1998 (Dz. Urz. Woj. Toruńskiego nr 16 poz. 88 z 1998 r.) - śródleśne tereny podmokłe i bagienne (śródleśne łąki i pastwiska oraz bagna i oczka wodne) w ilości 122. Ich powierzchnia wynosi przeważnie ułamek hektara, wyjątkowo kilkanaście hektarów.
- Bagna śródleśne Nadleśnictwa Brodnica ustanowiony Uchwałą nr XIX/210/16 Rady Gminy Biskupiec z dnia 21 kwietnia 2016 r. - śródleśne tereny podmokłe i bagienne (porośnięte wierzba, olszą i brzozą) na terenie gminy w liczbie 7.

Pomniki przyrody

W Gminie Biskupiec zlokalizowane są 22 pomniki przyrody, których wykaz przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 35. Pomniki przyrody zlokalizowane na terenie Gminy Biskupiec

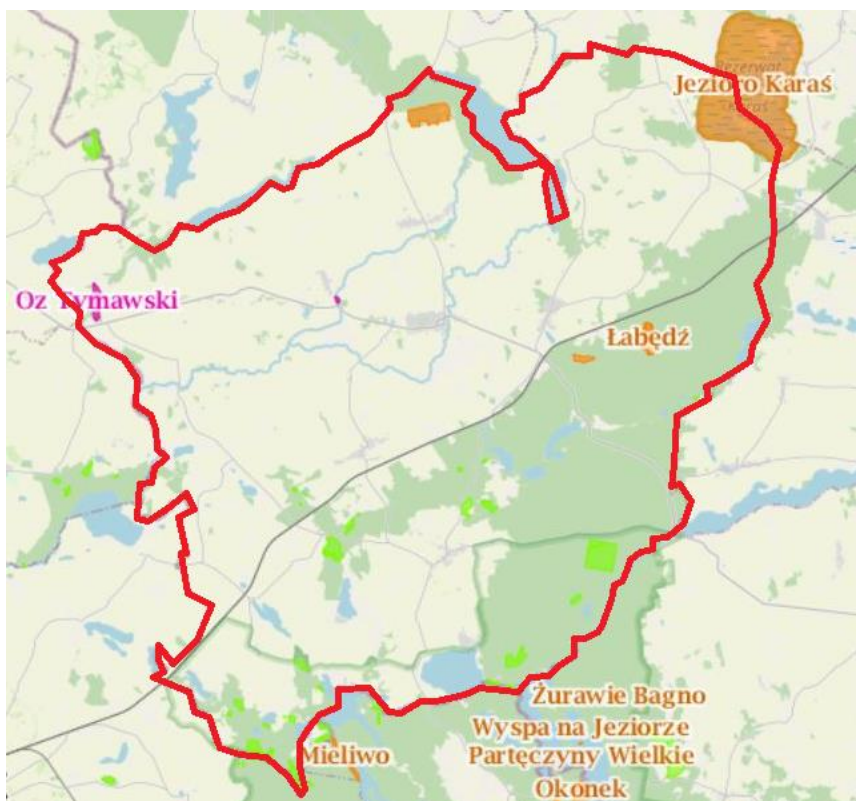
L p.	Nr rej.	Nazwa obiektu / Obwód [cm] / Wysokość [m]	Lokalizacja	Rok uznawania
1.	9	dąb „Kubuś” (4,44; 16)	w. Wielka Tymawa w parku	1954 r.
2.	186	lipa drobnolistna (3,4; 22)	w. Babalice-w parku	1985
3.	187	dąb szypułkowy (3,9; 23)	w. Sędzice-w parku	1985
4.	208	skupienie 2 drzew: lipa drobnolistna (7,7; 32) oraz kasztanowiec (3,7; 30)	w. Łąkorek-w parku	1986
5.	229	skupienie 2 drzew: sosna pospolita (2,62; 22) oraz buk pospolity (2,31; 24)	Leśnictwo Grabiny	1988
6.	273	skupienie 3 dębów (3,8 – 4,2; 23 – 25)	przy b. Kościele ewangelickim w Biskupcu Pomorskim	1993
7.	274	buk pospolity (4,36; 25)	w. Wielka Tymawa w parku	1993
8.	275	jawor (3,25; 24)	w. Wonna- w parku	1993
9.	330	6 żywotników zachodnich (1,52 – 2,30; 20 – 24)	Leśnictwo Krotoszyny, oddz. 41m	1994
10.	331	skupienie 2 drzew: lipa drobnolistna (4,75; 23) oraz brzoza brodawkowata (2,75; 23)	Leśnictwo Krotoszyny, oddz. 1 h, nad jez. Trupel	1994
11.	332	dąb (3,2; 33)	Leśnictwo Krotoszyny, oddz. 3 b, nad jez. Trupel	1994
12.	333	skupienie 12 drzew: 2 wiązy szypułkowe (2,58 – 4,12; 22-24), dąb szypułkowy (3,29; 22), 4 klony zwyczajne (2,58 – 3,15; 20 – 28), lipa drobnolistna (2,95; 24), 2 graby pospolite (2,01 – 2,9; 19 – 20), jawor (2,72; 24), topola biała (4,83; 32)	W parku w Łąkorku	1994
13.	334	modrzew (2,64; 30)	Leśnictwo Lipowa Góra, oddz. 197 t	1994
14.	379	aleja 765 drzew: 707 dębów, 43 lipy, 2 jesiony, klon (0,74 – 3,81; 18 – 35)	Przy drodze Biskupiec Pomorski-Piotrowice, granica województwa	Dz. Urz. Woj. Tor. Nr 4 poz 22 z 1996 r. Rozp. Nr 7/96 Woj. Tor. z 06.02.1996 r.
15.	380	klon srebrzysty (3,05; 18)	Przy polnej drodze Sędzice-Mierzyn	Dz. Urz. Woj. Tor. Nr 4 poz 22 z 1996 r. Rozp. Nr 7/96 Woj. Tor. z 06.02.1996 r.
16.	381	skupienie 66 daglezi (1,51 – 2,30; 20-35)	Nadleśnictwo Jamy, Leśnictwo Lipowa Góra, oddz. 161a	Dz. Urz. Woj. Tor. Nr 4 poz 22 z 1996 r.

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

L p.	Nr rej.	Nazwa obiektu / Obwód [cm] / Wysokość [m])	Lokalizacja	Rok uznawania
				Rozp. Nr 7/96 Woj. Tor. z 06.02.1996 r.
17.	382	skupienie 6 modrzewi (2,15 – 2,87; 35 – 36)	Leśnictwo Wąkop, oddz. 138 a i 138 c	Dz. Urz. Woj. Tor. Nr 4 poz 22 z 1996 r. Rozp. Nr 7/96 Woj. Tor. z 06.02.1996 r.
18.	428	dąb szypułkowy (3,30; 18)	Przy Szkole Podstawowej w Biskupcu, przy ul. Grudziądzkiej 28	Dz. Urz. Woj. Tor. Nr 34 poz. 288 z 20.11.1998 r. Rozp. Nr 33/98 Woj. Tor. z 09.11.1998 r.
19.	429	Skupienie 9 drzew: 2 dęby szypułkowe (3,62; 20) (3,88; 22), 3 buki pospolite (3,0 – 3,2; 20), 3 lipy drobnolistne (3,11 – 5,04; 19 – 25), 1 buk pospolity (2,94; 20)	w. Czachówki, w parku	Dz. Urz. Woj. Tor. Nr 34 poz. 288 z 20.11.1998 r. Rozp. Nr 33/98 Woj. Tor. z 09.11.1998 r.
20.	430	skupienie 4 dębów szypułkowych (3,32 – 4,28; 18 – 22)	w. Czachówki, przy drodze polnej w strefie ochrony parku zabytkowego	Dz. Urz. Woj. Tor. Nr 34 poz. 288 z 20.11.1998 r. Rozp. Nr 33/98 Woj. Tor. z 09.11.1998 r.
21.	431	skupienie 3 drzew: 2 buki pospolite (3,5; 22) (3,97; 16), jawor (3,76; 18)	w. Czachówki, drzewa wchodzi w skład zadrzewień gospodarstwa rolnego	Dz. Urz. Woj. Tor. Nr 34 poz. 288 z 20.11.1998 r. Rozp. Nr 33/98 Woj. Tor. z 09.11.1998 r.
22.	432	Lipa drobnolistna (2,95 ; 24)	w. Lipinki – dz. Nr 271, „Lipiniana – Julianka”	Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2010 r. Nr 50, poz. 851.

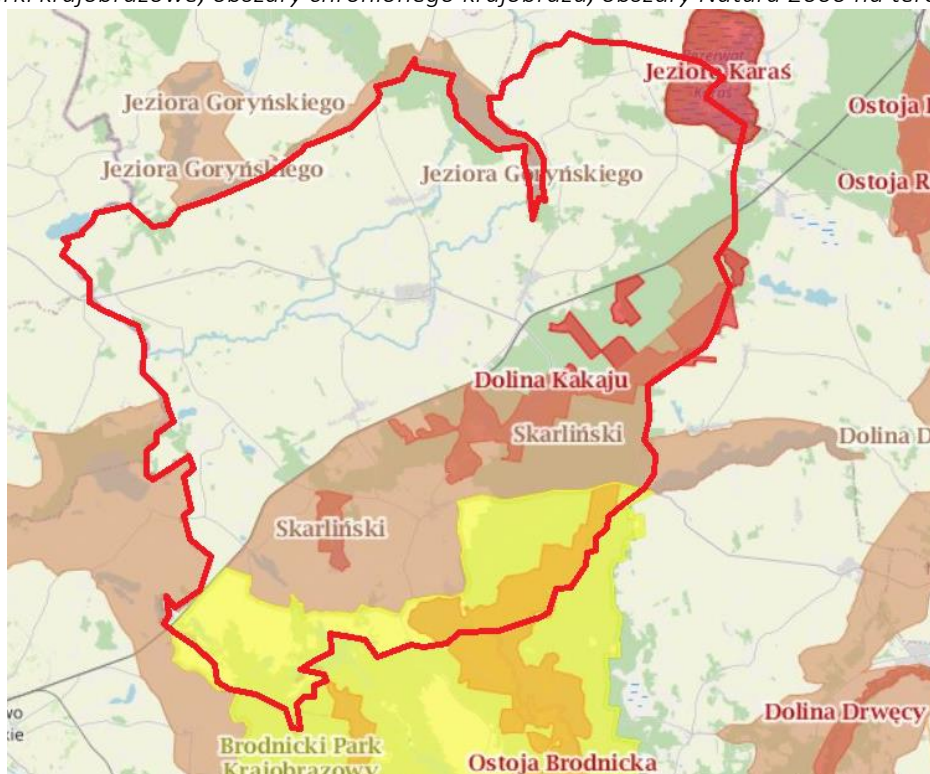
Źródło: POŚ na podstawie bip.olsztyn.rdos.gov.pl

Mapa 6. Rezerваты przyrody, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo- krajobrazowe na terenie gminy

Źródło: POŚ na podstawie danych RDOŚ

Mapa 7. Parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000 na terenie gminy

Źródło: POŚ na podstawie danych z RDOŚ

Zieleń urządzona

Na terenie Gminy Biskupiec występuje zieleń urządzona w postaci terenów zieleni osiedlowej, cmentarzy i lasów gminnych.

Tabela 36. Powierzchnia terenów zielonych w Gminie Biskupiec w latach 2015 – 2018 wg kategorii [ha]

Rodzaj terenu	2015	2016	2017	2018
Parki spacerowo- wypoczynkowe	0	0	0	0
Zieleńce	0,00	0,00	0,00	0,00
Zieleń uliczna	0,00	0,00	0,00	0,00
Tereny zieleni osiedlowej	0,00	0,64	0,64	0,10
Cmentarze	7,00	7,00	7,00	7,00
Lasy gminne	6,4	6,4	6,4	6,4

Źródło: POŚ na podstawie danych GUS

3.2.10 Poważne awarie

Zgodnie z danymi WIOŚ w Olsztynie na terenie Gminy Biskupiec brak jest zakładów przemysłowych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii. W latach 2015-2018 nie wystąpiły żadne zdarzenie o znamionach poważnej awarii. W latach 2015-2019 WIOŚ na terenie gminy przeprowadził 13 kontroli w istniejących zakładach.

Do zdarzeń mających znamiona poważnych awarii na terenie gminy może dojść podczas transportu substancji niebezpiecznych, między innymi paliw do znajdujących się na terenie gminy czterech stacji paliw. Przedstawiono je na mapie 9.

Mapa 8. Stacje paliw na terenie gminy Biskupiec

Źródło: POŚ na podstawie Google Maps

3.2.11 Zabytki i dobra materialne

Na terenie Gminy Biskupiec zlokalizowane są następujące dobra kultury materialnej:

- zabytki archeologiczne: Gródek stożkowaty w miejscowości Słupnica, działka 3010/3
- zabytki nieruchome:
 - Park krajobrazowy, Babalice,
 - Park dworski wraz z częścią dawnego podjazdu do dworu, Bielice,
 - Układ urbanistyczny wraz z Kościołem Ewangelickim, zabudową z XVIII i XIX w. i Kościołem Parafialnym, Biskupiec,
 - Pozostałości gotyckich, obronnych murów miejskich, Biskupiec Pomorski,
 - Kościół w północnej części miasta pomiędzy ulicami Szkolną i Kościelną, Biskupiec Pomorski,
 - Układ urbanistyczny z pozostałościami dawnej zabudowy z 1-poł. XVIII w., Kościołem Ewangelickim i murami, Biskupiec Pomorski,
 - Kościół parafialny p.w. św. Jana Nepomucena i Matki Boskiej Różańcowej wraz z terenem przykościelnym otoczonym murem, Biskupiec ul. Kwiatowa
 - Ratusz, Biskupiec Rynek 8,
 - Pałac, Czachówki,
 - Dworek, Czachówki,
 - Zespół pałacowo-parkowy (z zabudową folwarczną), Czachówki,
 - Kościół Parafialny p.w. św. Piotra i Pawła wraz z cmentarzem przykościelnym, Lipinki,
 - Pałac, Łąkorek,
 - Zespół pałacowo-parkowy (10 obiektów), Łąkorek,
 - Wiatrak holenderski, Łąkorz,
 - Kościół Parafialny p.w. św. Mikołaja wraz z cmentarzem przykościelnym, Łąkorz,
 - Chałupa wraz z otoczeniem w postaci ziemianki, przedogródka i podwórza gospodarczego, Łąkorz 120,
 - Park krajobrazowy, Osówko,
 - Kościół Parafialny p.w. św. Jakuba Apostoła, Ostrowite,
 - Zespół pałacowo-parkowy (9 obiektów), Ostrowite,
 - Park krajobrazowy, Ostrowite
 - Dwór z parkiem, Piotrowice,
 - Kościół Rzymsko-Katolicki Parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, Piotrowice 034A,
 - Park krajobrazowy, Sędzice,
 - Kościół Parafialny p.w. św. Mikołaja wraz z cmentarzem przykościelnym, Szwarcenowo,
 - Kaplica p.w. Niepokalanego Serca NMP - Sanktuarium Matki Boskiej Wardęgowskiej z najbliższym otoczeniem w promieniu 50 – 100 m, Wardęgowo,
 - Dwór wraz z najbliższym otoczeniem w promieniu 100 m, Wardęgowo,
 - Park krajobrazowy, Wardęgowo.

4 Istotne cele i problemy ochrony środowiska z perspektywy realizacji Strategii

Cele i problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody.

4.1 Cele ochrony środowiska wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec

Zaplanowano, że rozwój Gminy będzie realizowany poprzez działania w ramach pięciu obszarów strategicznych. W ramach wyznaczonych obszarów strategicznych zostały sformułowane cele strategiczne, scharakteryzowano rodzaj i zakres podejmowanej aktywności. Do każdego z celów przypisano wskaźniki realizacji, które precyzyjniej określają zakres zadań, które zostaną zrealizowane dla osiągnięcia przyjętych celów.

1. Obszar strategiczny: Społeczeństwo

Cel strategiczny 1.1 Budowa małej infrastruktury dla rekreacji: placów zabaw, skateparku / pumptracku, doposażenie świetlic i remiz

Cel strategiczny 1.2 Poszerzenie oferty zajęć rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych oraz aktywizujących działania obywatelskie na rzecz gminy i sołectw

Cel strategiczny 1.3 Poprawa warunków funkcjonowania oraz rozwój obiektów dydaktycznych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych

2. Obszar strategiczny: Przedsiębiorczość

Cel strategiczny 2.1 Wspieranie powstawania nowych oraz kreowanie sprzyjających warunków dla rozwoju już istniejących podmiotów gospodarczych w oparciu o lokalne zasoby

Cel strategiczny 2.2 Wsparcie tworzenia spółdzielni socjalnych oraz innych przedsiębiorstw społecznych

Cel strategiczny 2.3 Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy przy zapewnieniu dobrych warunków życia dla mieszkańców oraz utrzymaniu walorów turystycznych gminy

3. Obszar strategiczny: Infrastruktura techniczna

Cel strategiczny 3.1 Budowa chodników, ścieżek rowerowych, oświetlenia ulicznego

Cel strategiczny 3.2 Poprawa stanu technicznego dróg

Cel strategiczny 3.3 Realizacja inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej

Cel strategiczny 3.4 Rozbudowa infrastruktury teleinformacyjnej oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego

Cel strategiczny 3.5 Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł w produkcji energii w gminie

4. Obszar strategiczny: Turystyka

Cel strategiczny 4.1 Aktywna promocja oferty turystycznej gminy, stworzenie planu promocji

Cel strategiczny 4.2 Rozwijanie i poprawa jakości infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form turystyki

Cel strategiczny 4.3 Wsparcie mieszkańców i przedsiębiorców w stworzeniu atrakcyjnej oferty

Cel strategiczny 4.4 Wykorzystanie i ochrona zabytkowych obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem

4.5 Promocja lokalnych produktów kulinarnych

5. Obszar strategiczny: Rolnictwo i ochrona środowiska

Cel strategiczny 5.1 Rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczej

Cel strategiczny 5.2 Rozwój gospodarstw ekologicznych

Cel strategiczny 5.3 Wspieranie działań prowadzących do poprawy wydajności i jakości produkcji rolnej

Cel strategiczny 5.4 Rozwój i promocja grup producenckich wśród mieszkańców gminy oraz rolniczych spółdzielni produkcyjnych

Cel strategiczny 5.5 Zachowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody

4.2 Problemy ochrony środowiska z perspektywy realizacji Strategii

Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody.

Na podstawie analizy aktualnego stanu środowiska zostały zidentyfikowane najistotniejsze problemy ochrony środowiska w Gminie Biskupiec i przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 37. Problemy ekologiczne Gminy Biskupiec, ich przyczyny i priorytety działań

Problem	Główne przyczyny występowania	Priorytety
Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	<ul style="list-style-type: none"> - Brak stacji pomiarowej jakości powietrza na terenie Gminy. - Przekroczenia w zakresie pyłu PM_{2,5}, PM₁₀ i B(a)P dla strefy warmińsko – mazurskiej. - Słabo rozwinięta sieć dróg rowerowych. - Znikomy procent wykorzystania odnawialnych źródeł energii. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwój instalacji odnawialnych źródeł energii. - Monitoring jakości powietrza na terenie Gminy. - Wymiana indywidualnych źródeł ciepła. - Stała modernizacja dróg wojewódzkich, powiatowych gminnych oraz chodników. - Budowa ścieżek rowerowych.
Hałas	<ul style="list-style-type: none"> - Brak stałego monitoringu natężenia ruchu oraz emisji hałasu komunikacyjnego. - Zły stan nawierzchni istniejących dróg. 	<ul style="list-style-type: none"> - Stałe modernizacje i rozbudowa dróg. - Regularne pomiary natężenia ruchu i poziomu emisji hałasu. - Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych.
Promieniowanie elektromagnetyczne	<ul style="list-style-type: none"> - Brak pomiarów poziomu natężenia pól elektromagnetycznych na terenie Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie powstawania nowych źródeł promieniowania na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej.

Problem	Główne przyczyny występowania	Priorytety
	- Występowanie źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy.	- Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego, zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi.
Zanieczyszczenia wód	- Zły stan wód powierzchniowych rzecznych. - Występowanie terenów zagrożonych powodzią.	- Poszerzenie monitoringu jakości wód o brakujące JCW. - Poprawa jakości wód powierzchniowych. - Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska poprzez propagację rolnictwa ekologicznego.
Ochrona przyrody (w tym degradacja szaty roślinnej, lesistość gminy i degradacja gleb)	Degradacja gleb Zmiany warunków siedliskowych w wyniku zanieczyszczenia środowiska (przekształcenie ekosystemów i wypadanie gatunków wrażliwych) Zanieczyszczenie powietrza, gleby i wody	Ochrona istniejących obszarów i obiektów prawnie chronionych. Ochrona różnorodności biologicznej. Ograniczenie procesów urbanizacyjnych w pobliżu obszarów przyrodniczo-cennych. Ograniczenie lokalnych źródeł zanieczyszczenia powietrza, gleby i wody.
Gospodarka odpadami komunalnymi	- Bardzo duża ilość odpadów zmieszanych w odniesieniu do całości wytwarzanych odpadów. - Duża ilość odpadów zawierających azbest w stosunku do odpadów usuniętych. - Niedotrzymany poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.	- Osiągnięcie określonego w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach poziomu ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji. - Usuwanie i utylizacja azbestu z terenu Gminy. - Wdrażanie i upowszechnianie wśród społeczności lokalnej, nawyku selektywnej zbiórki odpadów. - Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwego postępowania z odpadami.
Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	- Ryzyka wystąpienia awarii. - Niekorzystne zdarzenia pogodowe i występujące w środowisku (jak np. powódzie czy susze).	- Zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zdarzeń mogących powodować poważną awarię oraz ograniczanie jej skutków dla ludzi i środowiska. - Zapobieganie i ograniczanie negatywnych skutków dla ludzi i środowiska spowodowanych zjawiskami pogodowymi takimi jak powódzie i susze.
Edukacja ekologiczna społeczeństwa	Małe zainteresowanie społeczeństwa udziałem w konsultacjach.	- Kształtowanie świadomości ekologicznej i poszanowania dla środowiska przyrodniczego mieszkańców miasta. - Prowadzenie działań związanych z edukacją dla zrównoważonego rozwoju przez Urząd Miasta. - Promowanie materiałów /wydawnictw w zakresie edukacji ekologicznej.

Problem	Główne przyczyny występowania	Priorytety
		- Promowanie postaw opartych na idei zrównoważonej i odpowiedzialnej konsumpcji.
Działania systemowe w ochronie środowiska	<ul style="list-style-type: none"> - Brak faktycznego zaangażowania w optymalizowanie działań na rzecz środowiska, wynikający w dużym stopniu z braku zrozumienia koncepcji systemu zarządzania środowiskiem. - Instrumentalne traktowanie systemu przez zainteresowane strony np. przedsiębiorców zarządzania środowiskowego ukierunkowane jedynie na uzyskanie certyfikatu. - Brak skutecznych mechanizmów stymulujących uczestnictwo przedsiębiorstw i instytucji w systemach zarządzania środowiskowego. - Problemy z ustaleniem sprawcy za szkody w środowisku. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zachęcanie i upowszechnianie zastosowania systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach oraz innych instytucjach. - Promowanie systemów zarządzania środowiskowego. - Zachęcanie społeczeństwa do opiniowania projektów oraz udziału w postępowaniach na rzecz ochrony środowiska. - Odpowiedzialność za szkody w środowisku zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”. - Zapobieganie powstawaniu i usuwanie szkód w środowisku.

4.3 Potencjalne zmiany środowiska przy zaniechaniu realizacji Strategii

Jednym z elementów prognozowania wpływu realizacji projektowanej Strategii jest potencjalna analiza stanu środowiska, tj. w przypadku zaniechania realizacji przyjętych w ramach Strategii zadań. Wdrożenie Strategii Rozwoju może pozwolić na zachowanie środowiska w dotychczasowym stanie, wpłynąć na jego poprawę lub pogorszenie. Brak Strategii i zaniechanie zaplanowanych działań może doprowadzić do negatywnych skutków dla środowiska, w tym przede wszystkim dla mieszkańców.

- zaniechanie realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych (np. w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków) może przełożyć się na brak odpowiedniej ochrony wszystkich komponentów środowiska oraz na jego zanieczyszczenie i degradację,
- brak „działań miękkich” podnoszących aktywność społeczną i obywatelską mieszkańców zahamuje wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców i przełoży się na działania przeciwnie skuteczne w zakresie ekologii (jak np. związane z niską emisją czy dotyczące segregacji odpadów),
- pogorszenie stanu przyrody wynikające bezpośrednio z niedoinwestowania w sferze gospodarki komunalnej, w tym wodno-kanalizacyjnej, odbioru i przetwarzania odpadów oraz transportu drogowego,
- brak stymulacji dla aktywności społecznej i budowania relacji wśród mieszkańców przełoży się na znaczne osłabienie więzi społecznych oraz zmniejszenie aktywności mieszkańców w zakresie działań na rzecz lokalnej społeczności, a to z kolei przełoży się na trudne do przewidzenia akty zakłócania norm społecznych i ładu publicznego.

Obok potencjalnych negatywów można zidentyfikować także możliwe pozytywne strony wynikające z zaniechania realizacji Strategii:

- mniej przedsięwzięć infrastrukturalnych (zwłaszcza drogowych) mogłoby w mniejszym stopniu wpłynąć na zmiany w środowisku, szczególnie w odniesieniu do ludzi, świata zwierząt, powierzchni ziemi oraz krajobrazu, przy czym może obejmować nie tyle utrzymanie obecnego stanu ile raczej rozwój w kierunku naturalnych „dzikich” form przyrody,
- ukierunkowanie rozwój przy uwzględnieniu turystyki prowadzi do zwiększenia obciążenia czy eksploatacji środowiska przyrodniczego (zasobów wodnych, lasów oraz emisji zanieczyszczeń), które w przypadku braku realizacji Strategii lub zaniechania promocji turystyki mogłyby w ogóle nie wystąpić.

5 Oddziaływania na środowisko

Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.

W Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026 przyjęto 5 obszarów rozwoju strategicznego. Dla każdego obszaru wyznaczono działania do których przypisano zestaw wskaźników umożliwiających monitorowanie realizacji założeń Strategii.

W trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić szczególne aspekty oddziaływania na środowisko. Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano wszystkie zaplanowane zadania zarówno inwestycyjne jak i pozainwestycyjne, które zostały przedstawione w harmonogramie. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją *Strategii* może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań.

Strategia nie wyznacza ram dla nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na stan środowiska. Strategia określa cele i zadania wspierające rozwój Gminy Biskupiec, przy czym działania te zostały określone w oparciu o szczegółową diagnozę, w tym obejmującą aspekty społeczne, gospodarcze i środowiska naturalnego. Zaplanowane do realizacji działania oparte są na potrzebach społecznych i wszystkie planowane działania przyczynią się do ich rozwiązania zidentyfikowanych problemów oraz rozwoju Gminy. Diagnoza nie wykazała szczególnych wymagań w zakresie ochrony środowiska w związku z realizacją działań, które opisane są w sposób pozwalający na doprecyzowanie ich w późniejszym czasie.

Dominującą częścią przewidywanych działań są działania „miękkie”, tj. nieinwestycyjne, obejmujące kwestie zagospodarowania czasu wolnego mieszkańców, aktywizacji zawodowej (w tym w obszarze rolnictwa) i promocji turystycznej oraz zagospodarowania przestrzeni publicznej adekwatnie do potrzeb rekreacyjnych mieszkańców. Działania inwestycyjne obejmą rozbudowę istniejących obiektów i przestrzeni w mieście: budowę ścieżek rowerowych, remont i budowa dróg, rozwój infrastruktury teleinformatycznej oraz inwestycje w zakresie gospodarki wodnościekowej i OZE. Oddziaływanie na środowisko będzie więc miało charakter krótkotrwały

i nieznaczny, i może oznaczać okresowe przekroczenie norm hałasu w miejscach i w czasie realizowanych inwestycji.

Niemniej, przeprowadzono próbę identyfikacji i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań poszczególnych zadań na środowisko dokonano w tabeli uwzględniając:

- pozytywne / negatywne lub brak oddziaływania, a poza nimi oceniono dodatkowo poszczególne priorytety oddziaływania:
- bezpośrednie / pośrednie,
- krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe,
- stałe / chwilowe,
- wtórne/ skumulowane.

Ocena została dokonana na podstawie symulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

1. Obszary Natura 2000,
2. Park Narodowy,
3. Rezerваты przyrody
4. Różnorodność biologiczna - rośliny, zwierzęta,
5. Ludzie,
6. Woda,
7. Powietrze i klimat,
8. Powierzchnia ziemi,
9. Krajobraz,
10. Zasoby naturalne,
11. Zabytki i dobra materialne.

5.1 Oddziaływanie na różne komponenty to środowiska

Oddziaływanie na komponenty to środowiska: różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, wodę, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne

Analizując zestawienie przedstawione w poniższej tabeli należy pamiętać, że dokonana ocena z uwagi na ogólny charakter analizowanej *Strategii* w dużej mierze ma charakter czysto teoretyczny – dlatego też przy opisach znaczących oddziaływań celowo używane jest określenie „prawdopodobnie”. W przeprowadzonej ocenie nie wartościowano wielkości poszczególnych oddziaływań tylko analizowano możliwość ich wystąpienia.

Bardzo trudno jest określić zmiany stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w *Strategii* przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych działań. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z planowanych zadań inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych:

- jako oddziaływanie negatywne należy rozumieć takie oddziaływanie, które prowadzi do ujemnych skutków, pomniejsza wartość środowiska i jego składników. Negatywne mogą być zarówno działania legalne jak i nielegalne, powodujące szkody w środowisku oraz te, które stwarzają zagrożenie dla środowiska.
- Oddziaływania pozytywne to takie, których realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska. W niektórych przypadkach oddziaływanie, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska i zależy to od analizowanego aspektu. Przyznanie takiej oceny nie oznacza, że oddziaływania takie zawsze wystąpią oraz że oddziaływanie pozytywne zawsze będzie miało większą, mniejszą lub taką samą wartość jak oddziaływanie negatywne.
- W niniejszej analizie określono również wskaźnik 0 – jako brak zauważalnego oddziaływania. W rzeczywistości trudno jest znaleźć przypadek, gdy brak jest jakichkolwiek oddziaływań. Zawsze można określić powiązania, które będą wpływać negatywnie lub pozytywnie na dany komponent środowiska. Lecz w celu uproszczenia i przedstawienia braku zauważalnego oddziaływania zaplanowanego zadania na środowisko wprowadzono wskaźnik 0.

Objaśnienia:

Oddziaływanie pozytywne: +

Oddziaływanie negatywne: -

Oddziaływanie zarówno pozytywne jak i negatywne: +/-

Brak zauważalnego oddziaływania: 0

Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 38. Ocena ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska i na człowieka zadań przewidzianych do realizacji

Lp.	Opis działania/przedsięwzięcia	Obszary Natura 2000	Brodnicki Park	Rezerwy przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1. Obszar strategiczny: Społeczeństwo												
1	1.1 Budowa małej infrastruktury dla rekreacji: placów zabaw, skateparku / pumptracku, doposażenie świetlic i remiz	0	0	0	0	+	+/-	0	+	+	0	+/-
2	1.2 Poszerzenie oferty zajęć rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych oraz aktywizujących działania obywatelskie na rzecz gminy i sołectw	0	0	0	0	+	+/-	+	+/-	+	0	+/-
3	1.3 Poprawa warunków funkcjonowania oraz rozwój obiektów dydaktycznych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych	0	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+
2. Obszar strategiczny: Przedsiębiorczość												
4	2.1 Wspieranie powstawania nowych oraz kreowanie sprzyjających warunków dla rozwoju już istniejących podmiotów gospodarczych w oparciu o lokalne zasoby	+/-	+/-	+/-	0	+	+/-	+	0	+	+	+
5	2.2 Wsparcie tworzenia spółdzielni socjalnych oraz innych przedsiębiorstw społecznych	0	0	0	+	+	+	+	+	+	+/-	+
6	2.3 Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy przy zapewnieniu dobrych warunków życia dla mieszkańców oraz utrzymaniu walorów turystycznych gminy	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+	+	+/-	+
3. Obszar strategiczny: Infrastruktura techniczna												
7	3.1 Budowa chodników, ścieżek rowerowych, oświetlenia ulicznego	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
8	3.2 Poprawa stanu technicznego dróg	0	0	0	+/-	+	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
9	3.3 Realizacja inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
10	3.4 Rozbudowa infrastruktury teleinformacyjnej oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego	0	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026

Lp.	Opis działania/przedsięwzięcia	Obszary Natura 2000	Brodnicki Park	Rezerwat przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
11	3.5 Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł w produkcji energii w gminie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4. Obszar strategiczny: Turystyka												
12	4.1 Aktywna promocja oferty turystycznej gminy, stworzenie planu promocji	+/-	+/-	+/-	0	+	0	+	+	+/-	+/-	+/-
13	4.2 Rozwijanie i poprawa jakości infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form turystyki	+	+	+	0	+	0	+	+	+/-	+/-	+/-
14	4.3 Wsparcie mieszkańców i przedsiębiorców w stworzeniu atrakcyjnej oferty	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
15	4.4 Wykorzystanie i ochrona zabytkowych obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
16	4.5 Promocja lokalnych produktów kulinarnych	0	0	0	0	+	+/-	+	+	+	+	+
5. Obszar strategiczny: Rolnictwo i ochrona środowiska												
17	5.1 Rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczej	0	0	0	+	+	+/-	+/-	+	+/-	+/-	0
18	5.2 Rozwój gospodarstw ekologicznych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
19	5.3 Wspieranie działań prowadzących do poprawy wydajności i jakości produkcji rolnej	0	0	0	0	+	+	+	+	+	+	+
20	5.4 Rozwój i promocja grup producenckich wśród mieszkańców gminy oraz rolniczych spółdzielni produkcyjnych	0	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+
21	5.5 Zachowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Źródło: opracowanie własne

W Strategii zaplanowano szereg działań ukierunkowanych na podniesienie jakości życia mieszkańców, które mogą oddziaływać na środowisko przejściowo, krótkotrwale lub też wyłącznie w ograniczonym zakresie i w czasie prowadzenia prac.

W powyższej tabeli wskazano teoretycznie prawdopodobne oddziaływanie na obszary chronione (zarówno negatywne jak i pozytywne). Na terenie Gminy Biskupiec obszary te występują w dużej mierze poza obszarami zwartej zabudowy mieszkaniowej, jednakże przy obecnym ogólnym stopniu planowania tych zadań nie można wykluczyć, że mimo wszystko nie będą dotyczyć żadnego z budynków znajdujących się w okolicy obszaru chronionego lub też krótkotrwale nie będą oddziaływać na środowisko (np. poprzez emisję hałasu związanego z prowadzonymi robotami). W wyniku realizacji zadań może nastąpić zarówno negatywne, jak i pozytywne oddziaływanie na obszary chronione, jak i różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta.

Oddziaływanie negatywne w odniesieniu do zwierząt i ich bioróżnorodności może wystąpić w sytuacji, gdy prace remontowe, budowlane czy montażowe będą prowadzone w sposób niezgodny z obowiązującym prawem bądź przy użyciu niewłaściwego sprzętu. Szczególnie mowa tu o siedliskach i gniazdach ptaków (jerzyk, wróbel, jaskółka oknówka), które najczęściej zlokalizowane są na fasadach czy stropodachach budynków. Termomodernizacja budynku bez wcześniejszej kontroli i uwzględnienia potencjalnych gniazd ptaków, może przyczynić się do zniszczenia ich siedlisk. Jeśli oddziaływanie negatywne wystąpi będzie ono bezpośrednie i stałe. Każda decyzja o montażu instalacji OZE czy termomodernizacji, powinna być poprzedzona wnikliwą inwentaryzacją budynku pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. W przypadku stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków, należy dostosować termin prac do okresów lęgowych, osłonić miejsca lęgowe na czas prowadzenia robót oraz wprowadzić nadzór ornitologiczny na teren budowy.

Negatywne oddziaływanie na krajobraz wystąpi jedynie podczas trwania prac wynikających z wymiany starych pieców węglowych na nowe, bardziej efektywne ekologicznie, które wygenerują odpady powstałe w wyniku wymiany instalacji. Składowane odpady obniżą walory estetyczne krajobrazu, jednakże będzie to oddziaływanie chwilowe i odwracalne, zmierzające do długoterminowego, pozytywnego wpływu na środowisko. W przypadku prowadzenia prac związanych z montażem instalacji OZE czy termomodernizacją budynków może wystąpić negatywne oddziaływanie na powietrze i klimat – szczególnie jeśli prace uwzględniają również demontaż starych pokryć azbestowych, które przyczyniają się do emisji włókien azbestowych do powietrza. Negatywne oddziaływanie na krajobraz na etapie prowadzenia prac demontażowych azbestu będzie chwilowe i odwracalne, powodując obniżenie walorów krajobrazowych danego obszaru. Po zakończeniu prac zadania te będą jednak oddziaływać pozytywnie, zarówno na klimat jak i krajobraz.

Budynki, które zyskają nowe źródło ciepła, poddane zostaną termomodernizacji lub zostaną wyposażone w instalację OZE, będą bardziej efektywne energetycznie co pozwoli na uzyskanie mniejszej emisji zanieczyszczeń do środowiska jak również poprawie ulegną walory krajobrazowe obszarów, na których budynki poddane zostały modernizacji. Przeprowadzenie termomodernizacji, wykorzystanie OZE czy wymiana źródeł ciepła na niskoemisyjne wpłynie pozytywnie, w sposób znaczący na ludzi, wodę, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne oraz dobra materialne. Dzięki realizacji tych zadań nastąpi poprawa efektywności energetycznej oraz

zmniejszenie niskiej emisji i jej uciążliwości, co w efekcie pozwoli na zmniejszenie się obiegu zanieczyszczeń w powietrzu. Działania z zakresu wspierania odnawialnych źródeł energii mogą oddziaływać na różnorodność biologiczną zarówno pozytywnie jak i negatywnie. Działanie negatywne, w przeciwieństwie do oddziaływania pozytywnego będzie oddziaływaniem bezpośrednim i chwilowym, zaś to o charakterze pozytywnym będzie stałe, długotrwałe i pośrednie. Poczynania dotyczące uwzględnienia odnawialnych źródeł energii mogą oddziaływać na powierzchnię ziemi zarówno w sposób pozytywny jak i negatywny. Instalacja przeznaczona do podłączenia pompy ciepła wymaga przerwania ciągłości pokrywy glebowej, co w sposób bezpośredni i chwilowy wpłynie negatywnie na powierzchnię ziemi. Jednakże po zakończeniu prac związanych z montażem, działanie to przyniesie długotrwałe, pośrednie i pozytywne oddziaływanie na jakość gleby, dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do środowiska.

Oddziaływanie na środowisko może występować szczególnie podczas realizacji działań z drugiego obszaru strategicznego, obejmującego bezpośrednio poprawę infrastruktury technicznej, w tym zarówno w odniesieniu do budynków, jak i modernizacji i budowie dróg, oświetlenia ulicznego, chodników i ścieżek rowerowych oraz małej infrastruktury. Oddziaływanie na obszary Natura 2000, Brodnicki Park Krajobrazowy i rezerваты przyrody może być zarówno pozytywne jak i negatywne. Poprzez ogólną poprawę stanu środowiska, ograniczona zostanie presja antropogeniczna w postaci emisji zanieczyszczeń, która mogłaby spowodować naruszenie celów utworzenia obszarów chronionych. Jest to oddziaływanie pozytywne – długotrwałe i pośrednie. Uwzględnienie w kierunkach interwencji, rozbudowy i modernizacji większości dróg na terenie Gminy, skłania do założenia, iż część z tych działań może przebiegać w niedalekiej odległości od terenów chronionych. Należy więc założyć, że określone zadania mogą negatywnie wpływać zarówno na obszary Natura 2000, Brodnicki Park Krajobrazowy, rezerваты przyrody jak i na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta, ludzi, wody, klimat, powietrze, powierzchnię ziemi oraz krajobraz. Będzie to jednak oddziaływanie chwilowe i odwracalne, wynikające z konieczności przeprowadzenia prac budowlanych.

Działania związane z budową czy modernizacją dróg oraz z budową ciągu pieszo – rowerowego, mogą powodować zaburzenia w funkcjonowaniu zwierząt, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną. Przedsięwzięcia polegające na pracach budowlanych, mogą być szczególnie uciążliwe dla społeczeństwa, powodują bowiem znaczną emisję hałasu i zanieczyszczeń, która przyczynia się również do pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego. Dodatkowo należy uwzględnić fakt, iż tego typu działania prowadzą do przekształcenia powierzchni ziemi oraz zmiany estetyki krajobrazu. Remonty i modernizacje dróg przebiegające w pobliżu Brodnickiego Parku Krajobrazowego mogą prowadzić do powstania chwilowych i krótkotrwałych oddziaływań negatywnych spowodowanych emisją hałasu, pochodzącego z maszyn i sprzętu budowlanego. Aby zminimalizować skutki fragmentacji środowiska, należy zadbać o ochronę istniejących bądź tworzenie nowych korytarzy ekologicznych. Podczas realizacji inwestycji na terenie chronionym, konieczne jest ścisłe przestrzeganie przepisów regulujących działania na tych obszarach. Minimalizacja skutków działań powinna uwzględniać wybudowanie przejść dla zwierząt, szczególnie w miejscach gdzie główne korytarze migracyjne przecinają się z inwestycjami drogowymi.

Do najbardziej powszechnych sposobów odbudowania zachwianej równowagi ekologicznej, spowodowanej robotami budowlanymi lub ziemnymi należą:

- Zapobieganie konfliktom między wyznaczoną lokalizacją drogi, a korytarzem ekologicznym. Celem jest zapobieganie konfliktom poprzez ustalenie lokalizacji drogi w taki sposób, aby w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpływała na środowisko przyrodnicze. Biorąc pod uwagę takie czynniki, jak:
 - Skład gatunkowy na danym obszarze
 - Możliwa izolacja populacji
 - Uwzględnienie gatunków zagrożonych
 - Skala oddziaływania barierowej planowej inwestycji drogowej
 - Rzadkie i zagrożone siedliska
 - Obszary objęte ochroną prawną (Parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000)
- Ograniczenie śmiertelności zwierząt na drogach poprzez:
 - Znaki drogowe informujące o strefie przejść dla zwierząt na określonym odcinku drogi wraz z dodatkowo stosowanym ograniczeniem prędkości jazdy.
 - Znaki informujące o obecności w danym obszarze określonych gatunków zwierząt.
 - Znaki drogowe z czujnikami. Czujniki rozmieszczone są w strefie przydrożnej na odcinku drogi, gdzie występuje największe ryzyko kolizji. W momencie pojawienia się zwierzęcia, czujniki na podczerwień przesyłają sygnał do znaków drogowych wyposażonych w system oświetleniowy i świecąc ostrzegają kierowcę przed obecnym na drodze lub w jej pobliżu zwierzęciem.
 - Elektroniczne znaki drogowe (zasilane energią słoneczną elektroniczne tablice), są znacznie widoczniejsze niż tradycyjne znaki informujące o strefie przejść dla zwierząt.
 - Tablice informujące o liczbie kolizji ze zwierzętami, liczbie rannych, zabitych, mające działać na wyobraźnię kierowców i powodować wolniejszą oraz bezpieczniejszą jazdę.
 - Ogrodzenia ochronne wzdłuż autostrad i dróg ekspresowych są najskuteczniejszą metodą ograniczania wypadków ze zwierzętami. Siatka o wysokości 240 cm, ze zmniejszającą się średnicą oczek ku dołowi, wkopywana jest do 30 cm w ziemię.
 - Odstraszanie zwierząt za pomocą odbłasków jest sposobem na to, aby samochód zbliżający się do strefy migracyjnej (przede wszystkim nocą) był „widzialny” dla zwierzęcia, a światło z reflektorów odbijane w stronę lasu lub pola ma na celu odstraszenie zwierząt. Zwierzęta przyzwyczajają się do widzianego bodźca, więc zastosowanie czerwonych odbłasków jest nieco nierozważne, gdyż jeleniowate nie widzą barwy czerwonej, a to głównie te zwierzęta giną na drogach. Poza tym odbłaski spełniają swoją funkcję wyłącznie nocą, zaś największa liczba wypadków odnotowywana jest o świcie i o zmroku, dlatego też można wątpić w efektywność tej metody. Ponadto amerykańscy badacze dowiedli, że jeleniowate zachowują się neutralnie w stosunku do odbijanego światła: taka sama liczba osobników ruszyła w stronę pojazdów ile uciekło, niezależnie od koloru odbijanego światła
- Najskuteczniejszym sposobem kompensacji skutków fragmentacji środowiska jest budowa przejść dla zwierząt.

Oddziaływanie negatywne będzie trwało jedynie do momentu zakończenia prac budowlanych i ziemnych. Pozytywne oddziaływanie tych inwestycji będzie pośrednie, stałe i długoterminowe.

Modernizacja i rozbudowa dróg a także budowa ciągu pieszo – rowerowego przyczynią się do zmniejszenia emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza i wód powierzchniowych, powodowanych ruchem samochodowym. Oddziaływanie zadań polegających na modernizacji dróg oraz budowie ciągów pieszo-rowerowych będzie pośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne w odniesieniu do zdrowia społeczeństwa. Będzie to wynikiem ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i zmniejszenia hałasu, co pozytywnie wpłynie na wszystkie komponenty środowiska istniejące w Gminie. Dodatkowo nowe miejsce rekreacji, jakim może stać się ścieżka pieszo-rowerowa, przyczyni się do większej aktywności fizycznej ludności na świeżym powietrzu, stwarzając tym samym idealne warunki do dbania o zdrowie jak również do poprawy stanu powietrza, spowodowanej rzadszym korzystaniem z transportu samochodowego czy zbiorczego.

Modernizacja i rozbudowa dróg a także budowa ciągu pieszo – rowerowego może oddziaływać w sposób zarówno negatywny jak i pozytywny na wodę, powietrze, klimat, powierzchnię ziemi czy krajobraz. Podczas prac budowlanych możliwe jest generowanie dużych ilości pyłów, powstających w wyniku użytkowania sprzętu budowlanego i pojazdów transportujących materiały. Dotyczy to głównie substancji emitowanych z silników spalinowych, a także w wyniku prac spawalniczych (gazy, pyły) oraz malarskich (lotne związki organiczne). Jest to jednak działanie krótkotrwałe, które zgodnie z prawem nie podlega normowaniu.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania dróg, na jakość powietrza (przez generowane spaliny), podejmuje się działania takie jak:

- zakładanie pasów zieleni izolacyjnej,
- stosowanie sztucznych osłon,
- prowadzenie dróg na estakadach, wiaduktach, wysokich nasypach, co wpływa korzystnie na przewietrzenie terenów sąsiadujących z drogą.

Negatywne oddziaływanie będzie jednak chwilowe, krótkoterminowe i bezpośrednie, wynikające jedynie z prowadzenia prac budowlanych i ziemnych. Ukończone prace budowlane oraz rozbudowa i modernizacja sieci komunikacyjnej, w wymiarze długookresowym, przyczynią się do pozytywnego oddziaływania na płynność ruchu, przy jednoczesnym ograniczeniu ilości powstających spalin oraz pyłów. Brak podjęcia działań w kierunku rozbudowy i modernizacji dróg, mógłby w sposób negatywny oddziaływać na wody, powierzchnię ziemi oraz klimat, co wynikałoby z przedostawania się zanieczyszczeń z zaniedbanych dróg do środowiska. Zadania polegające na modernizacji i rozbudowie dróg oraz budowie ścieżki pieszo-rowerowej, nie będą w żaden sposób oddziaływać na zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne. Stworzenie struktury transportu zbiorowego oraz pieszo-rowerowego przyczynia się do promocji zdrowego stylu życia z jednoczesną dbałością o środowisko. Zapewnienie dobrze skomunikowanej infrastruktury prowadzi do zmniejszenia ruchu samochodowego, przyczyniając się tym do ograniczenia emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza, jak również do zmniejszenia wykorzystania paliw na cele napędu samochodów. Minimalizacja emisji zanieczyszczeń do atmosfery, wpłynie pozytywnie na ograniczenie degradacji pozostałych komponentów środowiska, jak również na zdrowie ludzi, wywołując korzystny wpływ tych działań na obszary Natura 2000, park narodowy, rezerваты przyrody czy różnorodność biologiczną. Dodatkowo system komunikacji, zarówno zbiorowy jak i rowerowy czy pieszy przyczyni się do zwiększenia dostępności gminnych obszarów atrakcyjnych przyrodniczo. Należy również podkreślić, iż zadania zmierzające do ograniczenia emisji zanieczyszczeń

do powietrza, wpłyną pozytywnie na wody powierzchniowe i podziemne, które nie zostaną zanieczyszczone płynąc swoim naturalnym obiegiem. Mniejsza ilość pyłów w powietrzu wywrze również pozytywny wpływ na ludzi i dobra materialne. Jest to oddziaływanie długoterminowe, pośrednie i wtórne.

Inne działania mające na celu poprawę jakości wód powierzchniowych, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska oraz usprawnienie systemu zaopatrzenia w wodę, takie jak inwestycje w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną będą charakteryzowały się pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim na jakość wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych. Pozytywnym oddziaływaniem będzie charakteryzował się również wpływ wymienionych zadań na bioróżnorodność – rośliny i zwierzęta, wynikający z lepszej jakości wody, ograniczenia ilości ścieków trafiających do środowiska czy zbytowego zużycia wody, co jest istotne ze względu na fakt, iż woda jest nie tylko niezbędna do życia, ale stanowi również naturalne środowisko życia wielu gatunków. Poprawa jakości wód wykorzystywanych w codziennym życiu, potwierdza pośrednie oraz długotrwałe, pozytywne oddziaływanie na ludzi i zasoby naturalne. Pozytywne i długotrwałe oddziaływanie konkretnych zadań na jakość wód w rekreacyjnych zbiornikach wodnych, to dodatkowa i równie cenna korzyść dla ludzi. Wymienione zadania będą również oddziaływały w sposób zarówno pozytywny jak i negatywny na powierzchnię ziemi oraz krajobraz. Oddziaływania pozytywne będą długotrwałe i stałe, przyczyniając się do ograniczenia emisji zrzutu ścieków do środowiska, co przełoży się bezpośrednio na poprawę jakości wód niwelując w ten sposób problem z pogarszaniem się stanu gleb i zmianą krajobrazową wynikającą z zakwaszania gleb czy eutrofizacji jezior. Oddziaływanie negatywne będzie chwilowe, odwracalne i krótkoterminowe, wynikające z prowadzonych prac budowlanych, remontowych czy modernizacyjnych. Na etapie prowadzenia prac, może dojść do negatywnych oddziaływań na ludzi, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz i różnorodność biologiczną. Hałas generowany przez ciężki sprzęt budowlany to negatywny aspekt w odniesieniu do ludzi oraz różnorodności biologicznej. Będzie to jednak działanie chwilowe, które ustanie na etapie zakończenia prac budowlanych. Wykopy prowadzone podczas prac budowlanych wpłyną negatywnie na powierzchnię ziemi, powodując naruszenie jest warstw, a pyły emitowane podczas prac zanieczyszczą środowisko. Działanie negatywne będzie mimo wszystko pośrednie i chwilowe, związane wyłącznie z prowadzonymi modernizacjami.

Powyżej wymienione działania nie będą oddziaływać ani pozytywnie ani negatywnie na obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody, ponieważ zadania te będą prowadzone poza tymi obszarami. Nie przewiduje się również wystąpienia oddziaływań na zabytki i dobra materialne czy krajobraz.

Działania związane z rozwojem rolnictwa ekologicznego oraz ochroną środowiska będą oddziaływały w sposób pozytywny na Obszary Natura 2000, Brodnicki Park Krajobrazowy, rezerваты przyrody, różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta, ludzi, wodę, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi oraz zasoby naturalne. Działania pozytywne będą długotrwałe i bezpośrednie w odniesieniu do powierzchni ziemi, krajobrazu oraz zasobów naturalnych. W sposób pozytywny, pośredni i długotrwały będą oddziaływały zadania, które minimalizują negatywny wpływ zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego na środowisko, prowadząc do utrzymania czystości wód i powietrza oraz zachowania bioróżnorodności zarówno na terenach chronionych jak i przeciętnie normalnych. Działania zmierzające do zapewnienia

właściwego użytkowania gleb oraz ich ochrony nie będą w żaden sposób oddziaływały na zabytki i dobra materialne.

Zadania zawierające się w obszarach ukierunkowanych przede wszystkim działania tzw. miękkie, tj. Społeczeństwo, Przedsiębiorczość oraz Turystyka przełożą się w konsekwencji na podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców na temat prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi, racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi, troski o środowisko naturalne jako źródło zdrowia i dziedzictwo kulturowe lokalnej społeczności będą oddziaływały w sposób pozytywny na wszystkie ważne komponenty środowiska. Przyczynią się do zwiększenia wiedzy na temat właściwego segregowania, unieszkodliwiania czy przechowywania odpadów, których nadmiar czy niewłaściwe składowanie może przyczynić się do zanieczyszczenia nie tylko powierzchni ziemi, ale również gleby, wody czy powietrza atmosferycznego. Odpowiednie postępowanie z odpadami, powinno być szczególnie istotne z uwagi na fakt, iż stan sanitarny całego środowiska może ulec nieodwracalnym, niekorzystnym zmianom, jeśli zaniedbana zostanie gospodarka odpadami. Działania te będą oddziaływały w sposób pozytywny, stały oraz długotrwały i pośredni na komponenty środowiska.

Poza pozytywnym, pośrednim i długotrwałym wpływem na środowisko, rozpatrywanym jako całość, należy również zauważyć, iż wymienione zadania pozwolą na dotrzymanie wymogów prawnych w zakresie gospodarowania odpadami, zarówno w ramach gminnych, powiatowych jak i krajowych regulacji i przepisów. Nie przewiduje się wystąpienia żadnych oddziaływań, zadań z obszaru gospodarki odpadami na zasoby naturalne oraz zabytki o dobra materialne.

Oddziaływanie na jednolite części wód

Analizie poddano oddziaływanie zadań uwzględnionych w Strategii na jednolite części wód. W ramach Strategii nie przewiduje się realizacji działań, które w sposób negatywny, stały lub krótkoterminowy będą oddziaływały na środowisko wodne. W Strategii zostały natomiast określone działania, których oddziaływanie jest pozytywne, ale może również być negatywne. Zalicza się do nich przede wszystkim prace związane z rozbudową i modernizacją dróg, w tym także leśnych. W zależności od charakteru prac mogą wpłynąć negatywnie w sposób krótkotrwały na faunę i florę wodną oraz warunki hydromorfologiczne. Pozytywnie wpłyną przede wszystkim na stan i jakość wód, a co z tym związane na jakość życia mieszkańców. Budowa i modernizacja dróg, wykonywana w sposób niezgodny z przepisami może spowodować znaczące negatywne oddziaływanie długoterminowe na JCW (fauna, flora, warunki hydromorfologiczne). Działania kompensacyjne będą indywidualnie ustalane przy danych inwestycjach.

W wyniku realizacji Strategii planuje się podjęcie działań, które mogą w sposób chwilowy, krótkoterminowy i odwracalny negatywnie oddziaływać na środowisko wodne. Oddziaływanie to wystąpi wyłącznie na etapie budowy lub prowadzonych działań inwestycyjnych, dlatego nie nastąpi pogorszenie stanu jednolitych części wód, ani nie będzie groziło nieosiągnięciem celów środowiskowych. Ostatecznie te zadania będą oddziaływać w sposób długoterminowy, stały i pozytywny. Do zadań mających bezpośredni wpływ na jednolite części wód należą: budowa urządzeń sieciowych takich jak wodociąg i kanalizacja, modernizacja dróg, te działania w dłuższej perspektywie przyczynią się do poprawy jakości środowiska, poprzez ograniczenie zrzutu nieczystości płynnych do środowiska.

5.1.1 Oddziaływanie na obszary Natura 2000

W odniesieniu do celów i przedmiotów ochrony obszarów naturalnych oraz integralności tych obszarów, analiza oddziaływania wykazała jednoznacznie pozytywny wpływ (w sporadycznych przypadkach neutralny). Spodziewanym efektem realizacji zapisów ujętych w Strategii będzie utrzymanie a wręcz poprawa stanu obecnego. Żadne z działań zaplanowanych do podjęcia nie wpłynie w sposób negatywny na stan środowiska naturalnego w tym szczególnie na obszary Natura 2000. Założenia nie są też sprzeczne lub zagrażające siedliskom przyrodniczym ani walorom krajobrazowym obszarów.

Na terenie Gminy Biskupiec występują następujące obszary mające znaczenie dla Wspólnoty:

- Obszar Natura 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Jezioro Karaś,
- Obszar Natura 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Brodnicka,
- Obszar Natura 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Kakaju.

Podsumowując oddziaływanie na obszary Natura 2000 można stwierdzić, iż zadania zaplanowane w Strategii będą wpływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie, albo nie będą wpływać wcale na obszary Natura 2000. Z tym, że oddziaływanie negatywne będzie oddziaływaniem chwilowym, tylko na etapie realizacji danego zadania. Oddziaływanie negatywne ponadto może dotyczyć realizacji wyłącznie niektórych zadań: montażu odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych, czy termomodernizacji, albo budowy ścieżek rowerowych lub ciągów pieszych (o ile zostaną zaplanowane w tym obszarze). Ryzyko wystąpienia oddziaływania negatywnego jest jednak marginalne, ponieważ obszary Natura 2000 na terenie Gminy Biskupiec są głównie na terenach rekreacyjnych, gdzie zlokalizowane są pojedyncze budynki mieszkalne. Prawdopodobieństwo, że działania związane z montażem OZE czy termomodernizacją budynków będą akurat realizowane na ich terenie jest niewielkie. Oddziaływania negatywne na obszary Natura 2000 będą występować wyłącznie na etapie budowy, będą one krótkotrwałe, chwilowe, ograniczone wyłącznie do fazy wykonywania prac budowlanych. Realizacja zadań Strategii docelowo przyczynią się do poprawy stanu tych komponentów, dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza, zwiększenia efektywności energetycznej.

Zadania te nie spowodują zaburzenia trwałości i integralności obszarów Natura 2000. Aby zapobiec negatywnemu oddziaływaniu na cele i przedmiot ochrony Natura 2000, ich integralność i spójność, podczas realizacji zadań należy stosować działania minimalizujące:

- a) Zapobieganie konfliktom między wyznaczoną lokalizacją drogi, a korzyściami ekologicznymi. Celem jest zapobieganie konfliktom poprzez ustalenie lokalizacji inwestycji w taki sposób, aby w jak najmniejszym stopniu negatywnie wpływała na środowisko przyrodnicze.

Biorąc pod uwagę takie czynniki, jak skład gatunkowy na danym obszarze, możliwa izolacja populacji, uwzględnienie gatunków zagrożonych, skala oddziaływania barierowej planowej inwestycji drogowej, rzadkie i zagrożone siedliska, obszary objęte ochroną prawną (Parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000) rekomendowane jest także:

- b) Przenoszenie siedlisk roślin i zwierząt,
- c) Prowadzenie prac poza sezonem lęgowym zwierząt.

5.1.2 Oddziaływanie na Brodnicki Park Krajobrazowy

Wśród wyznaczonych zadań większość z nich będzie oddziaływać w sposób pozytywny lub nie oddziaływać w ogóle na Brodnicki Park Krajobrazowy.

Głównie działania polegające na termomodernizacjach, wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, modernizacji i budowie dróg na terenie gminy, mogą powodować zarówno pozytywne jak i negatywne oddziaływania na Brodnicki Park Krajobrazowy. Działania polegające na modernizacji i budowie dróg na terenie gminy jak również rozwój transportu alternatywnego (budowa ciągów pieszo-rowerowych, ścieżek rowerowych, chodników), przyczynią się do powstania oddziaływania długotrwałego i pośredniego – w wyniku ogólnej poprawy stanu środowiska ograniczona zostanie presja antropogeniczna w postaci emisji zanieczyszczeń, co mogłoby powodować naruszenie celu utworzenia takiego obszaru.

Zadania takie jak wymiana kotłów (pieców) w gospodarstwach indywidualnych czy termomodernizacje budynków mieszkalnych, mogą zarówno negatywnie, jak i pozytywnie oddziaływać na Brodnicki Park Krajobrazowy. Na terenie Gminy Biskupiec teren ten występuje w dużej mierze poza obszarami zwartej zabudowy mieszkaniowej, jednak nie można wykluczyć, przy obecnym ogólnym stopniu planowania tych zadań, że mimo wszystko nie będą dotyczyć żadnego z budynków znajdujących się w okolicy obszaru chronionego. W wyniku realizacji zadań może nastąpić zarówno negatywne, jak i pozytywne oddziaływanie na obszary chronione, w tym Brodnicki Park Krajobrazowy, jak i różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta. Oddziaływanie to może wystąpić w przypadku niewłaściwego przeprowadzania prac (niezgodnie z obowiązującym prawem) możliwe jest wystąpienie negatywnych oddziaływań na zwierzęta i ich bioróżnorodność. Dotyczy to głównie jeryzków, wróbli i nietoperzy, które znajdują schronienie i zakładają gniazda na fasadach budynków. Przeprowadzanie termomodernizacji bez uwzględnienia ewentualnej obecności tych zwierząt spowoduje ograniczenie ich siedlisk i miejsc zakładania gniazd. Jeśli oddziaływanie negatywne wystąpi będzie ono bezpośrednie i stałe. Dlatego przed podjęciem prac termomodernizacyjnych, czy prac związanych z montażem odnawialnych źródeł energii zaleca się przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. W przypadku stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych i rozrodczych. W przypadku działań termomodernizacyjnych i działań związanych z montażem OZE, na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne oddziaływanie na powietrze i klimat – zwłaszcza w przypadku prowadzenia demontażu pokryć dachowych wykonanych z azbestu, kiedy to do powietrza będzie zachodzić emisja włókien azbestowych. Prace te mogą mieć również negatywny wpływ na krajobraz, ponieważ etap demontażu pokryć dachowych, będzie wpływał na chwilowe i odwracalne obniżenie walorów krajobrazowych danego terenu. Po zaprzestaniu prac remontowych zadania te będą jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na Brodnicki Park Krajobrazowy oraz różnorodność biologiczną.

5.1.3 Oddziaływanie na rezerваты przyrody

Na terenie Gminy znajdują się następujące rezerваты przyrody:

- Rezerwat przyrody „Jezioro Karaś”,
- Rezerwat przyrody „Uroczysko Piotrowice”,
- Rezerwat przyrody „Łabędź”,
- Rezerwat „Kociołek”.

Ustawa o ochronie przyrody reguluje szczegółowo działania, które są zabronione na terenie rezerwatów przyrody, należy do nich m.in.: budowa lub przebudowa obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody, zmiana stosunków wodnych, regulacja rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody, ruch pieszy, rowerowy, narciarski i jazda konna wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu. Zadania inwestycyjne z zakresu ochrony powietrza, jak modernizacja i budowa dróg, budowa ścieżek rowerowych oraz inne zadania, również te inwestycyjne z zakresu poprawy stanu środowiska wodnego, nie będą ani w sposób negatywny ani pozytywny oddziaływać na rezerваты przyrody. Zadania te będą realizowane poza rezerwatami przyrody.

Realizacja większości zadań wymienionych w Strategii nie powoduje negatywnego oddziaływania na różnorodność biologiczną roślin i zwierząt ani na cele ochrony rezerwatów przyrody. Działania polegające na budowie dróg mogą przyczynić się do występowania chwilowych i odwracalnych oddziaływań negatywnych, które będą wynikały z prac prowadzonych podczas budowy. Oddziaływania te mogą obejmować nadmierną emisję hałasu oraz zanieczyszczeń pyłowych generowanych przez maszyny oraz sprzęt budowlany. Pozytywny efekt jaki zostanie uzyskany, będzie w sposób długoterminowy i stały wpływał na bezpieczeństwo mieszkańców. W przypadku działań związanych z termomodernizacją budynków, instalacją OZE, wymianą pokryć dachowych w związku z demontażem azbestu, modernizacją i rozbudową dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich występujące znaczące oddziaływanie na różnorodność biologiczną jest opisane szczegółowo powyżej. Wszelkie oddziaływania negatywne opisane we wcześniejszej części analizy na różnorodność biologiczną ograniczać się będą wyłącznie do etapu prowadzenia prac budowlano – modernizacyjnych.

Poprawa warunków sanitarnych powietrza może zostać osiągnięta poprzez działania zmierzające do zwiększenia efektywności energetycznej budynków (termomodernizacje), oraz montażu OZE, jak również wymianie pokryć dachowych związanych z demontażem wyrobów azbestowych.

5.2 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Rozważenie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć jest obowiązkiem wynikającym z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście trans-granicznym, sporządzonej w Espoo w dniu 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 nr 96, poz. 1110). Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaplanowane przedsięwzięcie będą oddziaływać lokalnie, jedynie niektóre z nich mogą sporadycznie wykraczać poza obszar gminy. Negatywne skutki, przede wszystkim w zakresie powietrza atmosferycznego mogą być odczuwalne w sąsiednich powiatach. Oddziaływania poza granicami kraju nie przewiduje się.

6 Rozwiązania

6.1 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W poprzednim rozdziale zostały wskazane działania, które mogą wywoływać negatywne skutki dla środowiska. Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją *Strategii* jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów.

Należy również pamiętać o:

- ścisłym nadzorze merytorycznym nad prawidłową realizacją *Strategii* oraz systematycznym monitoringu stanu środowiska, o analizie wyników i podejmowaniu adekwatnych działań do otrzymanych wyników,
- egzekwowaniu i przestrzeganiu zapisów wynikających z wydanych decyzji administracyjnych, regulaminów i przepisów prawnych,
- ścisłej współpracy z innymi instytucjami dysponującymi danymi na temat stanu środowiska (m.in. WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny),
- prowadzeniu szkoleń dla pracowników administracji samorządowej,
- edukacji ekologicznej społeczeństwa,
- wzmocnieniu funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach *Strategii*, podczas realizacji których może pojawić się chwilowe, krótkotrwałe negatywne oddziaływania na środowisko należą przede wszystkim inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej (drogi, wodociągi, kanalizacja), inwestycje z zakresu OZE, jak również budowy dróg. Inwestycje te powodować będą negatywne oddziaływanie na środowisko tylko na etapie budowy, następnie przyczynią się do poprawy stanu środowiska na analizowanym terenie i będą na nie oddziaływać pozytywnie. Inwestycje te w zdecydowanej większości, z uwagi na swój charakter podlegać będą procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. W ramach procedury uwzględniane będą również analizy dotyczące minimalizacji bądź kompensacji możliwych oddziaływań. W efekcie ocenie zostanie poddany poziom znaczości poszczególnych oddziaływań. W procedurze oceny oddziaływania na środowisko powinni być zaangażowani projektanci, administracja samorządowa, służby ochrony przyrody, środowisko naukowe i organizacje społeczne.

Potencjalne negatywne oddziaływania, które mogą wystąpić przy realizacji zaplanowanych zadań inwestycyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez:

- odpowiednio dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji (a w przypadku inwestycji liniowych ich przebiegu) uwzględniający lokalne uwarunkowania, walory przyrodnicze i występowanie zabytków,
- odpowiednio staranne przygotowanie projektu, przy uwzględnieniu potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji,

- odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w szczególności w sąsiedztwie obszarów szczególnie wrażliwych na negatywne oddziaływanie, obiektów zabytkowych oraz siedzib ludzkich,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów, rozwiązań konstrukcyjnych i organizacji pracy ograniczających wpływ na środowisko w fazie budowy, oraz eksploatacji,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych,
- maskowanie (wkomponowywanie w otoczenie) elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

6.2 Rozwiązania alternatywne

Strategia przewiduje realizację zadań, które w większości przyczynią się do poprawienia stanu środowiska na terenie Gminy Biskupiec, a tym samym pozytywnie wpłyną na zdrowie ludzi i poprawią standard życia mieszkańców. Zaproponowane w *Strategii* cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, a w szczególności ze *Strategią Rozwoju Kraju* oraz z dokumentami przyjętymi na szczeblu regionalnym i lokalnym. W związku z powyższym przedstawianie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji *Strategii* (wspomniane wcześniej) mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi.

Trudności jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w *Strategii* to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu odpowiednich środków na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych oraz trudności w pozyskaniu terenów pod poszczególne inwestycje.

Główną trudnością napotkaną przy sporządzaniu niniejszej *Prognozy* był stopień ogólności zapisów analizowanego *Strategii*. Nie znając zakresu i lokalizacji koniecznych do wykonania w ramach konkretnych działań inwestycji, nie można dokonać konkretnej i szczegółowej oceny oddziaływania. W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań mają charakter bardzo ogólny i opierają się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań. Dlatego też należy zakładać, że wszelkie sformułowane wnioski odnośnie możliwości wystąpienia możliwego negatywnego oddziaływania, powinny być zweryfikowane na etapie wykonywania szczegółowych analiz np. na etapie przygotowywania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji środowiskowych.

7 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

W *Prognozie* analizowano oddziaływanie zaplanowanych do realizacji zadań w ramach „*Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec na lata 2021-2026*” na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, wraz z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami. *Prognozę* sporządzono zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020r., poz. 283).

Przygotowana Prognoza składa się z 7 rozdziałów zgodnych z wymaganiami ustawy.

Rozdział 1 – Wprowadzenie

Rozdział ten przedstawia strukturę i metodykę pracy nad Strategią oraz przedstawiono powiązania z innymi dokumentami. Przy opracowywaniu analizowanej Strategii uwzględniano również opracowania dotyczące Gminy Biskupiec. Cele przedstawione w *Strategii* są spójne, a nawet często są kontynuacją zapisów dokumentów strategicznych szczebla lokalnego i nadrzędnego. Rozdział ten opisuje również cele zawarte w dokumentach wyższego szczebla. Wyznaczone w *Strategii* cele są zgodne z działaniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu. Cele realizujące działania ukierunkowane na ochronę środowiska obejmują szereg działań, zarówno miękkich (jak np. podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców) jak i inwestycyjnych: rozbudowa instalacji technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, dróg, ścieżek rowerowych i chodników czy zwiększenie prawidłowego gospodarowania odpadami.

Rozdział 2. Główne cele oraz zawartość ocenianego dokumentu

Biorąc pod uwagę podstawowe, strategiczne dokumenty Gminy Biskupiec, województwa warmińsko-mazurskiego oraz Strategię rozwoju kraju i potrzebę poprawy jakości życia mieszkańców, po dokonaniu szeregu badań i analiz w ramach diagnozy sformułowano wizję gminy Biskupiec oraz przypisano do niej obszary strategiczne.

Zaplanowano, że rozwój Gminy będzie realizowany poprzez działania w ramach pięciu obszarów strategicznych. W ramach wyznaczonych obszarów strategicznych zostały sformułowane cele strategiczne, scharakteryzowano rodzaj i zakres podejmowanej aktywności. Do każdego z celów przypisano wskaźniki realizacji, które precyzyjniej określają zakres zadań, które zostaną zrealizowane dla osiągnięcia przyjętych celów.

1. Obszar strategiczny: Społeczeństwo

Cel strategiczny 1.1 Budowa małej infrastruktury dla rekreacji: placów zabaw, skateparku / pumptracku, doposażenie świetlic i remiz

Cel strategiczny 1.2 Poszerzenie oferty zajęć rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych oraz aktywizujących działania obywatelskie na rzecz gminy i sołectw

Cel strategiczny 1.3 Poprawa warunków funkcjonowania oraz rozwój obiektów dydaktycznych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych

2. Obszar strategiczny: Przedsiębiorczość

Cel strategiczny 2.1 Wspieranie powstawania nowych oraz kreowanie sprzyjających warunków dla rozwoju już istniejących podmiotów gospodarczych w oparciu o lokalne zasoby

Cel strategiczny 2.2 Wsparcie tworzenia spółdzielni socjalnych oraz innych przedsiębiorstw społecznych

Cel strategiczny 2.3 Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy przy zapewnieniu dobrych warunków życia dla mieszkańców oraz utrzymania walorów turystycznych gminy

3. Obszar strategiczny: Infrastruktura techniczna

Cel strategiczny 3.1 Budowa chodników, ścieżek rowerowych, oświetlenia ulicznego

Cel strategiczny 3.2 Poprawa stanu technicznego dróg

Cel strategiczny 3.3 Realizacja inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej

Cel strategiczny 3.4 Rozbudowa infrastruktury teleinformacyjnej oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego

Cel strategiczny 3.5 Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł w produkcji energii w gminie

4. Obszar strategiczny: Turystyka

Cel strategiczny 4.1 Aktywna promocja oferty turystycznej gminy, stworzenie planu promocji

Cel strategiczny 4.2 Rozwijanie i poprawa jakości infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form turystyki

Cel strategiczny 4.3 Wsparcie mieszkańców i przedsiębiorców w stworzeniu atrakcyjnej oferty

Cel strategiczny 4.4 Wykorzystanie i ochrona zabytkowych obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem

4.5 Promocja lokalnych produktów kulinarnych

5. Obszar strategiczny: Rolnictwo i ochrona środowiska

Cel strategiczny 5.1 Rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczej

Cel strategiczny 5.2 Rozwój gospodarstw ekologicznych

Cel strategiczny 5.3 Wspieranie działań prowadzących do poprawy wydajności i jakości produkcji rolnej

Cel strategiczny 5.4 Rozwój i promocja grup producenckich wśród mieszkańców gminy oraz rolniczych spółdzielni produkcyjnych

Cel strategiczny 5.5 Zachowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody

Rozdział 3 – Istniejący stan środowiska

Gmina Biskupiec jest gminą wiejską, położoną w południowo – zachodniej części województwa warmińsko - mazurskiego, w powiecie nowomiejskim, na Pojezierzu Brodnickim. Jest największą gminą powiatu nowomiejskiego, a Urząd Gminy znajduje się w miejscowości Biskupiec. Gmina Biskupiec graniczy z czterema gminami województwa warmińsko-mazurskiego: Kisielicami, Iławą, Nowym Miastem Lubawskim oraz Kurzętnikiem, a także czterema gminami województwa kujawsko-pomorskiego: Łasinem, Świeciem nad Osą, Jabłonowem i Zbicznem. Obszar gminy zajmuje powierzchnię 24 059 ha, gęstość zaludnienia wynosi natomiast 39 osoby/km².

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 XII 2019 roku teren gminy Biskupiec zamieszkiwało 9 308 osób, w tym 4 740 mężczyzn i 4 568 kobiet. Liczba ludności

gminy w ostatnich latach wykazuje tendencję spadkową. Ze względu na rolniczy charakter gminy Biskupiec, na jej terenie nie są zlokalizowane duże zakłady przemysłowe. Większość mieszkańców analizowanego obszaru utrzymuje się z działalności rolniczej oraz usługowej. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w gminie Biskupiec funkcjonowało 645 podmiotów gospodarczych (stan na 2019 r.). Od roku 2015 liczba ta wzrosła o 45 podmiotów.

Gmina Biskupiec należy do strefy warmińsko-mazurskiej oceny jakości powietrza. Na terenie gminy brak jest punktów monitoringu jakości powietrza. Brakuje więc danych o stanie jakości powietrza w samej gminie. Dlatego ocenę jakości powietrza wykonano w oparciu o dane dla całej strefy, do której należy gmina. W rocznych ocenach jakości powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej w latach 2016 – 2018, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla celów ochrony zdrowia, nie stwierdzono przekroczeń dla: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i pyłu PM_{2,5}. W latach 2016, 2017 i 2019 nie stwierdzono również przekroczeń dla ozonu wg poziomu docelowego. W rocznej ocenie jakości powietrza dla strefy warmińsko - mazurskiej w roku 2018 stwierdzono przekroczenia dla pyłu zawieszonego PM₁₀. W związku ze słabo rozwiniętym przemysłem hałas pochodzący z zakładów produkcyjnych w gminie jest znikomy. Źródłami hałasu w gminie są przede wszystkim środki transportu i komunikacji drogowej oraz maszyny i urządzenia rolnicze.

Na terenie gminy zlokalizowane są: napowietrzna linia elektroenergetyczna 110kV, 175 napowietrznych i wnetrzowych stacji transformatorowych 4kV, napowietrzne i kablowe linie elektroenergetyczne 15kV, napowietrzne i kablowe linie SN 15kV. Na terenie gminy w miejscowościach Biskupiec, Bielice, Krotoszyny, Sumin, Łąkorz znajdują się również stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej różnych operatorów. Na terenie gminy Biskupiec nie były prowadzone pomiary natężenia PEM. Najbliższym punktem w jakim prowadzono pomiary w roku 2017 jest Iława. Pomiary w Iławie miały miejsce w 3 punktach. Natężenie składowej elektrycznej pola wynosiło odpowiednio: 0,17 V/m, 0,29 V/m oraz 0,82 V/m. W Iławie nie odnotowano więc przekroczenia poziomu dopuszczalnego PEM wynoszącego 7 [V/m]. Szacuje się więc, że skoro na obszarze miejskim w bardzo bliskiej odległości od granic gminy Biskupiec nie stwierdzono przekroczeń, również na jej terenie przekroczenia te nie będą występować.

Gmina Biskupiec w całości położona jest w obrębie dorzecza Wisły, region wodny Dolnej Wisły. Głównym ciekim przepływającym przez gminę jest Osa. Łączna długość Osy to 103 km, z czego 22 km na terenie gminy Biskupiec. Mniejsze cieki na terenie gminy Biskupiec, to głównie dopływy rzeki Osy. Gmina położona jest w obrębie występowania siedmiu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych oraz pięciu jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych. Spośród jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych znajdujących się na terenie gminy Biskupiec, monitoringiem jakości wód powierzchniowych płynących została objęta jedna z nich: Kakaj. Spośród pięciu jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych, monitoringiem jakości wód powierzchniowych została objęta jedna z nich – Jezioro Karaś.

Gmina Biskupiec położona jest w granicach zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 210 - Iława. Jest to zbiornik czwartorzędowy, o powierzchni 1 159 km². Teren gminy położony jest w zasięgu występowania jednej jednolitej części wód podziemnych nr 39. Jednolita część wód podziemnych nr 39 jest złożoną strukturą, w skład której wchodzi osiem poziomów należących do trzech pięter wodonośnych.

Całkowita długość sieci kanalizacyjnej w gminie Biskupiec na koniec 2019 roku wynosiła obecnie 43,2 km. W porównaniu z rokiem 2015 jej długość wzrosła o 7,5 km. Z danych GUS wynika, iż sieć kanalizacyjna obsługuje jedynie 61,8% mieszkańców gminy. Długość eksploatowanej sieci wodociągowej na terenie gminy Biskupiec wynosiła obecnie 284,3 km. Na terenie Biskupca według danych GUS na koniec 2018 roku 96,8 % ludności korzystało z instalacji wodociągowych grupowych. Małe miejscowości gminy posiadają własne, małe ujęcia ze stacjami uzdatniania i lokalne przyłącza wodociągowe. Marszałek województwa Warmińsko Mazurskiego wydał koncesje na wydobycie z następujących złóż na terenie gminy Biskupiec:

- Osetno pole S eksploatowane przez F.P.H.U. 'KRUSZ-NAT',
- Tymawa Wielka II eksploatowane przez "SOLGRUD" Sp. z o. o.,
- Tymawa Wielka IV eksploatowane przez GRUDZIĘŃ KRUSZYWA - WITOLD GRUDZIĘŃ.

Na terenie gminy Biskupiec obowiązuje Plan gospodarki odpadami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016- 2022. Zgodnie z WPGO 2022 gmina Biskupiec przynależy do regionu zachodniego. Ludność regionu zachodniego w 2014 r. wynosiła 368 252 osób, zaś masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych w roku 2014 r. w regionie wyniosła 92 765,45 Mg/rok, w tym 70 271,10 Mg/rok odpadów zmieszanych. Zdolność przerobowa regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w regionie zachodnim to 320 000 Mg/rok (w tym 236 850 Mg/rok dla zmieszanych odpadów komunalnych).

W gminie Biskupiec znajdują się następujące obszary chronione:

- Skarliński Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Kakaju PLH280036,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Brodnicka PLH040036,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Jezioro Karaś PLH280003,
- Rezerwat przyrody „Jezioro Karaś”,
- Rezerwat przyrody „Uroczysko Piotrowice”,
- Rezerwat przyrody „Łabędź”,
- Rezerwat „Kociołek”,
- Brodnicki Park Krajobrazowy,
- Użytki ekologiczne: „Bagna, łąki i oczka śródleśne Nadleśnictwa Jamy”, „Iwanki-Zgniłki”, „Śródleśne bagna na terenie Nadleśnictwa Brodnica”,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy: „Las Słupnicki”,
- Zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Oz Tymawski”.

Rozdział 4 – Cele i problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Strategii

W rozdziale przedstawiono problemy ochrony środowiska wynikające z przedstawionego aktualnego stanu środowiska Gminy Biskupiec. Na podstawie analizy aktualnego stanu środowiska zostały zidentyfikowane najistotniejsze problemy ochrony środowiska, główne przyczyny występowania problemu oraz określono priorytety. Główne problemy to:

- Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego,
- Hałas,
- Promieniowanie elektromagnetyczne,

- Zanieczyszczenia wód,
- Ochrona przyrody (w tym degradacja szaty roślinnej, lesistość gminy i degradacja gleb),
- Gospodarka odpadami komunalnymi,
- Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego,
- Edukacja ekologiczna społeczeństwa,
- Działania systemowe w ochronie środowiska.

Rozdział 5 Oddziaływania na środowisko

W rozdziale tym przedstawiono Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne. Zaprezentowano obszary priorytetowe, które zostały wybrane po przeanalizowaniu aktualnego stanu środowiska na terenie Gminy Biskupiec.

Przeanalizowano możliwy wpływ zaplanowanych zadań na poszczególne komponenty: Obszary Natura 2000, Brodnicki Park Krajobrazowy, Rezerваты przyrody, Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta, Ludzie, Woda, Powietrze i klimat, Powierzchnia ziemi, Krajobraz, Zasoby naturalne, Zabytki i dobra materialne.

Oddziaływania, które zidentyfikowano, mogą być pozytywne lub negatywne, krótko- średnio- lub długoterminowe, pośrednie lub bezpośrednie oraz stałe i chwilowe. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Analiza wpływu realizacji zaplanowanych zadań w ramach *Strategii* pozwoliła wskazać na działania o potencjalnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko. Pozytywne oddziaływania na środowisko zaplanowanych działań zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. Stwierdzenie negatywnych oddziaływań można wyeliminować poprzez stosowanie odpowiednich działań minimalizujących oraz zastosowanie procedur wynikających z obowiązujących przepisów.

W rozdziale 5 przedstawiono Ocenę ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska i na człowieka zadań przewidzianych do realizacji w ramach *Strategii* w postaci tabeli wraz z opisem możliwych do wystąpienia oddziaływań.

Rozdział 6 Rozwiązania

W rozdziale tym przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. Zaprezentowano sposoby minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją zadań zawartych w *Strategii* należących do nich:

- ścisły nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją *Strategii* oraz systematycznym monitoringiem stanu środowiska, o analizie wyników i podejmowaniu adekwatnych działań do otrzymanych wyników,

- egzekwowanie i przestrzeganie zapisów wynikających z wydanych decyzji administracyjnych, regulaminów i przepisów prawnych,
- ścisła współpracy z innymi instytucjami dysponującymi danymi na temat stanu środowiska (m.in. WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny),
- prowadzenie szkoleń dla pracowników administracji samorządowej,
- edukacja ekologicznej społeczności,
- wzmocnienie funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska.
- odpowiednio dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji (a w przypadku inwestycji liniowych ich przebiegu) uwzględniający lokalne uwarunkowania, walory przyrodnicze i występowanie zabytków,
- odpowiednio staranne przygotowanie projektu, przy uwzględnieniu potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji,
- odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w szczególności w sąsiedztwie obszarów szczególnie wrażliwych na negatywne oddziaływanie, obiektów zabytkowych oraz siedzib ludzkich,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów, rozwiązań konstrukcyjnych i organizacji pracy ograniczających wpływ na środowisko w fazie budowy, oraz eksploatacji,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych, maskowanie (wkomponowywanie w otoczenie) elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

W rozdziale tym przedstawiono także możliwości alternatywne dla zadań z wynikających z realizacji Strategii, a także wskazano trudności jakie napotkano przy sporządzaniu Prognozy. Zaproponowane w *Strategii* cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, a w szczególności ze Strategią Rozwoju Kraju oraz z dokumentami przyjętymi na szczeblu regionalnym i lokalnym. W związku z powyższym przedstawianie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważyć: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmienia. Konsekwencje związane z brakiem realizacji Strategii mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi.

Trudności jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w *Strategii* to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu odpowiednich środków na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych oraz trudności w pozyskaniu terenów pod poszczególne inwestycje. Z kolei główną trudnością napotkaną przy sporządzaniu niniejszej *Prognozy* był stopień ogólności zapisów analizowanej *Strategii*. Nie znając zakresu i lokalizacji koniecznych do wykonania w ramach konkretnych działań inwestycji, nie można dokonać konkretnej i szczegółowej oceny oddziaływania.

Spis tabel

Tabela 1. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania Strategii	8
Tabela 2. Spójność Strategii Rozwoju Gminy Biskupiec z dokumentami nadrzędnymi	14
Tabela 3. Szczegółowa analiza zgodności celów dokumentu opracowywanego z dokumentami nadrzędnymi	16
Tabela 4 Zestawienie liczby mieszkańców w różnych jednostkach terytorialnych i wybranych latach ...	32
Tabela 5 Liczba mieszkańców gminy w wybranych latach	32
Tabela 6 Współczynnik feminizacji.....	33
Tabela 7 Struktura populacji gminy Biskupiec w podziale na grupy aktywności zawodowej	34
Tabela 8 REGON – podmioty gospodarki narodowej	35
Tabela 9 Podmioty zarejestrowane i wykreślone z REGON	35
Tabela 10 Zestawienie przedszkoli, szkół podstawowych i w Gminie.....	36
Tabela 11 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.....	40
Tabela 12 Działalność centrów, domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic	41
Tabela 13 Czytelnicy bibliotek	42
Tabela 14 NGO - fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	44
Tabela 15 Baza noclegowa	46
Tabela 16 Ważniejsze dane na temat obiektów turystycznych w Gminie	46
Tabela 17 Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy	48
Tabela 18 Wykaz gminnych dróg publicznych na terenie Gminy	48
Tabela 19. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Biskupiec w latach 2015 - 2019.....	54
Tabela 20 Nowe budynki mieszkalne na 1000 ludności	54
Tabela 21 Mieszkania na 1000 ludności	55
Tabela 22. Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej z kryteriami dla ochrony zdrowia	56
Tabela 23. Klasyfikacja strefy warmińsko - mazurskiej z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO ₂ , NO _x i O ₃ pod kątem ochrony roślin w latach 2016 - 2018	56
Tabela 24. Wyniki GPR dla dróg przebiegających przez gminę Biskupiec w 2015 roku	58
Tabela 25. Dopuszczalne poziomy pól magnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności	60
Tabela 26. Jeziora na terenie gminy Biskupiec	61
Tabela 27. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie Gminy Biskupiec	62
Tabela 28. Monitoring JCWP występujących na terenie Gminy Biskupiec.....	64
Tabela 29. Parametry ujęć wody zlokalizowanych na terenie Gminy Biskupiec	66
Tabela 30. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Biskupiec w latach 2015 - 2019	66
Tabela 31. Zestawienie ilości i jakości ścieków komunalnych dopływających do oczyszczalni ścieków w Biskupcu	67
Tabela 32. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Biskupiec w latach 2015 - 2019	67
Tabela 33. Złoża na terenie Gminy Biskupiec wg. Bilansu Zasobów Złóż Kopalin w Polsce wg stanu na 31. XII. 2019 r.	68
Tabela 34. Odpady zebrane na terenie Gminy Biskupiec w 2019 roku	72
Tabela 35. Pomniki przyrody zlokalizowane na terenie Gminy Biskupiec	79
Tabela 36. Powierzchnia terenów zielonych w Gminie Biskupiec w latach 2015 – 2018 wg kategorii [ha]	82
Tabela 37. Problemy ekologiczne Gminy Biskupiec, ich przyczyny i priorytety działań.....	85

Tabela 38. Ocena ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska i na człowieka zadań przewidzianych do realizacji..... 91

Spis map

Mapa 1 Położenie gminy Biskupiec na tle sąsiadujących gmin	30
Mapa 2 Położenie Gminy Biskupiec na tle podziału fizycznogeograficznego	31
Mapa 3. Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych na terenie Gminy Biskupiec	63
Mapa 4. Jednolite części wód powierzchniowych jeziornych na terenie Gminy Biskupiec	63
Mapa 5. Mapa regionów gospodarowania odpadami w województwie warmińsko – mazurskim	70
Mapa 6. Rezerваты przyrody, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo- krajobrazowe na terenie gminy	81
Mapa 7. Parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000 na terenie gminy	81
Mapa 8. Stacje paliw na terenie gminy Biskupiec	82